

GMINA TARŁÓW

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIELCE 2002

PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA
I USŁUG INWESTYCYJNYCH "ABAKUS" W KIELCACH

STAROSTWO POWIATOWE W OPATOWIE

ul. Sienkiewicza 17 27-500 Opatów
☎/fax (0 15) 86 82 971, -955, -795
E-mail: powiat@opatow.pl

Opatów, dnia 29 sierpnia 2003r.

Sz.P.

Leszek Walczyk

Wójt

Gminy Tarłów

Starostwo Powiatowe w Opatowie ul. Sienkiewicza 17

przekazuje wcześniej otrzymane dokumenty:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wojniczka Krzakowska Pawlonka *Krzakowska*
Marcin Grudnik *Grudnik*
Wydział Organizacji i Nadzoru

Starostwo Powiatowe w Opatowie
ul. Sienkiewicza 17
27 - 500 Opatów

STAROSTWO POWIATOWE W OPATOWIE

ul. Sienkiewicza 17 27-500 Opatów

☎/fax (0 15) 86 82 971, -955, -795

E-mail: powiat@opatow.pl

Opatów, dnia 29 sierpnia 2003r.

Sz.P.

Leszek Walczyk

Wójt

Gminy Tarłów

Starostwo Powiatowe w Opatowie ul. Sienkiewicza 17

przekazuje wcześniej otrzymane dokumenty:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Pracownika Krzakowska Pawlonka *Sienkiewicza 17*
Marcin Grudnik *Grudnik*
Wydział Organizacji i Nadzoru

Starostwo Powiatowe w Opatowie

ul. Sienkiewicza 17

27 - 500 Opatów

SPIS TREŚCI:

I. INFORMACJE OGÓLNE	4
I.1. Wprowadzenie	4
I.2. Podstawa formalno – prawna opracowania studium	8
II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	8
II.1. Rola i miejsce gminy Tarłów w strukturach ponadlokalnych	8
II.2. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	9
III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	12
III.1. Podstawowa charakterystyka gminy	12
III.2. Szanse i zagrożenia wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego	12
III.3. Szanse i zagrożenia środowiska kulturowego	34
III.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu układu komunikacyjnego, jego walorów, barier i konfliktów	45
III.5. Poziom obsługi gminy przez infrastrukturę komunalną – szanse i zagrożenia	49
III.6. Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki	62
III.7. Uwarunkowania wynikające z przesłanek demograficznych, wyposażenia w infrastrukturę społeczną oraz zasobów mieszkaniowych	66
IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TARŁÓW	78
IV.1. Prognoza demograficzna	78
IV.2. Kierunki rozwoju wynikające z uwarunkowań środowiskowych	79
IV.3. Priorytety i bariery rozwoju wynikające z uwarunkowań kulturowych	84
IV.4. Priorytety wynikające z uwarunkowań komunikacyjnych	87
IV.5. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	92
IV.6. Priorytety rozwoju infrastruktury społecznej	98
IV.7. Priorytety i bariery rozwoju wynikające ze stanu gospodarki	99
IV.8. Aspekty obronne	100
IV.9. Cele i kierunki ochrony przeciwpowodziowej	102
V. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY	105
V.1. Polityka osiągania celów ekologicznych	107
V.2. Polityka aktywnej gospodarki nieruchomościami	108

TARŁÓW

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY

ZESPÓŁ AUTORSKI:

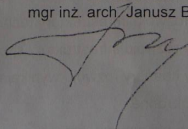
MGR INŻ. ARCH. JANUSZ BŁĄŻEJCZAK - upr. urb. nr 1398/94
MGR INŻ. ARCH. WITOLD KOWALSKI
MGR INŻ. BOŻENA PULKA
MGR INŻ. ADAM DZIEWIECKI
MGR INŻ. ARCH. MARCIN KOWALSKI
MGR MIROŚŁAWA LUŚCIŃSKA

Konsultacje: DR INŻ. WIESŁAWA STYKA

Załącznik tekstowy do Uchwały Rady Gminy
w Tarłowie nr III/16/2002 dnia 12.12.2002 r.

ZA ZESPÓŁ:

mgr inż. arch. Janusz Błajejczak

I. INFORMACJE OGÓLNE.

I.1. Wprowadzenie.

Pojęcie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” wprowadzone zostało ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późniejszymi zmianami).

Przyjmując zasady ekorozwoju za podstawę działań w sferze zagospodarowania przestrzennego ustawa obliuguje do uwzględnienia:

- wymagań ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury,
- walorów architektonicznych i krajobrazowych,
- wymagań ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- wymagań ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walorów ekonomicznych przestrzeni i prawa własności,
- potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa.

Odnosząc powyższe ustalenia do obszaru gminy ustawa w art. 6 i art. 7 stanowi, że:

- V.3. Studium a problematyka Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	108
V.4. Polityka zabezpieczenia ponadlokalnych celów publicznych określonych strategią rozwoju i zagospodarowania województwa	110
V.5. Polityka przestrzenna gminy dla stref funkcjonalnych struktury gminy	112
V.6. Polityka przestrzenna dla wyodrębnionych jednostek struktury przestrzennej Gminy	117
VI. Załączniki graficzne	132

- obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania,
- obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki, o której mowa w ust. 2.
- Studium uchwała rada gminy,
- Studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem planistycznym, określającym politykę przestrzenną gminy. Zawiera syntetyczny zestaw podstawowych informacji na temat stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego gminy, a także funkcjonowania jej systemu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej. Jest także podstawowym źródłem informacji koordynacyjnych dla opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planu miejscowego.

Zawarty w studium zestaw informacji może być wykorzystywany nie tylko do prowadzenia polityki przestrzennej, ale także dla sporządzania programów gospodarczych i inwestycyjnych, promocii gminy oraz stworzenia oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów deklarujących zamiar uczestnictwa w rozwoju gospodarczym gminy.

Studium zarówno w problematyce jak i w toku opracowania, uwzględnia przepisy powołanej na wstępie ustawy oraz ustaw z nią związanych. W szczególności dotyczy to:

- ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 15, poz. 139 z 1999 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 99, poz. 1079 z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 16 października 1991 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 99, poz. 1079 z 2001 r. z późniejszymi zmianami),

- w celu określenia polityki przestrzennej gminy, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „Studium”,
- Zarząd gminy sporządza studium uwzględniając uwarunkowania, cele i kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa,
- Zarząd gminy przedkłada studium do zaopiniowania organom właściwym do uzgadniania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innym jednostkom określonym w ustawie.
- W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z:
 - dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
 - występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
 - stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - prawa własności gruntów,
 - jakości życia mieszkańców,
 - zadań służących realizacji i ponadlokalnych celów publicznych.
- W studium określa się w szczególności:
 - obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
 - lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe,
 - obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
 - obszary zabudowane ze wskazaniem, w miarę potrzeby, terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji,
 - obszary zabudowane, ze wskazaniem w miarę potrzeby, obszarów przewidzianych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
 - obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, wynikającą z potrzeb zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
 - kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym obszary, na których będą stosowane indywidualne i grupowe systemy oczyszczania ścieków, a także tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych,

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy - Poradnik metodyczny”, MGPIB Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Oddział w Krakowie.

1.2. Podstawa formalno – prawna opracowania studium

Realizując ustalenia ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r., Rada Gminy w Tartowie podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W drodze przetargu, Zarząd Gminy zlecił opracowanie studium zespołowi projektowemu z Przedsiębiorstwa Projektowania i Usług Inwestycyjnych „Abakus” w Kielcach, działającemu pod kierunkiem głównego projektanta mgr inż. arch. Janusza Błażejczaka, legitymującego się uprawnieniami urbanistycznymi nr ewid. 1398/94.

II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

II.1. Rola i miejsce gminy Tartów w strukturach ponadlokalnych:

- położenie gminy w obszarze o przewadze korzystnych warunków przyrodniczo – glebowych, z predyspozycjami do rozwoju funkcji rolniczej.

- ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 98, poz. 1150 z 1999 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z 1995 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. Nr 56 poz. 679 z 2000 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz. U. Nr 79, poz. 838 z 2000 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z 1994 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z 2001 r.),
- ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku - Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z 2001 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z 2001 r z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. Nr 9, poz. z 1997 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 4, poz. 543 z 2000 r.),
- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. Nr 133, poz. 884 z 1997 r. z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z 1997 r. z późniejszymi zmianami).

Ponadto w „Studium” uwzględniono pomocniczo:

- miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Tartów, uchwalony uchwałą GRN w Tartowie nr IV/16/88 z dnia 5 grudnia 1988 r.
- publikacje dotyczące obszaru gminy,
- literaturę przedmiotu i publikacje metodyczne, w tym:
- „Poradnik - gospodarka przestrzenna gmin”, Tom III – „Miejscowe planowanie przestrzenne”, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Oddział w Krakowie, Llewelyn – Davies, London, Fundusz Współpracy - Brytyjski Fundusz Know How, 1996,

3. W opracowaniu „Studium” oceny i zarysowane tendencje dotyczące obszaru, w którym funkcjonuje gmina Tartów uznaje się za elementy uwarunkowań zewnętrznych, które należy rozważać przy kształtowaniu koncepcji rozwojowych (pomimo bardzo ogólnego ich charakteru). Wpłynęły one i dalej wpływają znacząco na zasięg polityki wojewódzkiej stanowiącej uściślenie polityki państwa w stosunku do danego regionu. Według wymienionych „Koncepcji...” rejon, w którym jest położona gmina Tartów charakteryzowany jest w następujący sposób:

- ze względu na posiadany potencjał do transformacji dawne województwo kieleckie zakwalifikowane zostało do trzeciego (najliczniejszego) typu województw, w którym:

- restrukturyzacja jest konieczna i możliwa
- struktura społeczno - ekonomiczna – zróżnicowana
- stopień rozwoju – średni
- dostępność kapitału – zła
- gmina Tartów położona jest pomiędzy Sandomierzem i Ostrowcem uznanymi za regionalne ośrodki rozwoju i w bliskim sąsiedztwie krajowego ośrodka rozwoju, za jaki uznane zostało miasto Tarnobrzeg.
- gmina położona jest w obszarze aktywizacji wynikającej głównie z potrzeby restrukturyzacji rolnictwa i niezbędnych przemian na obszarach wiejskich.

4. W zapisanych w „Koncepcji...” celach i kierunkach polityki przestrzennego zagospodarowania kraju dawne woj. kieleckie i zachodnia część dawnego woj. tarnobrzeskiego zostały zaliczone do regionu południowo - wschodniej części kraju charakteryzującego się dość gęstą siecią miast małych i średnich z rozdrobnionym rolnictwem, cechującym się dwuzawodowością „chłopo – robotników”.

5. Jednym z naczelných celów strategii społeczno - gospodarczej rozwoju i przestrzennego zagospodarowania jest zahamowanie regresu środowiska oraz osiągnięcie odczuwalnej poprawy jego stanu. Cel ten ma być realizowany przez:

- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i na wybranych obszarach,
- stopniowe rozszerzenie i utrwalenie dobrej kondycji ekologicznej obszarów objętych ochroną prawną ze względu na walory przyrodnicze,

Gmina Tarłów położona jest poza bezpośrednim zasięgiem krajowych i międzyregionalnych korytarzy transportowych przebiegających przez tereny sąsiednich gmin. Powiązanie z tym układem zapewnia droga krajowa nr 79 (723) relacji Warszawa – Sandomierz – Kraków – Katowice - Bytom oraz drogi wojewódzka nr 754 relacji Ostrowiec Świętokrzyski – Solec n/ Wisłą

- niedalekie sąsiedztwo historycznego miasta Sandomierza stanowiącego znaczącą w skali kraju atrakcję turystyczną.

- położenie gminy na obszarze o szczególnych walorach przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych o dominującej roli dolin rzecznych Wisły i Kamiennej.

Część doliny Wisły położona w jej północno – wschodnim fragmencie stanowi ostoję ptactwa o randze europejskiej (Małopolski Przełom Wisły) i jest elementem europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

II.2. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

1. Podstawowy materiał, kształtujący poglądy na politykę przestrzenną w skali państwa i na dynamikę zmian w organizacji przestrzeni stanowi głównie:

- „Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju – Polska 2000 Plus opracowana przez Rządowe centrum Studiów Strategicznych – Warszawa, sierpień 1997 r. z uzupełnieniami z roku 1998 i 1999, przyjęta przez sejm RP dnia 17 listopada 2000 r., i ogłoszona obwieszczeniem RM z dnia 26 lipca 2001 roku (Monitor Polski nr 26 poz. 432 z 2001 r.)

2. Z szeregu informacji zawartych w tych materiałach można w sposób pośredni wydedukować opinie o aktualnym miejscu danego regionu i subregionu w strukturze funkcjonalno - przestrzennej kraju oraz o przewidywanych zmianach.

III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE:

III.1. Podstawowa charakterystyka gminy.

Gmina Tartów położona jest w północno - wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie opatowskim. W skład gminy wchodzi 33 sołectw (Tartów, Bronisławów, Brzozowa, Ciszycza Górna, Ciszycza Dolna, Ciszycza Kolonia, Ciszycza Przewozowa, Cegielnia, Czekarzewice I, Czekarzewice II, Dąbrówka , Dorotka, Duranów, Hermanów, Janów, Julianów, Kolonia Dąbrówka, Koziówek, Leśne Chałupy, Łubowa – Dąbrówka, Maksymów, Mieczysławów, Ostrów, Potoczek, Słupia Kolonia, Słupia Wieś, Sulejów, Teofilów, Tomaszów, Tadeuszów, Wesołówka, Wólka Lipowa, Wólka Tartowska.

Ośrodek gminny mieści się w miejscowości Tartów i leży w centralnej części gminy.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo wynikające z charakterystyki przestrzennej gminy na obszarze której odnotowujemy przewagę gruntów rolnych dobrej jakości i znaczny udział lasów.

Liczba ludności w gminie wg. stanu na 31. XII.2000 r. wynosiła 5784. Powierzchnia gminy 164 km².

Rzeźba terenu umiarkowanie urozmaicona. Zabudowa utworzona w większości z ulicowych układów wiejskich (poza Tartowem) o współczesnych tendencjach do jej rozpraszania.

III.2. Szanse i zagrożenia wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego:

W celu zapewnienia (także przez politykę przestrzenną) realizacji zasady zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego, odpowiedzialnego gospodarowania zasobami przyrody, w „Studium” przedstawia się identyfikację i

- zahamowanie procesów degradacji, a następnie uzyskanie stopniowej poprawy jakości środowiska na obszarach ekologicznie zagrożonych.

Spśród występujących na terenie gminy kopalin największe znaczenie mają wapień (jurajskie i kredowe), margle, opoki, surowce ilaste, żwiry i pospółki, piaski, fosforyty.

Występowanie **wapieni** przydatnych dla budownictwa ogólnego stwierdzono w złożach Tartów, Duranów – Teofilów i Glininy – Duranów.

Wapień jurajskie margliste i dolomityczne wraz z występującymi obok nich marglami nawiercone w dwóch ostatnich złożach stanowią wysokiej jakości bazę surowcową dla przemysłu cementowego (cementownia Ożarów).

Opoki i margle barwy szarobiałej lub białej z odcieniem szarym o porowatej strukturze, których występowanie stwierdzono na obszarze gminy w rejonie Brzozowa i Mieczysławowa stanowią mało przydatny surowiec dla przemysłu cementowego.

Surowce ilaste w postaci **glin zwałowych i glin lessopodobnych** występujące na obszarze gminy Tartów nie stanowią wartościowych zasobów.

Właściwości fizyko – chemiczne **żwirów i pospółek** występujących w rejonie miejscowości Zemborzyn i Skątecznicy oraz Cegielni – Jadwigów potwierdzają ich przydatność dla budownictwa ogólnego.

Znaczna część obszaru gminy pokryta jest **piaskami czwartorzędowymi** reprezentowanymi przez piaski akumulacji lodowcowej, piaski rzeczne, wydmy i piaski bez określonej genezy.

Występują w rejonie miejscowości Ostrów i Zemborzyn, Lipcówki i Grobli, Tartowa, Duranowa i Kozłówka oraz Skątecznicy.

W rejonie miejscowości Chałupki na ukształtowanych przy okazji wydobywanych dawniej fosforytów hałdach znajduje się znacząca ilość piasków kredowych drobno i średnio ziarnistych.

W rejonie tej miejscowości w obrębie zidentyfikowanego znajdują się **fosforyty**, których eksploatacja została zaniechana z powodu niskiej zasobności.

Udokumentowane złoża eksploatowane to jedynie :

Złoża wapieni i margli „**Gliniany – Duranów**” – o zasobach udokumentowanych w kat. B – 272 120 tys. ton, w kat. C1 - 121 855 tys. ton i w kat. C2 – 414 020 tys. ton posiadające surowiec wysokiej jakości do produkcji cementu.

analizę istniejących zasobów, walorów i zagrożeń środowiska w zakresie i formie odpowiadającej zadaniom, jakie „Studium” ma do spełnienia.

Warunkiem społecznego i gospodarczego rozwoju gminy jest zachowanie przyrodniczych podstaw rozwoju, a szczególnie zasobów wód, gleb, krajobrazu oraz elementów przyrody żywej.

III.2.1. Litosfera

III.2.1.1. Geologia

Pod względem geologicznym obszar gminy stanowi fragment mezozoicznej osłony paleozoicznego trzonu Gór Świętokrzyskich oraz fragment syklinorium lubelskiego.

Zdecydowanie większa część utworów starszego podłoża przykryta jest osadami plejstoceniowymi i holoceniowymi.

Najstarszymi formami biorącymi udział w budowie geologicznej gminy Tartów są utwory jury, kredy i czwartorzędu.

Utwory jury górnej (malmu), reprezentowane przez dwa piętra: oksfordu i kimerydu.

Utwory oksfordu reprezentowane są przez białe, gruboławicowe wapienie oraz wapienie margliste, dolomityczne i jamiste.

Kimeryd reprezentowany jest przez margle oolityczne i wapienie margliste pelityczne i oolityczne. Najwyższy poziom tego piętra wykształcony jest w postaci ilów oraz margli z ławicami twardego muszlowca.

Utwory jury górnej mają wychodnie w południowo – zachodniej części gminy, w rejonie Teofilowa i Duranowa.

Rozciągające się na północny wschód od wychodni jurajskich utwory kredy osiągają miąższość 118 m i reprezentowane są przez utwory kredy dolnej głównie przez środkowy i górny alb, turon doliny i senon.

Pokrywa utworów starszego podłoża zbudowana jest przez osady czwartorzędowe, głównie żwiry i piaski. Występują tutaj żwiry plejstoceniowe, żwiry interglacialne i osady zlodowacenia środkowo – polskiego.

Osady zlodowacenia pokrywają w większości obszar gminy Tartów i reprezentowane są przez piaski i żwiry ozów lub moreny czołowej oraz gliny zwalowe.

„Słupi Nadbrzeżnej” przydatnych do regulacji Wisły i do produkcji kamienia budowlanego.

III.2.1.2. Geomorfologia.

Pod względem morfologicznym obszar gminy położony jest wg. M. Klimaszewskiego w obrębie dwóch regionów:

- Wyżyny Łżeckiej należącej do makroregionu Przedgórze Świętokrzyskiego i podprovincji Wyżyny Kieleckiej
- Doliny Przełomowej Wisły Środkowej wchodzącej w skład makroregionu Wyżyny Lubelskiej i podprovincji Wyżyny Lubelsko – Wołyńskiej

Główną część gminy zajmuje **Wyżyna Łżecka** w której skład wchodzi zaznaczający się w północnym fragmencie gminy Próg Kredowy. Stanowi on wysoczyznę znacznej miąższości glin zwałowych pociętych nielicznymi wąwozami i osadzonych na węglanowych osadach kredy. W rzeźbie terenu jest on widoczny na styku z doliną rzeki Kamiennej.

Zasadniczą część Wyżyny Łżeckiej w granicach gminy Tarłów stanowi wysoczyzna zbudowana z węglanowych utworów kredy na wschodzie gminy i osad morenowych na pozostałym terenie, a wychodnie wapieni i margli kredowych tworzą wyniesienia.

Działalność lodowca pozostawiła ozy zbudowane z pospótek i żwirów w formie trzech podłużnych wałów szer. 200 m i długości 2 km (oz tarłowski).

Wyżyna Łżecka kończy się wyraźną kilkudziesięciometrową krawędzią oddzielającą Dolinę Przełomową Wisły Środkowej.

Małopolski Przełom Wisły (Dolina Przełomowa Wisły Środkowej) zajmuje wschodnią część gminy. Ma szerokość do 2 km i jest prawie płaska.

Lewy brzeg doliny Wisły to dość ostra krawędź kredowa o wysokości od kilku do 60 m urozmaicona licznymi suchymi dolinami erozyjnymi.

Obszar złoża tylko w niewielkiej części położony jest na terenach gminy Tarłów.

Ponadto w bilansie zasobów surowców mineralnych na koniec 2001 r. uwzględnia się także złoża:

- „**Chalupki**”, którego eksploatacji zaniechano z uwagi na niską wydajność i trudne warunki geologiczne – górnicze a zasoby fosforytów znajdujących się w nim wynoszą 0,44 mln ton w kat. A i B oraz 3,17 mln t. w kat. C2.;

- Złoże piasku rzecznoego „**Lipcówka**” - 10,41 mln. m³.

- Złoże piasku „**Czekarzewice I Grobla**” – 1253,9 tys. ton ;

- Złoże margli i opok „**Brzozowa**” - 117 822 ton surowca niskiego dla przemysłu cementowego.

Pozostałe zidentyfikowane złoża to zasoby szacunkowe i obejmują:

- Złoże gliny piaszczystej „**Tarłów**” - 15 000 m³ przydatnej do produkcji cegły ceramicznej. Złoże nie spełnia kryteriów bilansowości.

- Złoże piasku i pospółki „**Tarłów**” – o szacunkowej wielkości 20000 m³ piasku i 50000 m³ pospółki zawiera surowiec nie nadający się do produkcji betonów i zapraw.

- Złoże piasków wydmyowych „**Tarłów**” – 185 000 m³ piasku z przeznaczeniem do zapraw i wypraw tynkarskich

- Złoże piasków wydmyowych „**Duranów - Kozłówek**” – 1131 000 m³ z możliwością wykorzystania do produkcji betonów komórkowych i do produkcji cegły wapienne – piaskowej.

- Złoże itów i margli „**Duranów – Teofilów**” – 400 mln. ton surowca przydatnego do produkcji cementu i dla przemysłu chemicznego, papirniczego, hutniczego i cukrowniczego

- Złoże piasku i żwirów „**Skalecznica**” - 2 mln m³ piasku i 1 mln m³ m żwiru w większości położonych w sąsiedniej gminie.

Jako perspektywiczne należy traktować potwierdzone opiniami i badaniami zwiadowczymi zasoby wapienia w „**Tarłowie**” z wykorzystaniem do produkcji elementów płytowych (okładzinowych) z przeznaczeniem do wnętrz i zasoby opok w

podstawowy, wysoki walor fizjonomii krajobrazu, a więc decyduje o możliwościach turystycznego wykorzystania w programie turystycznej aktywizacji gminy Tartów.

- Pokrywa glebowa gminy – to największe bogactwo środowiska abiotycznego; gleby chronione I - IV klasy bonitacyjnej zajmują około 64,2% powierzchni gminy i stanowią podstawę do rozwoju i intensyfikowania wysokotowarowego rolnictwa ukierunkowanego na produkcję ekologiczną.

III.2.1.5. Zagrożenia i problemy.

- ograniczenie możliwości rozwoju eksploatacji kopalin i przemysłu wydobywczego uwarunkowane istniejącym osadnictwem i determinantami rolniczo – przyrodniczymi.
- znaczna część gruntów położona na terasie Wisły jest szczególnie zagrożona powodzią, a tereny podlegających intensywnej erozji krawędzi geomorfologicznych narażone są na degradację gleb obniżającą walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- w przyszłości może nasilać się konflikt pomiędzy pozyskiwaniem glin, piasków i żwirów a pokrywą glebową.

Najczęściej spotykane nieprawidłowości w eksploatacji kopalin to:

- chaotyczna eksploatacja złóż w różnych punktach, głównie stropowej (wierzchniej) partii złoża,
- brak planowej rekultywacji wyrobisk nieczynnych i bieżącej rekultywacji w okresie eksploatacji,
- pozostawianie surowca w złożu,
- „dzikie” wysypiska śmieci, które stanowią zagrożenie dla wód i walorów estetyczno – krajobrazowych.

Dno doliny stanowią dwa tarasy Wisły. Niższy zalewowy i wyższy obejmujący najlepsze gleby, chroniony wałami przecipowodziowymi.

Koryto Wisły ma szerokość od 250 do 600 m i w rejonie Ciszycy Górnej łączy się z doliną Kamiennej.

III.2.1.3. Pokrywa glebowa

Występujące w gminie gleby, to w większości gleby I - IV klasy bonitacyjnej zajmujące około 64,2 % powierzchni gminy. Gleby klas V i VI występują w postaci płatów różnej wielkości na całym terenie gminy i stanowią łącznie ca 35,9 % powierzchni gminy.

Wśród typów i rodzajów gleb przeważają gleby brunatne, rędziny, mady i gleby pseudobielicowe. Występują tu również czarnoziemy i gleby glejowe, torfowe i murszowe.

Łącznie grunty prawnie chronione przed zmianą użytkowania (klasy I do IV) występują na obszarze 6770 ha , co stanowi 41,3 % powierzchni gminy.

III.2.1.4. Potencjały i szanse rozwojowe.

Zróżnicowanie stratygraficzne utworów przypowierzchniowych jest podstawą różnorodności surowców mineralnych.

Na terenie gminy - jak podają autorzy inwentaryzacji złóż surowców mineralnych i możliwości ich wykorzystania na potrzeby lokalne w gminie Tarnów występują złoża o zasobach zarejestrowanych i zatwierdzonych według identyfikacji określonej w pkt. III.2.1.1.

Zainteresowanie mogą w przyszłości budzić rozpoznane i perspektywiczne złoża wapieni, a na potrzeby lokalne złoża piasku i pospółki.

- Większa część powierzchni gminy (poza doliną Wisły) stanowi rzeźba korzystna dla użytkowania rolniczego, zaś urozmaicona geomorfologia gminy stanowi

Obszar gminy zagrożony zalewem w przypadku nieskuteczności istniejących zabezpieczeń położony jest w kompleksie L2 - dolina Sulejów oraz w kompleksie L3 - dolina Ciszycza, obejmującym terenu gminy chronione wałem wisłanym i wstecznym wałem ujściowego odcinka Kamiennej.

W ślad za wymienionym opracowaniem niniejsze studium przytacza w formie tabelarycznej rzędne wielkich wód w granicach gminy Tartów.

km	rzędne			
		Q max	Q max	Q max
	(m npm)			
304	136,86	137,66	138,12	138,52
310	135,56	136,21	136,73	137,17
315	134,38	135,02	135,54	135,97
320	132,91	133,77	134,26	134,68
323	132,32	133,02	133,51	133,92

Stan techniczny wału chroniącego dolinę Sulejów (L2) oceniany jest jako zły. Na terenie zawala wokół Sulejowa stwierdza się podtopienia terenów, a w czasie przejścia fali w lipcu 1997 r. nastąpiło przerwanie wału pomimo, że rzędne jego korony spełniają wymogi jej wzniesienia ze znacznym zapasem.

Stan techniczny wału chroniącego dolinę Ciszyczą (L3) oceniany jest jako średni. Wał nie spełnia wymogów dotyczących wysokości.

Stan techniczny prawobrzeżnego wału wstecznego Kamiennej oceniany jest jako dobry.

Wody podziemne mające znaczenie gospodarcze występują w utworach: jury górnej, kredy oraz czwartorzędu.

Jurajski poziom wodonośny związany jest z systemem spękań i kawern utworzonych w wapieniach i marglach, a jego zasilanie następuje głównie na drodze infiltracji wód pochodzenia atmosferycznego.

Własności bakteriologiczne i chemiczne wód tego poziomu w zdecydowanej większości odpowiadają wymogom stawianym dla wód pitnych.

III.2.2.Hydrosfera

III.2.2.1.Charakterystyka ogólna

Gmina Tarłów w całości położona jest w zlewni rzeki Wisły i zajmuje przyuściowy fragment dorzecza wpadającej do Wisły rzeki Kamiennej.

Obie rzeki stanowią najważniejsze arterie wodne na obszarze gminy . Główny nurt Wisły posiada wytyczony szlak żeglugowy.

Stan czystości rzeki Wisły jest niezadowolający. Rzeka prowadzi wody pozaklasowe na całym odcinku mieszczącym się w granicach gminy.

Nieco lepsze parametry czystości osiągają wody rzeki Kamiennej , której niewielki graniczny fragment od Zemborzyna Zawodzia do Czekarzewic I posiada III klasę czystości. Na pozostałym odcinku rzeka Kamienna podobnie jak Wisła prowadzi wody poza klasowe.

Uzupełnienie systemu wód powierzchniowych stanowią płynące dwa lokalne strumyki zasilające staw w Potoczku oraz nieliczne rowy melioracyjne.

Dla olbrzymiej większości terenów gminy wody powierzchniowe nie stanowią szczególnych zagrożeń powodziowych. Strefa zagrożenia powodziowego dotyczy głównie doliny Wisły i Kamiennej, w obrębie których znajdują się intensywnie zaludnione ośrodki osadnicze.

Największe zagrożenie powodziowe dotyczy Ciszycy Przewozowej, Ciszycy Dolnej , Ciszycy Górnej i Zemborzyna.

Na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie w styczniu 2002 roku opracowano Koncepcję programowo – przestrzenną zagospodarowania doliny i regulacji Wisły dla odcinka puławskiego.

Opracowanie to wykonane przez „ Hydroprojekt „ Warszawa określa zakazy i ograniczenia dotyczące zagospodarowania zarówno obszaru tzw. bezpośredniego zagrożenia powodzią (międzywał) jak i terenów gdzie mogą wystąpić największe straty w przypadku niewystarczających wysokości wałów, ich zniszczenia lub długotrwałych podtopień czyli obszarów potencjalnego zagrożenia powodzią.

2	Ciszycza Dolna – chemizacja rolnictwa	1988	25,0	5,1	
3	Ciszycza Górna – chemizacja rolnictwa	1988	90,0	15,0	
4	Ciszycza Górna – Szkoła Podstawowa	1966	30,74	5,3	
5	Ciszycza Kolonia – wieś, chemizacja rolnictwa	1993	86,0	7,0	
6	Kolonia Dąbrówka – wieś, wodociąg	1966	7,8	11,5	
7	Kolonia Dąbrówka – wieś, wodociąg	1984	7,9	11,5	
8	Sulejów – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy	1975	11,5	6,0	
9	Julianów – wieś, wodociąg	1961	53,0	16,1	
10	Julianów – wieś, wodociąg	1980	49,3	2,0	
11	Słupia Nadbrzeżna – wieś, wodociąg	1965	72,0	0,4	
12	Słupia Nadbrzeżna – Ośrodek Wypoczynkowy Cementowni Ozarów	1977	132,0	15,5	
13	Słupia Nadbrzeżna – wieś, wodociąg	1983	72,0	11,0	
14	Wólka Lipowa – wieś	1971	40,0	8,0	
15	Potok – Cementownia „Ozarów”	1973	20,4	44,0	
16	Czekarzewice – Szkoła Podstawowa	brak danych	brak danych	brak danych	
17	Potoczek – RSP Tarłów	1970	51,6	20,8	
18	Tarłów – SKR Tarłów	1977	6,6	1,03	
19	Tarłów – piekarnia	1972	15,2	8,2	
20	Tarłów – Ośrodek Zdrowia, wodociąg		72,0	6,0	

Kredowy, zasadniczy poziom wodonośny na terenie gminy związany jest ze szczelinowatymi i spękanymi opokami i marglami. Na obszarze gminy wydajność tego poziomu jest znacznie zróżnicowana od 6,5 m³/h dla studni nr 3 do 72,0 m³/h dla studni w 9.

Wody poziomu kredowego pod względem chemicznym są odpowiednie do picia i potrzeb gospodarczych (klasa Ib) i stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia gminy w wodę. Czasami wykazują podwyższoną zawartość jonów żelaza i manganu przekraczającą obowiązujące normy (rejon Julianowa, Ciszycy i Czyżowa). Poziom kredowy zasilany jest wodami opadowymi infiltrującymi w głąb przez warstwy piaszczyste czwartorzędu szczególnie na obszarze bezodpływowym gminy rozciągającym się od Dąbrowy do Tadeuszowa i od Tarłowa do Potoczka.

Poziom wodonośny czwartorzędu związany z osadami piaszczystymi, żwirami i pospółkami położonymi na nieprzepuszczalnych glinach jest mocno uzależniony od częstotliwości opadów atmosferycznych i wykazuje silne wahania zwierciadła. Wody czwartorzędowe charakteryzują się zmienną mineralizacją, często mają podwyższoną zawartość żelaza i manganu i w większości wykorzystywane są jedynie w indywidualnych ujęciach gospodarskich.

Niemal cały obszar gminy położony jest nad zbiornikiem zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych określanym jako GZWP 405 Niecka Radomska, którego łączne zasoby dyspozycyjne wynoszą 820 tys. m³/d.

W dacie opracowania niniejszego studium zbiornik nie posiada opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej.

Wykaz istniejących studni na terenie gminy Tarłów opracowany według danych zawartych w kartach rejestracyjnych i dokumentacji hydrogeologicznej ujęć:

Lp.	Miejscowość użytkownik	Rok wykonania	Q _{eks} [m ³ /h]	S _{eks} [m]	Uwagi
1	Duranów – Szkoła Podstawowa	1967	0,70	33,5	

21	Tartów – stacja wodociągowa, wodociąg		21,0	21,0	
22	Tartów –				
23	Tartów –				
24	Kruków –				
25	Brzozowa – studnia awaryjna dla systemu wodociągowego				
26	Leopoldów – wieś				

III.2.2.2. Potencjały i szanse rozwojowe⁴⁶

- Trójpoziomowość i wielopiętrowość wód podziemnych, a także zróżnicowanie przestrzenne jest korzystnym dla środowiska biotycznego aspektem hydrosfery; mozaika głębokości występowania wód podziemnych tworzy mozaikę siedlisk i ekosystemów.
- Wyraźnie wyróżniająca się pod względem ilości zjawisk wodnych centralna część gminy odpowiada dużej bioróżnorodności, ma decydujące znaczenie dla zasobów i gospodarki wodnej na omawianym obszarze.
- Cechą niezmiernie korzystną uwarunkowań gospodarki wodnej, a szczególnie kontroli i poprawy jakości wód powierzchniowych – jest położenie gminy w obrębie jednej zlewni; cecha ta, zwana zwartością

hydrograficzną obszaru pozwala na stosunkowo łatwe wdrożenie zasad systemowej gospodarki wodnej.

III.2.2.3. Zagrożenia i problemy

- „Naturalna” gospodarka ściekowa: odprowadzanie ścieków bezpośrednio do cieków powierzchniowych lub do gruntu (szamba), a ponadto spływy powierzchniowe z terenów zielonych i gruntów ornych – decydują o pogorszonej lokalnie jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Zjawisko ma tendencję wzrostową i wymaga długofalowego programu realizowanego w dziale „gospodarka wodno – ściekowa”.

III.2.3. Atmosfera

III.2.3.1. Charakterystyka ogólna

Według najczęściej stosowanego podziału klimatycznego gmina położona jest w regionie klimatycznym Wschodnio – Małopolskim .

Warto przedstawić główne cechy klimatu tego regionu.

Średnia temperatura roczna zawiera się pomiędzy 7,5 – 8° C. Najcieplejszym miesiącem – jak w całym kraju – jest lipiec, którego średnia wieloletnia temperatura wynosi 17,6^oC. Najzimniej jest w styczniu, gdy średnia temperatura spada poniżej – 3^oC.

Wiosna pojawia się szybko, zaznaczając się gwałtownym wzrostem temperatury na przełomie marca i kwietnia.

Jesień jest porą roku dość długą i ciepłą, jednak na przełomie października i listopada następuje gwałtowny spadek temperatury o ponad 6° C i już w listopadzie średnia temperatura tego miesiąca nie przekracza 2,5^o C

Opady atmosferyczne wykazują rozkład roczny jak w całym kraju, zaś ich suma roczna – jest wyższa jak w Polsce, a niższa niż w sąsiednich Górach Świętokrzyskich – wynosi 600 mm. Największe opady miesięczne notowane są w

W południowej i centralnej części gminy klimat lokalny (topoklimat) wykazuje korzystne właściwości bioklimatyczne: ciepłe, stosunkowo suche lata, duża ilość pogód słonecznych i bezwietrznych – należące do typu pogód terenów wypukłych i płaskich, o dużym komforcie i oddziaływaniu na warunki życia mieszkańców.

III.2.3.2. Zagrożenia i problemy

W części wschodniej i północnej, w obszarach zagłębień i wklęsłych (doliny rzeczne), dodatkowo z płytkim występowaniem wód gruntowych – występują niekorzystne topoklimaty i warunki bioklimatyczne.

III.2.3. Biosfera

Diagnoza środowiska i przyrody wymaga uwzględnienia wybranych elementów biotycznych, które stanowią – wg jednej z koncepcji – system składający się li tylko z żywych organizmów i występujący poza i obok atmosfery, hydrosfery i litosfery. W takim ujęciu w niniejszym studium występuje pojęcie „biosfery”.

III.2.3.1. Charakterystyka ogólna

W obszarze gminy Tarłów – przekształconej przez wielowiekowe użytkowanie rolnicze przestrzeni – walory i zasoby środowiska żywego są wysokie w skali województwa i kraju. Trójdzielność środowiska abiotycznego, przejawia się również w strefowości biosfery; w gminie więc występują enklawy obszarów leśnych przeważnie w postaci boru świeżego i świetlistej dąbrowy, rozrzucone na terenach o dominującej agrocenozie. Część północna i wschodnia to rejon występowania biotopów dolinnych.

Najbardziej czytelnym przejawem i składnikiem biosfery w gminie są – choć w ilości ograniczonej lasy. Zajmują one około 23,5% powierzchni gminy i grupują się w kilku rejonach. W południowym rejonie gminy w pasie od Duranowa do Łubnej i w pasie środkowym na południe od Tarłowa rozciągającym się od Dąbrowy aż po

lipcu a najmniejsze w styczniu i lutym. Średnio w roku notuje się 150 – 160 dni z opadami.

Przeważają wiatry zachodnie i północno zachodnie. Są to wiatry słabe – o średniej rocznej prędkości 5 m/s. Wiatry umiarkowane i silne występują głównie w zimie i stanowią do 15 % wszystkich wiatrów w roku.

Średnio w roku notuje się 62 dni bezchmurnych i 122 dni całkowicie zachmurzonych. Największe zachmurzenie obserwowane jest w miesiącach zimowych, najmniejsze w letnich (sierpień i pierwsza połowa września).

Warunki agroklimatyczne w gminie bardziej sprzyjają uprawom roślin ciepłolubnych, szczególnie w części centralnej i południowej obszaru.

Topoklimaty kształtowane są głównie przez rzeźbę: mikroformy rzeźby wklęsłe, płaskie i wypukłe oraz lokalne stosunki wodne. Dominują topoklimaty form płaskich z głębokim zaleganiem wód gruntowych i użytkowaniem rolniczym oraz form wypukłych z roślinnością zielną i agrocenoz.

Mimo braku na terenie gminy Tartów zakładów emitujących zanieczyszczenie do atmosfery badania wykazywały ponadnormatywne stężenia fluoru w atmosferze. Przyczyną tego stanu jest zapewne sąsiadująca z gminą cementownia Ożarów i zakłady przemysłowe Ostrowca.

Zmniejszenie aktywności gospodarczej zakładów otaczających gminę wpłynęło korzystnie na poprawę warunków atmosfery.

W granicach gminy występuje jedynie rozproszona tzw. emisja niska: komunikacyjna i ze spalania w piecach węglowych indywidualnych gospodarstw rolnych i obiektów publicznych.

III.2.3.1. Potencjały i szanse rozwojowe.

W skali regionalnej warunki agroklimatyczne w gminie są korzystniejsze od terenów sąsiednich. Notuje się tu o 7 dni dłuższy okres wegetacyjny, w którym ponadto występuje wyższa o 2,5°C średnia temperatura. Korzystne warunki agroklimatyczne potwierdza syntetyczny wskaźnik bonitacji agroklimatu wg punktacji IUNG, który wynosi 11,8 pkt (średni w województwie kieleckim – 10,4 pkt).

Sulejów gdzie dominującym typem drzewostanu jest kilkudziesięcioletnia sosna zwyczajna. W mniejszych połaciach występują także dąb szypułkowy i bezszypułkowy, a także brzoza brodawkowata.

Trzeci duży kompleks leśny występuje w części środkowej gminy wzdłuż stoku doliny Kamiennej gdzie dominuje podobnie jak w wymienionych wyżej kompleksach 50 – 100 letnia sosna lasu świeżego i lasu mieszanego. W obniżeniach terenu występują olchy.

Czwarty zwarty kompleks leśny występuje w północnej części gminy gdzie przeważają młode sosnowe lasy stanowiące własnością prywatną.

Największe znaczenie wśród zespołów leśnych gminy Tarłów ma zespół subkontynentalnego boru świeżego, wykształcający się na piaszczystych powierzchniach w obniżeniach międzywymowych oraz na piaszczystych odcinkach terasy rzecznej w dolinie Kamiennej.

W obrębie wydym rozwija się bór chrobotkowy porastający niewielkie, suche i luźne piaski akumulacji wietrznej lub wodnej.

Niewielkie powierzchnie w wąwozach lessowych przecinających stromą krawędź doliny Wisły i Kamiennej oraz w okolicach Julianowa zajmuje zespół łąkowy.

W wsi Potoczek występują płaty olsu porastającego zatopioną dolinę w bezodpływowym zagłębieniu terenu gdzie zasadniczym i jedynym gatunkiem w warstwie drzew jest olsza czarna.

Panującym zbiorowiskiem w dolinie Wisły są pozostałości rozległego niegdyś łągu topolowo – wierzbowego z fragmentami dużej i dobrze zachowanej fitocenozy znajdującej się między Leśnymi Chałupkami a Słupią Nadbrzeżną. Znaczne powierzchnie w obrębie doliny Wisły zajmują wikliny nadrzeczne gdzie warstwę krzewiastą tworzy głównie wierzba wiciowa z domieszką wierzby wikliny i przękowej.

W kompleksie przestrzennym łągów i wiklin częste są starorzecza w mniejszym lub większym stopniu opanowane przez roślinność różnych stadiów sukcesji os zbiorowisk wodnych poprzez zespoły szuwarowe do zarośli wierzbowych.

Na lessach i marglach kredowych, głównie wzdłuż krawędzi doliny Wisły oraz na zboczach parowów i wąwozów występuje zespół kwietnego stepu łąkowego (w

okolicach Słupi Nadbrzeżnej) w postaci bogatych florystycznie muraw mezokserofilnych.

Stałym elementem szaty roślinnej gminy Tartów są zarośla wiśni karłowatej porastające głębokie parowy i wąwozy i strome stoki dolin rzecznych.

Z innych zbiorowisk zaroślowych na terenie gminy Tartów występują także: tarnina, berberys zwyczajny i róża pomarszczona.

Zespoły roślinności łąkowej to głównie żyzne łąki spotykane w dolinie Wisły tworzące niekiedy rozległe płaty (np. w rejonie Leśnych Chałup i Dorotki). Na glebach żyznych o niezbyt głębokim poziomie wód gruntowych występują świeże łąki rajgrasowe. W rejonie Dorotki stwierdzono występowanie płatów łąk wilgotnych. Ponadto na terenie gminy występują także ubogie florystycznie zbiorowiska łąk trzęślicowych ze znacznym udziałem różnych gatunków situ.

Zbiorowiska wodne, szuwarowe i bagienne obejmują trzy grupy zbiorowisk: prymitywne zbiorowiska roślin unoszonych, zbiorowiska roślin zakorzenionych i zanurzonych w wodzie oraz roślin zakorzenionych.

Spotykamy tu zatem rzęsę trójrowkową i spirodelę wielokorzeniową, rdzestnicę połyskującą i wywłócznika okółkowatego, a także grążela żółtego i grzybienia białego.

Odrębną nieco grupę roślinności zwróconej z wodami reprezentuje zespół okrzężnicy bagiennej.

Zbiorowiska szuwarowe głównie trzcinowe, pałkowe, oczeretowe, tatarakowe zajmują stosunkowo niewielkie powierzchnie w dolinie Wisły. Interesująca roślinność wykształciła się na terenach wyłaniających się okresowo z wody. Do niej zaliczyć należy występującą w okolicach Dorotki ciborę brunatną i namulnika brzegowego.

Faunę występującą na terenie gminy Tartów można ogólnie podzielić na gatunki związane z doliną rzeczną Wisły, gatunki leśne oraz gatunki przestrzeni otwartych. Ciągąca się na długości ok. 15 km dolina Wisły odgrywa dużą rolę jako skupisko cennej, rzadkiej w skali kraju fauny. Na wyspach rzecznych i piaszczystych nabrzeżach odpowiednie dla siebie miejsca lęgu znajdują tu mewy, rybitwy, siewieczki i inne gatunki. Skarpy zasiedlają zimorodki.

Parku Krajobrazowego oraz włączenie odcinka Wisły między Sandomierzem a Płockiem do międzynarodowej konwencji RAMSAR o ochronie miejsc rozrodu ptaków wodnych i błotnych.

W granicach gminy Tartów znalazłby się fragment projektowanego Parku Krajobrazowego Środkowej Wisły i jego otuliny przylegającej do parku od zachodu i obejmowałby Wisłę wraz z najbliższym otoczeniem

W skład tego rzeczno-ekosystemu weszłyby praktycznie jedyne w Polsce środowisko lęgowe dla tzw. wyspowych gatunków ptaków, rozległe, stałe wyspy ze starszym drzewostanem, strome brzegi i skarpy nadrzeczne oraz tereny międzywala.

Podstawową przesłanką ochrony opisywanych środowisk jest konieczność zachowania unikalnej awifauny.

W ramach parku krajobrazowego proponuje się objęcie „Wysp Jakubowskich” i „Kępy Tartowskiej” ochroną rezerwatową. Małopolski Przełom Wisły uznany za fragment ostoi ptaków o randze europejskiej włączony został do bazy ostoi przyrodniczych Corine oraz do europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

III.2.3.3.1. Tereny prawnie chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

Rezerwaty przyrody

W granicach gminy Tartów nie utworzono dotąd żadnego rezerwatu przyrody.

Zaproponowano do objęcia taką ochroną 2 obiekty o łącznej powierzchni ok. 941,82 ha;

„Wyspy Jakubowskie” – projektowany rezerwat faunistyczny (ptaków) częściowy o powierzchni 443 ha położony także na terenie sąsiednich gmin Ożarów i Annapola (w granicach gminy Tartów – 60 ha), obejmuje fragment doliny Wisły na południe od Słupki Nadbrzeżnej. Ochroną objęte byłoby koryto rzeki wraz z wyspami oraz piaszczystymi łachami, na terenie przylegającym bezpośrednio do rzeki w międzywale zaprojektowano otulinę rezerwatu.

Projektowany rezerwat obejmuje największe w województwie ostoje lęgowe ptaków z rodziny siewkowatych.

Łęgi należą do najbogatszych faunistycznie biotopów, a rzeki są również środowiskiem dla bogatej w tych stronach ichtiofauny.

Mimo niewielkiego udziału lasów znaczny procent występujących na terenie gminy gatunków fauny związany jest z terenami leśnymi, w których znajdują schronienie. Najliczniejsza jest sarna i dzik oraz borsuk, a także ptaki z podrzędu śpiewających.

Tereny otwarte są biotopem drobnej zwierzyny łownej (zająca i bażanta) i licznych gryzoni oraz ptaków preferujących przestrzeń otwartą (skowronki, pokrzewki, pliszki i inne).

W obrębie gminy stwierdzono występowanie czterech gatunków zwierząt, które z uwagi na swoją rzadkość znalazły się w polskiej czerwonej księdze zwierząt (kulon, sieweczka obrożna, rybitwa białoczelna i ciosa).

Większość występujących w gminie zwierząt znajduje się pod ochroną.

III.2.3.3. Ochrona prawna środowiska przyrodniczego:

Gminy Tartów nie wchodzi w skład żadnego z wyznaczonych obszarów ochrony prawnej identyfikowanych w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych zdefiniowanych dla woj. świętokrzyskie.

Wraz z poszerzeniem województwa kieleckiego o zachodnie gminy nie funkcjonującego już dziś woj. tarnobrzeskiego przyjęto także obowiązujące przepisy prawa lokalnego.

Do nich niewątpliwie należała uchwała WRN w Tarnobrzegu nr VII/49/85 z dnia 25 września 1985 r. ustanawiająca strefy chronionego krajobrazu w woj. Tarnobrzeskim, a podjęta w sprawie programu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 1986 – 90 i kierunkowo do 2000 roku ustanawiająca Lipsko – Janowski obszar chronionego krajobrazu.

Powyższa uchwała z racji swej nazwy i charakteru nie została ujęta w wykazie obowiązujących aktów prawa miejscowego (Obwieszczenie Wojewody Tarnobrzeskiego z dnia 18-12-1990 r. Dz. Urz. Woj. Tarnobrzeskiego nr 25) i formalnie ochrona tych obszarów nie obowiązuje.

W obliczu zagrożenia wartości przyrodniczych Doliny Wisły i innych dużych rzek Komitet Ochrony Przyrody PAN zaproponował utworzenie Nadwiślańskiego

			posesji, przy drodze przeź wieś, działka 64	z 30.12.1998
6	617	Kasztanowiec biały	Brzozowa, w parku podworskim, przy zachodniej granicy, działka 1563	Zarz. Woj. Tbg. nr 34 z 30.12.1998
7	618	Lipa drobnolistna	Brzozowa, w we wschodniej części parku podworskiego, działka 1563	Zarz. Woj. Tbg. nr 34 z 30.12.1998
8	702	Dąb szypułkowy	Teofilów, przy drodze Boria - Brzozowa	Zarz. Woj. Tbg. nr 10/80 z 30.06.1980

Ponadto autorzy inwentaryzacji przyrodniczej gminy Tarłów opracowanej w sierpniu 1995 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej w Przemyślu postulują objęcie ochroną pomnikową dalszych czterech obiektów w Potoczku, dwóch w Wólce Lipowej, po trzy w Brzozowej i Słupi Nadbrzeżnej, dwóch w Ciszycy Koloni i po jednym w Ciszycy Przewozowej i Górnej, w Teofilowie, Hermanowie, Tadeuszowie i Dorocie. Ogółem postuluje się ochronę 20 obiektów w tym 24 drzewa i dwa stanowiska roślinne.

Użytki ekologiczne.

We wsi Duranów na terenie podmokłych łąk postuluje się utworzenie użytku ekologicznego.

III.2.3.3.2. Tereny prawnie chronione na podstawie innych unormowań prawa ekologicznego.

- Gleby chronione – na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, które są chronione przed zmianą użytkowania, w tym szczególnie przed intensywną zabudową.
- Lasy chronione na podstawie ustawy o lasach.
- Strefy ochrony ujęć wód podziemnych – na podstawie ustawy „prawo wodne”.

„Kępy Tartowskie” – rezerwat faunistyczny (ptaków) częściowy o powierzchni ok. 881,82 ha położony na terenie miejscowości Ciszycza Górna, Leśne Chałupy, Dorotka, Sulejów, Wesołówka i Stupia Nadbrzeżna obejmuje fragment doliny Wisły z największą w województwie wyspą wiślaną. Znajdują się tu liczne tacy, rozlewiska i ławice piaszczyste porośnięte interesującymi zbiorowiskami otwartymi oraz fragmenty łąg wierzbowo – topolowego.

Pomniki przyrody

Wszystkie położone na terenie gminy Tartów, ujęte w wojewódzkim rejestrze pomników obiekty to pojedyncze drzewa.

Według oceny zdrowotności przeprowadzonej w 1995 roku spośród ośmiu drzew trzy z nich wymagają zabiegów konserwatorskich (pomniki o nr 612, 614 i 615).

Największe rozmiary osiągnęła lipa drobnolistna w Wólce Lipowej (nr 616).

Autorzy inwentaryzacji przyrodniczej gminy Tartów opracowanej w sierpniu 1995 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej w Przemyślu

Tabela pomników przyrody w granicach gminy Tartów

Nr rej. woj.	Rok utworzenia	Opis przedmiotu ochrony	lokalizacja	Podstawa prawna
1.	612	Lipa drobnolistna	Potoczek, na terenie RSP przy wschodniej granicy działki nr 1133	Zarz. Woj. Tbg. nr 34 z 30.12.1998
2	613	Lipa drobnolistna	Potoczek, na terenie RSP w północno – wsch. narożniku działki nr 1133	Zarz. Woj. Tbg. nr 34 z 30.12.1998
3	614	Kasztanowiec biały	Wólka Lipowa, na granicy obejścia, przy drodze dojazdowej, działka nr 61	Zarz. Woj. Tbg. nr 34 z 30.12.1998
4	615	Lipa szerokolistna	Wólka Lipowa, na skraju ogrodu, przy drodze przez wieś, działka 64	Zarz. Woj. Tbg. nr 34 z 30.12.1998
5	616	Lipa szerokolistna	Wólka Lipowa, w narożniku	Zarz. Woj. Tbg. nr 34

i zamiar regulacji tego odcinka Wisły prowadzący do obniżenia poziomu wód gruntowych i tym samym do degradacji przyrodniczej podmokłych terenów.

III.3. Szanse i zagrożenia środowiska kulturowego:

Podstawowe dobra środowiska kulturowego tworzą zespoły i obiekty zabytkowe podlegające ochronie prawnej oraz tradycje gminy stanowiące jej tożsamość i atrakcyjność.

III.3.1. Kalendarium dziejów gminy

Okres pradziejowy = na obszarze obejmującym gminę Tarłów działalność człowieka jest słabo udokumentowana. Z materiałów dokumentacyjnych, którymi dysponują służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wynika, że w rejestrze zabytków znajduje się tylko jeden udokumentowany obiekt archeologiczny obejmujący kopalnię krzemienia czekoladowego „Karczemka” we wsi Duranów. Jest to obiekt wchodzący w skład tzw. Wschodniośląskiego Okręgu Pradziejowej Eksploatacji Krzemienia, a użytkowany od okresu mezolitu po wczesny okres epoki brązu.

Średniowiecze datowane od X – XII wieku - osadnictwo tego okresu potwierdzone jest śladami jego istnienia na terenie Kolonii Słupi Nadbrzeżnej. Wg. J. Gąssowskiego na terenie tzw. Brzozowej Góry znajdowało się wczesnośredniowieczne grodzisko analogiczne do grodziska w Zawichoście – Podgórze.

1326 – prawdopodobna data założenia cmentarza przykościelnego w Słupi Nadbrzeżnej;

XIV w. – w Sulejowie powstaje spichlerz zbożowy;

d). Złoża surowców naturalnych z Ustawy prawo geologiczne i górnicze z 1994

III.2.3.4. Potencjały i szanse rozwojowe

- Stan i rola środowiska gminy w systemie ekologicznym regionu i kraju zostały ocenione stosunkowo wysoko. Należy podkreślić, że najwyższą rangą ochrony proponuje się objęcie w gminie terenów o unikatowych walorach florystycznych, faunistycznych i krajobrazowych. Park krajobrazowy zwany Małopolskim Przełomem Wisły jest stabilnym ekosystemem dolinnym charakterystycznym dla naturalnych rzek i zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL, uznany został za fragment węzła ekologicznego o randze międzynarodowej

- W gminie o niezbyt dużej lesistości, szczególnie cennym elementem biosfery są lasy – pomimo generalnie młodych drzewostanów. Należy usankcjonować prawem ich rzeczywiste funkcje ochronne.

Szczególnie cenne dla biosfery gminy są doliny rzeczne i ekotony, czyli obszary z pogranicza środowisk wodnych stawów, małych zbiorników i oczek wodnych z ekosystemami leśnymi i agrocenozami. Wysoką wartość ekologiczną mają lessowe wąwozy i suche doliny – szczególnie z zespołami muraw i zarośli kserotermicznych.

III.2.3.5. Zagrożenia i problemy

- Lesistość gminy w granicach 23,5% powierzchni ogółem jest nieco mniejsza od zalecanej dla terenów wyżynnych i przy ewentualnym dalszym jej zmniejszaniu może negatywnie odbijać się na zasobach wodnych i ich jakości, może obniżać w wielu obszarach komfort bioklimatyczny a w obszarach wierzchowinowych negatywnie oddziaływać na fizjonomię krajobrazu.
- Zagrożeniem dla funkcjonowania ekosystemu gminy są liniowe bariery ekologiczne tworzone przez szlaki komunikacyjne i zabudowę
- Największym zagrożeniem dla doliny Wisły i znajdujących się tam siedlisk ptaków są: zły stan jakości wód powierzchniowych, źle funkcjonujące melioracje

1870 – powstaje murowana chałupa w Czekarzewicach I nr 98;

Tartów traci prawa miejskie

1878 – data powstania najstarszej z udokumentowanych chałup wiejskich w gminie (Julianów nr 47);

1880 – Słownik geograficzny Królestwa Polskiego odnotowuje istnienie w obecnych granicach gminy Tartów; folwarków w Zaduranowie, Teofilowie, Łubowej, Słupi Nadbrzeżnej, Przymiarkach, Czekarzewicach, Dorotce, Duranowie, Kępie Słupskiej, Potoczku i Sulejowie, przystani na Wiśle zlokalizowanej w miejscowości Wesołówka, osady miejskiej w Tartowie położonej w gminie Ciszycy Górna , posiadającej kościół parafialny, szkołę początkową oraz dom przytułku; wsi Słupii Nadbrzeżnej posiadającej kościół parafialny , wiatrak i cegielnię; Urzędy gminnych w Julianowie i Ciszycy Górnej, pieca wapiennego, cegielni i gorzelni w Brzozowej; szkoły elementarnej w Ciszycy Górnej; młynów wodnych w Ciszycy Górnej i Czekarzewicach.

1886 – data powstania murowanego domu mieszkalnego w Brzozowej;

1892 – dziadek Jana Nalewajki buduje chałupę z oborą;

1897 – w Słupi Nadbrzeżnej na posesji nr 21 powstaje drewniana chałupa;

1900 – dziadek Zofii Lasoty , Jan Bąk wznosi drewnianą chałupę;

1901 – data powstania chałupy wiejskiej w Brzozowej nr 61;

1908 – parafia w Słupi Nadbrzeżnej realizuje ogrodzenie cmentarza przykościelnego;

1909 – właściciel majątku i dworu w Brzozowej buduje gorzelnię;

1912 – data powstania drewnianej chałupy w Cegielni nr 9;

1924 – rodzina Cieślików w Dąbrowie buduje chałupę drewnianą, którą w roku

1950 przenoszą Siempachowie do Tartowa

1929 – 1930 – Na miejscu spalonego w 1914 roku drewnianego kościoła p.w. Św. Mikołaja , w Zemborzynie powstaje nowy murowany i eklektyczny kościół parafialny;

1950 przenoszą Siempachowie do Tartowa;

1930 – wybudowano dzwonnice w Słupi Nadbrzeżnej

1935 – założenie cmentarza parafialnego polsko – katolickiego w Tartowie

1940 – założenie nowego cmentarza parafialnego rzymsko – katolickiego w Zemborzynie

1982 – wykonanie polichromii w kościele Św. Barbary w Słupi Nadbrzeżnej;

XIV – XV wiek – czas powstania drewnianego, pierwszego kościoła parafialnego w Zemborzynie. Zemborzyn wchodzi w skład dóbr królewskich;

XV w. – powstaje drewniany kościół i parafia tartowska;

W Słupii Nadbrzeżnej istnieje modrzewiowy kościółek filialny p.w. Św. Wojciecha i dwór;

XVI w. – założenie cmentarza przykościelnego rzymsko – katolickiego w Tartowie

1550 – lokacja miasta przez Jędrzeja Tartę na terenie należącym do Szczekarzewic.

Miasteczko posiada przywilej organizowania dwóch jarmarków i targu w tygodniu;

1578 – własność Ożarowskiego, wieś Sulejów obejmowała 9 4,5 łanowych działek osadników i 5 zagr. z rolą; W Tartowie funkcjonuje 15 różnych rzemieślników, jedna bania gorzałczana, cech garncarski;

wieś Słupia Nadbrzeżna, własność Małgorzaty Tartowej liczy 8 osadników

XVII w. – założenie cmentarza przykościelnego w Zemborzynie

1641 – 1647 – starosta opoczyński Zbigniew Oleśnicki funduje murowany kościół

1644 – Jan Kazimierz nadaje garncarzom tartowskim przywilej handlu w całym kraju i wolny spław do Gdańska

1655 – konsekracja kościoła w Tartowie

1689 – Denhoffowie stają się nowymi właścicielami Tartowa ,

Pocz. XVIII w. – właścicielami Tartowa staje się rodzina Oleśnickich;

XVIII w. – realizacja bożnicy w Tartowie

powstaje późnobarokowy dwór w Brzozowej;

1780 – wybudowano drugi kościół drewniany w Zemborzynie;

1782 – pożar kościoła św. Trójcy w Tartowie

I ćw. XIX w. – założenie cmentarzy parafialnych rzymsko – katolickich w Tartowie i Słupii Nadbrzeżnej; wybudowano lamus dworski w Brzozowej; powstaje studnia gromadzka w Julianowie;

poł. XIX w. – czas powstania kapliczki zabytkowej w Czekarzewicach, spichlerza dworskiego w Potoczku,

XIX w. – powstaje eklektyczna kapliczka przydrożna w Tartowie.

1830 – założenie cmentarza parafialnego rzymsko – katolickiego w Zemborzynie;

1840 – rozpoczęcie budowy nowego kościoła w Słupii Nadbrzeżnej

1842 – zakończenia budowy orientowanego, jednokolumnowego murowanego kościoła p.w. św. Barbary w Słupii Nadbrzeżnej;

- a. dwór, ob. Szkoła, mur., XVIII, gruntownie przebud. 2 poł. XIX w. remont: I przebud. 1985,
- b. gorzelnia, ob. Nie użytkowana, mur., 1909,
- c. park krajobrazowy, XVII w.
- 4. Zagroda nr 30, wł. Franciszek Sołytko :
 - a. dom, mur., 1886.,
 - b. stodoła drewn., 1886
- 5. Dom nr 56, wł. J. Starzyk, mur., ok. 1930.
- 6. Dom nr 105, wł. Maria Gnat, mur., ok. 1930.

CEGIELNIA

- 7. Dom nr 1, wł. M. Tomczyk, mur., ok. 1920.
- 8. Dom nr. 7 wł. Z. Skowron, mur., ok. 1915.
- 9. Dom nr 9, wł. Maria Kruszyna, drewn., 1912.
- 10. Dom nr 33, wł. Z. Osejta, mur., pocz. XX w.

CHAŁUPKI

- 11. Dom nr 6 , wł. Józef Lenart , mur., ok. 1880.
- 12. Dom nr 10, wł. Adam Kowalczyk , drewn., 1930.

CISZYCA DOLNA

- 13. Dom nr 19 , wł. J. Wiśniewski, mur., 1920
- 14. Dom nr 20, wł. S. Mikołajczyk , drewn., ok. 1900
- 15. Dom nr 37, wł. , A. Witek mur., 1920

CISZYCA GÓRNA

- 16. Dom nr 49, wł. H. Ciosek, mur., 1920

CZEKARZEWICE PIERWSZE

- 17. Kaplica, mur. /kam./ ok poł. XIX w.
- 18. Dom nr 98, wł. Jan Walczyk, mur. /kam./, 1870.

HERMANÓW

- 19. Dom nr 20 wł. J. Król, mur., ok. 1935.
- 20. Dom z oborą nr 22, wł. S. Kruszyna, mur., ok. 1930.
- 21. Dom nr 39, mur., ok. 1915.

JULIANÓW

- 22. Kapliczka przy drodze do Stupi, mur., 1800.
- 23. Dom nr 38 wł. A. Letkiwicz, drewn., 1911.
- 24. Dom nr 47, wł. Henryk Kasiel, drewn., ok. 1878.
- 25. Dom nr 50 wł. W. Chmiel, mur., ok. 1935.

III.3.2. Do obiektów objętych ochroną konserwatorską należą (wg aktualnie obowiązującego rejestru zabytków i ewidencji), niżej wymienione zabytki nieruchome, będące świadectwem dóbr kultury gminy Tarłów:

Metodologia wykazu

Wykaz opracowano na podstawie rozpoznania autorskiego przeprowadzonego w terenie w miesiącu kwietniu 2002 r., opartego na publikacji „Zabytki Architektury i Budownictwa w Polsce. T. 15. Województwo kieleckie”. Ośrodek Dokumentacji Zabytków, Warszawa, 1995 r.

Uwzględniono jedynie obiekty istniejące w kwietniu 2002 r. i dokonano aktualnej oceny stylistycznej oraz datującej obiekty. Oparto się też na materiałach Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Kielcach delegatury w Sandomierzu.

W wykazie zaznaczono, obiekty wpisane do rejestru zabytków, dla których obowiązują priorytety konserwatorskie.

Wszelkie prace podejmowane przy obiektach wymienionych w wykazie i prace prowadzone w ich sąsiedztwie i bezpośrednim otoczeniu, wymagają uzgodnienia ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Kielcach, w myśl art. 4 ust. 1 i 3; art. 5 ust. 1 - 12; art. 27 ust. 1 - 4 ustawy o ochronie dóbr kultury z 15 lutego 1962 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 48); z 1983 r. Nr 38, poz. 173; z 1989 r. Nr 35, poz. 192; z 1990 r. Nr 34, poz. 198; Nr 56, poz. 322; z 1996 r. Nr 106, poz. 496; z 1997 r. Nr 5, poz. 24; Nr 88, poz. 554; Nr 115, poz. 741; z 1998 r. Nr 106, poz. 668; z 1999 r. Nr 98 poz. 1150).

BRONISŁAWÓW

1. Dom nr 10, wł. A. Fulara, mur., ok. 1930.
2. Dom nr 14, wł. E. Kwiatkowski, mur., 1932.

BRZÓZOWA

3. Zespół dworski Witkowskich : - nr rej.301/A

42. Zespół kościoła par. p. w. Św. Trójcy -
a. kościół, mur., 1647-1655, restaur. przed poł. XVIII w. restaur. I przebud.
Fasady po pożarze 1782, remont. 2 poł. XIX w. i 1977-1985, -nr rej. 322/A
b. ogrodzenie z bramami, mur./kam./, XVIII, remont. - nr rej. 177/31
43. Ruina bożnicy, Rynek, mur./kam./ XVIII, zniszczona 1914.
44. Kaplica przy drodze do Lipska, mur./kam./, poł. XIX w.

Ul. Czekarzewska

45. Dom nr 11, mur./kam./, ok. 1914
46. Dom nr 13, mur./kam./, ok. 1880
47. Dom nr 21, mur./kam./, ok. 1928
48. Dom nr 24, mur., ok. 1910
49. Dom nr 36, mur., 1910.
50. Dom nr 52, mur., 1937.

Ul. Ostrowiecka

51. Dom nr 9, mur./kam./, ok. 1920.
52. Dom nr 11, mur., ok. 1920.
53. Dom nr 12, mur./kam./, ok. 1920.
54. Dom nr 17, mur., ok. 1936.
55. Dom z oborą, nr 70, mur., ok. 1930.
56. Dom nr 84, mur., ok. 1860.
57. Dom nr 98, drewn., ok. 1915.

Ul. Potoczowska

58. Dom nr 16, mur./kam./, ok. 1930.
59. Dom nr 17, mur./kam./, ok. 1930.
60. Dom nr 18, mur./kam./, ok. 1900.
61. Dom nr 46, mur./kam./, ok. XIX/XX.

Rynek

62. Dom nr 16, mur./kam./, ok. 1920.

Ul. Sandomierska

63. Dom nr 3, mur./kam./, ok. 1900
64. Dom nr 28, mur., ok. 1905.
65. Dom nr 36, mur., ok. 1935.
66. Dom nr 44, mur./kam./, ok. 1910.
67. Dom nr 56, mur./kam./, ok. 1920.

TEOFILÓW

68. Dom nr 40, wł. F. Goryś mur., ok. 1935.

KOZŁÓWEK

26. Dom nr 10, wł. A. Bukowski, mur./kam./, pocz. XX w.
27. Dom nr 40 wł. A. Giremski, mur., ok. 1930.

LIPCÓWKA

28. Dom nr 72, wł. M. Mazur, mur./kam./, ok. 1920.

MAKSYMÓW

29. Dom nr 3, wł. J. Wagner, mur., ok. 1935.
30. Dom nr 6, wł. B. Kaplica, mur., ok. 1930.
31. Dom nr 8, wł. S. Szela, mur., ok. 1930.

POTOCZEK

32. Pozostałości zespołu dworskiego Gombrowiczów
a. spichlerz, wł. RSP Potoczek, mur., ok. poł. XIX w.
b. park krajobrazowy, XVIII w.
33. Dom nr 36, wł. A. Zdyb, mur., lata 30 XX w.

SŁUPIA NADBRZEŻNA

34. Zespół kościoła par. p.w. Św. Barbary – nr rej. 468/a
a. kościół, mur., 1840-1842,
b. dzwonnica, mur., 1930,
c. ogrodzenie, mur./kam./
d. plebania, drewn., ok. 1930.
35. Zagroda nr 18, wł. M. Jagodziński
a. obora, mur., pocz. XX w.
b. stodoła, drewn., 4 ćw. XIX w.
36. Dom z oborą, nr 10, wł. Julian Nalewajek, drewn., ok. 1892.
37. Dom nr 12, wł. J. Jagodzińska, mur., pocz. XX w.
38. Dom z oborą, nr 13, wł. J. Nalewajek, drewn., pocz. XX w.

SULEJÓW

39. Ruina spichlerza, mur./kam./, XIV w. ? – nr rej. 276

TADEUSZÓW

40. Zagroda nr 11, wł. L. Brzeski:
a. dom, mur., ok. 1925.
b. Obora, drewn.-mur., ok. 1925.
41. Dom z oborą, nr 3, wł. T. Zając, mur., ok. 1925.

TARŁÓW

Układ urbanistyczny, 1550 – k. XVIII w.

1. cmentarz parafialny polsko – katolicki w Tartłowie założony ok. 1935 r z najstarszym nagrobkiem z 1943 r. –
2. cmentarz przykościelny rzymsko – katolicki z 1326 r. w Słupi Nadbrzeżnej;
3. cmentarz przykościelny rzymsko – katolicki z XVI w. w Tartłowie - nr rej. 177/31
4. cmentarz parafialny rzymsko – katolicki w Tartłowie z I ćw. XIX w. z najstarszym nagrobkiem z 1838 r.;- nr rej. 359/A
5. dawny cmentarz przykościelny rzymsko – katolicki z XVI w. z najstarszym nagrobkiem z 1860 r. w Zemborzynie;
6. cmentarz parafialny rzymsko – katolicki z 1940 r. i najstarszym nagrobkiem z 1942 r. w Zemborzynie; - nr rej. 357/A
7. dawny cmentarz rzymsko – katolicki pochodzący z 1830 r. i z najstarszym nagrobkiem z 1833 r w Zemborzynie;
8. cmentarz parafialny rzymsko – katolicki datowany na pocz. XIX w. z najstarszym nagrobkiem z 1848 r. w Słupi Nadbrzeżnej; - nr rej. 358/A
9. cmentarz żydowski z XVIII w. w Tartłowie - nr rej. 356/A

Charakterystyka Dóbr Kultury - będących dziedzictwem gminy Tartłów

Obiekty Sakralne

Budowle sakralne, czyli kościoły w: Tartłowie, Słupi Nadbrzeżnej i Zemborzynie Kościelnym i ich dawne ogrodzenia, cmentarze grzebalnych jak i przykościelne; dawna plebania w Słupi Nadbrzeżnej; ruiny bożnicy w Tartłowie; liczne kapliczki; stanowią o dziejach gminy Tartłów.

Obiekty sakralne w gminie, stanowią najcenniejsze obiekty zabytkowe na tym terenie i są reprezentatywne dla historii sztuki w Polsce.

Kościół parafialny w Tartłowie jest wymieniany w podręcznikach historii sztuki ze względu na zachowane cechy stylowe baroku, interesujące sklepienie zdobione posadami prostokątów i wgłębień, bogatą dekorację stiukową i malowidła ściennie stanowi

... sztuki barokowej o klasie znaczenia krajowego. Kościół Św. Barbary w ... stanowi przykład architektury klasycystycznej, a kościół p.w. Św. ... jest przykładem eklektycznej architektury kościelnej.

TOMASZÓW

- 69. Dom nr 9, wł. Z. Bojasiewicz, mur., ok. 1930.
- 70. Dom nr 14, wł. W. Jasińska, mur., ok. 1935.
- 71. Dom nr 15, wł. T. Szymczyk, mur./kam./, ok. 1930.
- 72. Dom nr 18, wł. J. Gałka, mur., ok. 1935.

WESOŁÓWKA

- 73. Zagroda nr 1, wł. E. Rejowski :
 - a. obora, mur./kam./, ok. 1935.
 - b. stodoła, mur./kam./-drewn., ok. 1935.

WÓŁKA TARŁOWSKA

- 74. Zagroda nr 39, wł. Michał Winiarski :
 - a. dom, mur./kam./, ok. 1920.
 - b. obora, mur./kam./, ok. 1920.
 - c. stodoła, mur./kam./-drewn., ok. 1920.
- 75. Zagroda nr 55, wł. Jan Miklewicz :
 - a. dom, mur./kam./, ok. 1900.
 - b. obora, mur./kam./, ok. 1900.
 - c. stodoła, mur./kam./-drewn., ok. 1900.
- 76. Zagroda nr 84, wł. Krystyna Borkowska :
 - a. dom, mur./kam./, ok. 1910.
 - b. obora, mur./kam./, ok. 1910.
- 77. Dom nr 28, wł. Henryk Wiśniewski, mur./kam./, ok. 1930.
- 78. Dom nr 48, wł. Franciszek Kęsiel, mur., ok. 1910.
- 79. Dom nr 57, wł. Jan Suski, mur./kam./, ok. 1910.

ZEMBORZYN KOŚCIELNY

- 80. Kościół par. p.w. Św. Mikołaja, mur., 1929-1930. – nr rej. 357/A

Oprócz wymienionych w katalogu obiektów zabytkowych opracowanego przez Ośrodek Dokumentacji Zabytków w Warszawie dziedzictwo kulturowe gminy stanowią także cmentarze, pomniki i mogiły rozlokowane umiarkowanie na terenie gminy. Są to na ogół cmentarze wyznaniowe i mogiły ludności cywilnej z okresu II wojny światowej.

Rejestr zabytków Państwowej Służby Ochrony Zabytków identyfikuje poniżej zestawione cmentarze o charakterze zabytkowym:

Budownictwo murowane

Budynki te są reprezentatywne dla XIX – XX wiecznego cyklu rozwoju architektury wiejskiej i miejskiej, oraz form funkcjonalno-przestrzennych budynku w tym cyklu rozwojowym. Obiekty te są w obecnym czasie w stanie technicznym dostatecznym. Celem zachowania wartości kulturowych tego typu budynków, nie należy tynkować elementów ceglanych i kamiennych pierwotnie jedynie fugowanych, zasadnicze znaczenie ma niezmiennianie gabarytów bocznych i wysokościowych otworów.

Zabytki techniki

Zabytkami techniki o dużym znaczeniu dla tradycji i przemysłu gminy, są zabudowania w których prowadzono działalność gospodarczą wykorzystującą plody rolne. Zabudowania gorzelní w Brzozowej, spichlerze w Brzozowej i Sulejowie i inne wymienione w wykazie, stanowią o ciągłości tradycji architektonicznej tego regionu. Ważnymi obiektami tak ze względu na dzieje techniki jak i formy architektoniczno-budowlane są spichlerze, sieczkarnie i studnie. Najlepiej utrzymany i czynny spichlerz w Potoczku winien być zachowany jako przykład XIX wiecznego spichlerza folwarcznego. Interesującym i rzadko spotykanym obiektem o dużym znaczeniu dla sektora komunalnego jest studnia gromadzka w Julianowie.

III.3.3. Zagrożenia środowiska kulturowego.

Spowodowane są głównie upływem czasu. Na wielu obiektach w sposób szczególny zaznacza się upływ czasu. Wyższe koszty modernizacji i ostre reżimy ochronne są niewątpliwie powodem małego zainteresowania substancją zabytkową ze strony inwestorów komercyjnych. Znaczne zagrożenie stanowi emisja gazów i substancji toksycznych do atmosfery. Dotyczy to zarówno budynków jak i przyrodniczych elementów środowiska kulturowego.

Zagrożenia kulturowego dziedzictwa archeologicznego spowodowane mogą być niekontrolowanymi procesami eksploatacyjnymi i inwestycyjnymi.

Obiekty sakralne w większości są w stanie dobrym i wymagają jedynie remontu bieżącego, a nieliczne obiekty jak kapliczki: w Czekarzewicach i Tarłowie wymagają większego remontu.

Ochroną i opieką winny być też objęte krzyże przydrożne i kapliczki słupowe tak znajdujące się pośród pól jak i przy drogach.

Do obiektów sakralnych należy również bożnica w Tarłowie, będąca podręcznikowym przykładem XVIII wiecznych sakralnych budynków żydowskich.

Zespoły Dworsko Parkowe

Zespoły dworsko-parkowe świadczą o tradycji rozwoju form ekonomicznych na terenach gminy Tarłów. Kondycja ich stanu technicznego jest w większości zła. Dobrze zachowany jest jedynie dwór w Brzozowej (nr rej. 582) i pozostałości parku dworskiego w Potoczku. Parki w Potoczku jest pozbawiony architektury. Teren tego założenia winnien być jednak poddane ochronie przez jego nie zabudowywanie i poszukiwania inwestora chcącego zrewaloryzować architekturę form rezydencjonalnych.

Obiekty dworskie w gminie Tarłów reprezentują architekturę XVIII i XIX wieku.

Duże znaczenie dla krajobrazu kulturowego mają zanikające już założenia parkowe. Parki winny mieć opracowane szczegółowe projekty rewitalizacji zieleni.

Budownictwo ludowe

Budownictwo drewniane

Wartością dla dziejów rozwoju form budownictwa ludowego na terenie gminy Tarłów, są przykłady domów w Tarłowie, Słupi Nadbrzeżnej i Czekarzewicach. Budynki te są reprezentatywne dla rozwoju architektury drewnianej i form funkcjonalno - przestrzennych budynku wiejskiego w cyklu rozwoju, w czasie od XIX wieku do pierwszej połowy XX wieku. Obiekty te są w obecnym czasie w stanie technicznym dostatecznym lub złym.

- droga powiatowa 42 112 Potok – Bronisławów – Łubowa
- droga powiatowa 42 113 Ożarów – Czachów – Wólka Tarłowska
- droga powiatowa 42 177 Tarłów – Potoczek
- droga powiatowa 42 197 Gr. woj. – Ciszycza Dolna
- droga powiatowa Julianów – Wesółówka

Mają one istotne znaczenie w połączeniach międzygminnych i lokalnych, obsługują także bezpośrednio tereny zabudowy mieszkalnej i zagrodowej.

1.3. Ogólna długość dróg krajowych na obszarze gminy wynosi 20,6 km, powiatowych 73,186 km, oraz dróg gminnych 117,2 km.

Sieć dróg o twardej nawierzchni na terenie gminy jest na poziomie nieco niższym niż średnia wojewódzka. Znaczna część dróg gminnych wymaga ulepszonej nawierzchni i poprawy standardów geometrii.

W tabeli podano zestawienie dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy Tarłów.

Lp.	Nr drogi	Relacja	Długość na terenie gminy [km]
1	79 (723)	Warszawa – Zwolen – Ożarów – Sandomierz – Bytom	16,7
2	754	Ostrowiec Św. – Solec nad Wisłą	3,9
3	42102	Ciszycza Przewozowa – Ostrów – gr. woj.	13,58
4	42104	Tarłów - Sulejów	6,01
5	42106	Gr.woj. – Boria – Słupia Nadbrzeżna	18,059
6	42111	Ożarów – Duranów	1,93

III.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu układu komunikacyjnego, jego walorów, barier i konfliktów:

III.4.1.Transport drogowy.

Gmina Tartów położona jest poza bezpośrednim zasięgiem głównych krajowych i międzyregionalnych korytarzy transportowych z których najbliższe położone przebiegają w gminach sąsiednich , a dotyczą korytarza transportowego opartego o drogę krajową 74 relacji Kielce – Lublin i korytarza opartego o drogę relacji Ożarów – Końskie - Łódź przebiegającą wzdłuż zurbanizowanego obszaru Aglomeracji Staropolskiej oraz linię kolejową Łódź – Sandomierz – Rzeszów .

Najbliższymi węzłami komunikacyjnymi są węzły regionalne Ostrowiec Św., Ożarów i Opatów i nieco dalej położony węzeł międzyregionalny Sandomierz.

1.1.Podstawowy szkielet komunikacyjny gminy stanowią:

elementy systemu transportowego gminy łączące układ gminny z systemem zewnętrznym, a mianowicie:

- droga krajowa międzyregionalna nr 79 (723) relacji Warszawa – Zwoleń – Ożarów - Sandomierz - Kraków - Bytom
- droga wojewódzka nr 754 Ostrowiec Św. – Bałtów – Solec n. Wisłą
- droga powiatowa łącząca Tartów z sąsiednimi ośrodkami gminnymi nr 42 106 relacji Stupia Nadbrzeżna – Boria – gr.woj. i droga nr 42185 Gr.woj. – Ciszycza – Maruszów

1.2. Uzupełnienie podstawowego układu dróg stanowią trasy o znaczeniu powiatowym i ważniejsze drogi gminne:

- droga powiatowa 42 102 gr.woj.- Ostrów –Ciszycza Przewozowa –Tartów;
- droga powiatowa 42 104 Tartów - Sulejów
- droga powiatowa 42 111 Ożarów - Duranów

III.3.4. Wnioski

- Sieć dróg lokalnych, bezpośrednio obsługujących tereny mieszkalnictwa i produkcji rolnej (drogi powiatowe, gminne i pozostałe) jest stosunkowo dobrze rozwinięta i poza niewielkimi uzupełnieniami nie wymaga istotnych zmian. Stan techniczny tych dróg jest mało zadowalający.

- Podstawowe problemy transportowe w obszarze gminy są związane z tranzytową drogą krajową. Takie czynniki jak: natężenie ruchu na tej drodze, jej przebieg przez obszary zabudowane, parametry techniczne, konieczność obsługi ruchu lokalnego stwarzają poważne zagrożenia.

- Znacznej poprawy jakościowej wymaga sieć dróg powiatowych (40% o nawierzchni nie ulepszonej) i gminnych (poniżej 1% dróg o nawierzchni ulepszonej), z których znaczna część wymaga podniesienia standardu technicznego.

Szczególnej intensyfikacji takich działań wymagają drogi w sołectwach nadwiślańskich. Utrzymywanie znacznej ilości dróg grantowych w tych sołectwach poważnie potęguje skutki występujących często w ostatnim okresie ulewnych opadów rozmywających podatne na działania erozyjne grunty lessowe.

Obszar gminy obsługiwany jest prawie wyłącznie transportem drogowym. Najbliższa linia kolejowa o znaczeniu drugorzędnym to linia relacji Kielce – Busko przebiegająca obrzeżnie przez teren gminy, która za pośrednictwem bocznic obsługuje duże zakłady przemysłowe. Znaczenie tych linii dla transportowego systemu pasażerskiego gminy jest niewielkie.

Pod względem topologicznym sieć drogowa na terenie gminy jest dobrze rozwinięta. Problemem jest stan techniczny dróg oraz ewentualne uzupełnienia sieci. Drogi na terenie gminy są zarządzane przez administrację samorządową.

Lp.	Nr drogi	Relacja	Długość na terenie gminy [km]
7	42112	Potok – Bronisławów - Łubowa	2,88
8	42113	Ozarów – Czachów – Wólka Tarłowska	6,28
9	42177	Tarłów - Potoczek	3,87
10	42185	Gr.woj. – Ciszycza - Maruszów	15,04
11	42197	Gr.woj. – Ciszycza Dolna	2,53
12		Julianów – Wesółówka	3,02

Ponadto na terenie gminy istnieje kilkanaście dróg obsługujących mniejsze skupiska zabudowy lub będących łącznikami z innymi drogami.

III.3.2.Transport kolejowy.

Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa.

Najbliższe stacje kolejowe znajdują się w Ostrowcu Św., Sandomierzu i Tarnobrzegu, obsługują linię relacji Koluszki – Stalowa Wola.

III.3.3.Komunikacja pasażerska.

Obsługę komunikacyjną gminy w zakresie komunikacji masowej pełnią samodzielne oddziały PPKS w Ostrowcu Św. i Sandomierzu.

Komunikacja zbiorowa w obszarze gminy w sposób niewystarczający obsługuje teren gminy. Aż do kilku wsi sołeckich nie docierają bezpośrednio autobusy głównie za przyczyną złego stanu dróg.

Bezpośrednie sąsiedztwo Sandomierza sprawia, że gmina oprócz obsługi komunikacją zbiorową dalekosiężną (PKS, przewoźnicy prywatni) korzysta z działania komunikacji miejskiej.

Lp	Ujęcie	Wydajność wg. zatwierdzonych zasobów	Wydajność wg. pozwolenia wodno- prawnego	decyzja o udzielenie pozwolenia wodno - prawnego	Ważność pozwolenia wodno - prawnego
1	Tartów	$Q_e = 93,0 \text{ m}^3/\text{h}$	$Q_e = 93,0 \text{ m}^3/\text{h}$	OŚ XI 6210/34/98/hk Wojewoda Tarnobrzewski	do 12.12.2000 r.
2	Julianów	$Q_e = 45,0 \text{ m}^3/\text{h}$	$Q_e = 36,0 \text{ m}^3/\text{h}$	OŚ-X- 6210/14/98/LCh	do 31.12.2005 r.
3	Kolonia Dąbrówka	$Q_e = 8,0 \text{ m}^3/\text{h}$	$Q_e = 6,0 \text{ m}^3/\text{h}$	R.OŚ.I-6210-2- 7/99/ak Starosta Opatowski	do 31.12.2004 r.
4	Sulejów	b.d	$Q_e = 11,5 \text{ m}^3/\text{h}$	b.d	do 31.12.1998 r.
5	Słupia Nadbrzeżna	$Q_e = 144,0 \text{ m}^3/\text{h}$	$Q_e = 108,0 \text{ m}^3/\text{h}$	OŚ-X- 6210/12/98/LCh Wojewoda Tarnobrzewski	do 31.06.1998 r.

Charakterystyka ujęć i wodociągów komunalnych gminy Tartów.

A. Ujęcie i wodociąg „Tartów”:

Ujęcie składa się z dwóch studni: zasadniczej zlokalizowanej na terenie Ośrodka Zdrowia o wydajności $Q_e = 72,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s_e = 6,0 \text{ m}$, oraz drugiej studni zasadniczej zlokalizowanej na terenie stacji wodociągowej o wydajności $Q_e = 21,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s_e = 21,0 \text{ m}$.

Ujęcie posiada zatwierdzoną strefę wewnętrzną ochrony sanitarnej zabezpieczoną ogrodzeniem. jest to czworobok o wymiarach 10x12 m dla studni zlokalizowanej na terenie Ośrodka Zdrowia, oraz czworobok o wymiarach 62,5x65x85x85 m dla studni zlokalizowanej na terenie stacji wodociągowej.

III.5. Poziom obsługi gminy przez infrastrukturę komunalną – szanse i zagrożenia:

III.5.1. SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ

Gmina Tartów to obszar o znacznej ilości funkcjonujących studni których łącznie zasoby eksploatacyjne ujmowane są w 26 studniach. Całościowy wykaz studni zawiera tabela załączona do rozdz. III.2.

Na terenie gminy wodę pitną dostarczaną zorganizowanymi systemami posiadają następujące miejscowości: Tartów, Julianów, Kolonia Dąbrówka, Sulejów, Słupia Nadbrzeżna, Przymiarki, Kolonia Ciszycza, Tadeuszów, Maksymów, Wesołówka, Mieczysławów, Cegielnia, Wólka Lipowa, Brzozowa, Teofilów, Duranów, Jadwigów, Bronisławów, Łubowa, Dąbrówka, Słupia Kolonia, Wólka Tartowska, Hermanów, Kozłówek., Leopoldów, Chałupki.

Długość sieci wodociągowej (wg stanu na koniec 1999 roku i wg danych gminy za rok 2000) wyniosła:

- ogółem: $L = 98,3$ km
- w tym Tartów: $L = 22,6$ km

i objęła prawie 80 % jednostek osadniczych gminy. Wodociągi doprowadzają wodę do ponad 1300 obiektów i gospodarstw.

Statystyczne zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wyniosło w 2000 roku $15,7 \text{ m}^3$.

Prawie wszystkie sieci wodociągowe oraz ujęcia wód są własnością gminy Tartów. Eksploatatorem jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Tartowie.

Ujęcia komunalne na terenie gminy Tartów:

Wodociąg grupowy Kolonia Dąbrówka zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Janów, Przymiarki, Kolonia Dąbrówka oraz Ciszycza Kolonia. Wodociąg ten zasilany jest ze studni, które zlokalizowane są w Kolonii Dąbrówce. Docelowo przewiduje się włączenie do ujęcia udokumentowanej studni zlokalizowanej w Kolonii Ciszyczy o wydajności eksploatacyjnej $32,5 \text{ m}^3/\text{h}$. Długość wodociągu 8,6 km. Sieć wodociagową wykonano z rur azbestowo - cementowych i PCV. Stan techniczny: średni. Zachodzi konieczność wymiany rur azbestowo - cementowych ze względów zdrowotnych. Zbiornik wyrównawczy: $1 \times 100 \text{ m}^3$.

D. Ujęcie i wodociąg „Słupia Nadbrzeżna”:

Ujęcie składa się z dwóch studni: zasadniczej oraz awaryjnej o wydajności $Q_e = 72,0 \text{ m}^3/\text{h}$.

Ujęcie posiada zatwierdzoną strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej. W pozwoleniu wodno – prawnym na pobór wody została ustalona jedynie strefa bezpośrednia ujęcia, którą stanowi ogrodzenie ujęcia (jest to teren o powierzchni ca. 1000 m^2).

Wodociąg „Słupia Nadbrzeżna”, zaopatruje w wodę miejscowość Słupia Nadbrzeżna oraz Kolonia Słupia Nadbrzeżna. Wodociąg ten zasilany jest ze studni, która zlokalizowana jest w Słupii Nadbrzeżnej.

Długość wodociągu 3,8 km. Sieć wodociagową wykonano z rur azbestowo - cementowych. Stan techniczny: średni. Zachodzi konieczność wymiany materiału z jakiego wykonano wodociąg ze względów zdrowotnych.

E. Ujęcie i wodociąg „Sulejów”:

Ujęcie stanowi własność Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego i składa się z jednej studni zasadniczej o wydajności $11,5 \text{ m}^3/\text{h}$. Z uwagi na brak aktualnej dokumentacji hydrogeologicznej i brak ważnego pozwolenia wodno – prawnego ujęcie zostanie wyłączone z zasilania wodociągu „Sulejów”.

Wodociąg „Sulejów” zaopatruje w wodę tylko miejscowość Sulejów.

Nie wyznaczenie dotychczas strefy ochrony sanitarnej pośredniej umotywowano faktem prowadzenia systematycznych badań przez służby sanitarne i skanalizowaniem obszaru oddziałującego na otoczenie studni.

Wodociąg grupowy Tartów zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Tartów, Wólka Tartowska, Potoczek, Tomaszów, Hermanów, Kozłówek. Wodociąg ten zasilany jest ze studni, które zlokalizowane są w Tartowie.

Długość wodociągu 36,9 km. Sieć wodociagową wykonano z rur PCV. Stan techniczny: dobry. Zbiorniki wyrównawcze: $2 \times 150 \text{ m}^3$.

B. Ujęcie i wodociąg „Julianów”:

Ujęcie składa się z dwóch studni: zasadniczej oraz awaryjnej o łącznych zasobach w ilości $Q_e = 45,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s_e = 10,7 \text{ m}$.

Ujęcie posiada zatwierdzoną strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej. W pozwoleniu wodno – prawnym na pobór wody została ustalona jedynie strefa bezpośrednia ujęcia zabezpieczona ogrodzeniem terenu ujęcia (teren o powierzchni ca. 4967 m^2).

Nie wyznaczono dotychczas strefy ochrony sanitarnej pośredniej z uwagi na znaczną głębokość zalegania warstw wodonośnych (ponad 40m)

Wodociąg grupowy Julianów zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Julianów, Tadeuszów, Maksymów, Wesołówka, Mieczysławów, Cegielnia, Wólka Lipowa, Brzozowa, Teofilów, Duranów, Jadwigów, Bronisławów, Łubowa oraz Dąbrówka. Wodociąg ten zasilany jest ze studni, które zlokalizowane są w Julianowie.

Długość wodociągu 47,6 km. Sieć wodociagową wykonano z rur PCV. Stan techniczny: dobry. Zbiorniki wyrównawcze: $2 \times 100 \text{ m}^3$.

C. Ujęcie i wodociąg „Kolonія Dąbrówka”:

Ujęcie składa się z jednej studni zasadniczej o wydajności $Q_e = 8 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s_e = 11,5 \text{ m}$.

Wyznaczono bezpośredniej strefę ochrony sanitarnej zabezpieczoną ogrodzeniem.

13	Duranów	247	15,8	39,5
14	Hermanów	98	6,3	15,7
15	Janów	203	13,0	32,5
16	Julianów	184	11,8	29,4
17	Kolonia Dąbrówka	44	2,8	7,0
18	Kozłówek	115	7,4	18,4
19	Leśne Chałupy	63	4,0	10,1
20	Łubowa	29	1,9	4,6
21	Maksymów	71	4,5	11,4
22	Mieczysławów	136	8,7	21,8
23	Ostrów	114	7,3	18,2
24	Potoczek	270	17,3	43,2
25	Słupia Kol. Nadbrzeżna	125	8,0	20,0
26	Słupia wieś	66	4,2	10,6
27	Sulejów	137	8,8	21,9
28	Tadeuszów	136	8,7	21,8
29	Tomaszów	63	4,0	10,1
30	Teofilów	272	17,4	43,5
31	Wesołówka	79	5,0	12,64
32	Wólka Lipowa	196	12,5	31,4
33	Wólka Tarłowska	254	16,3	40,6
	razem	5960		953,54

III.5.2. SYSTEM ODPROWADZENIA ŚCIEKÓW.

Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej (wg rocznika statystycznego 2001):

- ogółem: L = 25,5 km

Długość wodociągu 1,7 km. Sieć wodociągową wykonano z rur PCV. Stan techniczny: dobry.

W przyszłości wodociąg ten zostanie włączony do systemu wodociągowego „Tarłów”.

Znaczne rezerwy w podaży wody pitnej dla ludności gminy pozwalają sądzić, że w najbliższej przyszłości dostawa wody nie będzie stanowić bariery rozwojowej pod warunkiem właściwego uzupełnienia brakujących elementów systemu jej dystrybucji.

Bilans potrzeb w zakresie dostawy wody w układzie sołeckim.

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Zapotrzebowanie na wodę wg realnego zużycia wody [m ³ /d]	Zapotrzebowanie na wodę wg wskaźników normatywnych [m ³ /d]
1	Tarłów	897	57,4	143,5
2	Bronisławów	102	6,5	16,3
3	Brzozowa	411	26,3	65,8
4	Cegielnia	152	9,7	24,3
5	Ciszycza Dolna	230	14,7	36,8
6	Ciszycza Górna	242	15,5	38,7
7	Ciszycza Kolonia	78	5,0	12,5
8	Ciszycza Przewozowa	59	3,8	9,4
9	Czekarzewice I	380	24,3	60,8
10	Czekarzewice II	378	24,2	60,5
11	Dąbrówka	34	2,2	5,4
12	Dorotka	95	6,1	15,2

Orientacyjne prognozowane przepustowości oczyszczalni ścieków przedstawiono poniżej w tabeli:

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców	Ilość ścieków wg realnego zużycia wody [m ³ /d]	Ilość ścieków wg wskaźników normatywnych [m ³ /d]
1	Tarłów	897	54,5	136,3
2	Bronisławów	102	6,2	15,5
3	Cegielnia	152	9,2	23,1
4	Czekarzewice I	380	23,1	57,8
5	Czekarzewice II	378	23,0	57,5
6	Dąbrówka	34	2,1	5,2
7	Janów	121	7,4	18,4
8	Julianów	184	11,2	28,0
9	Kolonia Dąbrówka	44	2,7	6,7
10	Kozłówek	115	7,0	17,5
11	Łubowa	29	1,8	4,4
12	Maksymów	71	4,3	10,8
13	Mieczysławów	136	8,3	20,7
14	Potoczek	270	16,4	41,0
15	Słupia Kol. Nadbrzeżna	125	7,6	19,0
16	Słupia wieś	66	4,0	10,0
17	Tadeuszów	136	8,3	20,7
18	Tomaszów	63	3,8	9,6
19	Wólka Lipowa	196	11,9	29,8
20	Wólka Tarłowska	254	15,4	38,6
21	Wesołówka	79	4,8	12,0
Razem przepustowość oczyszczalni w Potoczku:			233,0	582,6
1	Hermanów	98	6,0	14,9

- ilość przyłączy - 272

W chwili obecnej gmina posiada zrealizowaną w niewielkich fragmentach sieć kanalizacji sanitarnej. Dotyczy to głównie miejscowości Tarłów, Potoczek oraz Wólki Tarłowskiej i marginalnie w miejscowości Sulejów, gdzie skanalizowany jest Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy oraz kilka gospodarstw. Na pozostałym obszarze gminy ścieki odprowadzane są indywidualnie do zbiorników przydomowych (szamb).

Wybudowana w ostatnich latach z rur tworzywowych kanalizacja jest w dobrym stanie technicznym.

Gmina posiada nie osiagającą projektowanych parametrów technologicznych mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w Potoczku o nominalnej przepustowości $300 \text{ m}^3/\text{d}$, z możliwością jej zwiększenia do $600 \text{ m}^3/\text{d}$.

Aktualnie na oczyszczalnię obecnie dopływa jedynie 20 % projektowanej ilości ścieków surowych co skutkuje zachwianiem procesów technologicznych i znacznym ograniczeniem jej funkcji biologicznych.

Na eksploatację oczyszczalni gmina uzyskała pozwolenie wodno – prawne nr R.OŚ.1.6210-1-5/2000/ak, które zezwala na odprowadzanie ścieków oczyszczonych do rzeki Kamiennej w 15 km + 145 m w ilości $Q_{\text{sr D}} = 100 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max D}} = 150 \text{ m}^3/\text{d}$. Ważność pozwolenia upływa z dniem 31.12.2006 r.

Uzupełnienie funkcjonującego podstawowego systemu kanalizacji sanitarnej jest jej lokalny odpowiednik w Sulejowie eksploatowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy i bazujący na zrealizowanej oczyszczalni o nominalnej przepustowości $16,0 \text{ m}^3/\text{d}$.

Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodno – prawne ważne do końca 2006 roku, zezwalające na odprowadzenie ścieków oczyszczonych do Łachy rzeki Wisły.

Istniejąca oczyszczalnia w Sulejowie bez konsekwencji pogarszających efekt oczyszczania może pracować w dwukrotnym przeciążeniu.

Potrzeby komunalno – bytowe społeczności gminnej w zakresie gazownictwa przewodowego wynikające z rosnącego popytu na energię z paliw ekologicznych wystarczająco uzasadniają konieczność planowania i realizacji docelowego programu gazyfikacji gminy.

Opracowany przez Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego w Kielcach „program gazyfikacji gminy Tartów” wymaga aktualizacji szczegółów proponowanych w nim rozwiązań.

Źródłem zasilania ewentualnego gminnego systemu gazowniczego będzie gazociąg wysokoprężny 300 CM 4 MPa relacji Sandomierz - Lubienia .

Prognostyczne zapotrzebowanie na gaz dla gminy Tartów wyniesie:

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Zapotrzebowanie na gaz [tys Nm ³ /rok]
1	Tartów	897	1659,5
2	Bronisławów	102	188,7
3	Brzozowa	411	760,4
4	Cegielnia	152	281,2
5	Ciszycza Dolna	230	425,5
6	Ciszycza Górna	242	447,7
7	Ciszycza Kolonia	78	144,3
8	Ciszycza Przewozowa	59	109,2
9	Czekarzewice I	380	703,0
10	Czekarzewice II	378	699,3
11	Dąbrówka	34	62,9
12	Dorotka	95	175,8
13	Duranów	247	457,0
14	Hermanów	98	181,3
15	Janów	203	375,6
16	Julianów	184	340,4
17	Kolonia Dąbrówka	44	81,4

2	Sulejów	137	8,3	20,8
Razem przepustowość oczyszczalni w Sulejowie:			14,3	35,7
1	Brzozowa	411	25,0	62,5
2	Duranów	247	15,0	37,5
3	Teofilów	272	16,5	41,3
Razem przepustowość oczyszczalni w Brzozowej:			56,5	141,3
1	Ciszycza Dolna	230	14,0	35,0
2	Ciszycza Górna	242	14,7	36,8
3	Ciszycza Kolonia	78	4,7	11,9
4	Ciszycza Przewozowa	59	3,6	9,0
5	Leśne Chałupy	63	3,8	9,6
6	Ostrów	114	6,9	17,3
Razem przepustowość oczyszczalni w Ostrowie:			47,7	119,6

III.5.3. SYSTEM ODPROWADZENIA WÓD OPADOWYCH.

W chwili obecnej na terenie gminy Tartów nie istnieje żaden zorganizowany system odprowadzania wód deszczowych. Nie istnieją także urządzenia do ich podczyszczania.

Wody opadowe z terenów zabudowanych oraz użytków rolnych spływają powierzchniowo do lokalnych cieków i rowów przydrożnych.

Zidentyfikowane przez Zarząd Gminy potrzeby w zakresie kanalizacji deszczowej odnoszą się wyłącznie do obszaru siedziby gminy Miejscowości Tartów.

III.5.4. SYSTEM GAZOWNICZY.

Na terenie gminy Tartów nie występują urządzenia służące zaopatrzeniu ludności w gaz sieciowy. Mieszkańcy gminy korzystają z gazu bezprzewodowego rozprowadzanego przez dystrybutorów lokalnych i wykorzystywanego głównie do celów kuchennych.

III.5.6.SYSTEM USUWANIA ODPADÓW.

Na terenie gminy Tartów brak jest obecnie nowoczesnego zakładu utylizacji odpadów.

Rolniczy charakter gminy określa profil wytwarzanych odpadów, których utylizacja dokonuje się w ramach ogólnogminnego systemu, na wysypisku w Wólce Tartowskiej stanowiącym jedyne w gminie legalne wysypisko odpadów komunalnych. Gromadzone w ustawionych przy obiektach użyteczności publicznej kontenerach oraz w wiejskich punktach gromadzenia odpadów, śmieci są wywożone na wysypisko komunalne we wsi Wólka Tartowska, którego dalsza możliwość funkcjonowania jest mocno ograniczona zarówno z uwagi na stosowaną technologię jak i parametry objętościowe..

Nieco przestarzała technologia wysypiska oraz ograniczona jego pojemność wymagać będą realizacji przedsięwzięć modernizacyjnych i wdrożenia programu selektywnej zbiórki odpadów.

Uwzględniając przyszłe potrzeby w tym zakresie gmina rozważa możliwość budowy nowego składowiska oraz realizację wspólnego dla gmin subregionu sandomierskiego programu gospodarki odpadami skojarzonego z równoczesnym wdrożeniem projektów selektywnej zbiórki odpadów. Począwszy od roku 2003 gmina zamierza wprowadzić segregację odpadów poprzez zakup i ustawienie właściwych kontenerów.

Gospodarka odpadami przemysłowymi zgodnie z przepisami ochrony środowiska należy do zadań podmiotów je wytwarzających i preferowane są technologie o pełnym recyklingu produkcji. Dominujący udział w strukturze odpadów przemysłowych mają odpady z funkcjonujących zakładów przetwórstwa spożywczego i „odpady” przemysłu wydobywczego.

„Odpady” przemysłu wydobywczego gromadzone są zazwyczaj na rekultywowanych później hałdach. Warunki i sposób zagospodarowania szeroko rozumianych „odpadów” przemysłu wydobywczego winien być określony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy.

18	Kozłówek	115	212,8
----	----------	-----	-------

W bilansie zapotrzebowania na gaz założono, że odbiorcy całości budownictwa jednorodzinnego użytkować będą gaz dla potrzeb przygotowania posiłków, ciepłej wody oraz ogrzewania pomieszczeń. Dla potrzeb usług i drobnego przemysłu zapotrzebowanie na gaz uwzględniono wskaźnikowo w wielkości 20 % potrzeb komunalnych. Uwzględniono również straty w sieci gazowej w ilości 3 % ogólnej ilości gazu.

III.5.5. ENERGETYKA CIEPLNA.

Na terenie gminy Tartów nie istnieje żaden zorganizowany system ciepłowniczy. Funkcjonują pojedyncze kotłownie przy budynkach mieszkalnych, szkołach oraz budynkach administracyjnych i usługowych.

Wykaz największych kotłowni na terenie gminy Tartów:

Lp.	Lokalizacja kotłowni	Moc kotłowni [kW]	Rodzaj stosowanego opału
1	Tartów – Ośrodek Zdrowia + Domy Nauczyciela	168	olej
2	Tartów – Urząd Gminy	80	węgiel
3	Tartów – Szkoła Podstawowa + Gimnazjum	240	węgiel
4	Ciszycza – Szkoła Podstawowa	240	olej
5	Czekarzewice – Szkoła Podstawowa	125	węgiel
6	Duranów – Szkoła Podstawowa	160	węgiel
7	Brzozowa – Szkoła Podstawowa	80	węgiel
8	Sulejów – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy	200	olej

Duranowie i 4 łącznice radiowe w Karczemce, Dąbrowie, Zaduranowie i Zemborzynie Kościelnym.

Stan wyposażenia mieszkań i zakładów pracy w urządzenia łączności zilustrowany wskaźnikiem średnim dla gminy wynoszącym 140,2/1000 mieszk. lokuje gminę na środkowej pozycji w grupie gmin wiejskich.

Na koniec roku 2000 odnotowano 811 jednostek korzystających z usług telekomunikacji przewodowej. Z łączy radiowych korzysta 239 abonentów. Bliższe informacje na temat infrastruktury telekomunikacyjnej nie są dostępne z uwagi na ochronę danych TP S.A. Także z tych względów trudny jest do oszacowania poziom korzystających z telefonii komórkowej.

Przez teren gminy przebiegają linie światłowodowe o charakterze tranzytowym.

III.6. Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki:

III.6.1. Rolnictwo i leśnictwo:

Mimo zachodzących przemian rynkowych i trudnych uwarunkowań politycznych i ekonomicznych rolnictwo gminy stanowi nadal ważny sektor gospodarki gminy dający podstawę utrzymania dla ponad połowy mieszkańców.

W strukturze jakościowej gleb dominują grunty średniej i wysokiej klasy bonitacyjnej wchodzące w skład kompleksów pszennych i stanowią ponad 60 % ogólnego areалу gruntów ornych.

a) gleby najlepszych klas I - III obejmujące powierzchnię 1930 ha stanowią znaczną część rolniczej przestrzeni produkcyjnej bo wynoszą ponad 18,6 % ogółu gruntów ornych. Prawie 50 % gruntów ornych zajmują gleby IV klasy.

Na terenie gminy dominują gleby o dobrej przydatności rolniczej z dużym udziałem korzystnych kompleksów glebowych; pszenne dobre i pszenne wadliwe. Urodzajne mady wiślane występujące w dolinie Wisły wykorzystywane są pod intensywne uprawy rolnicze (głównie buraki cukrowe), uprawy sadownicze i warzywnicze. Na słabych glebach funkcjonuje tradycyjna gospodarka rolna.

Gleby słabe stanowią ca. 34 % gruntów ornych i występują nierównomiernie na całym obszarze gminy.

III.5.7. Elektroenergetyka.

III.5.7.1. Źródła wytwarzania energii elektrycznej i urządzenia wysokiego napięcia.

Na terenie gminy Tartów nie znajdują się żadne źródła wytwarzania energii elektrycznej. Przez teren gminy w jej południowo – zachodnim fragmencie przebiega dwutorowa linia 110 kV relacji Ostrowiec - Ożarów.

W koncepcji rozwoju sieci średniego i wysokiego napięcia z 1999 roku znajdującej się w dyspozycji R.Z.E. S.A nie przewiduje się żadnych zamierzeń inwestycyjnych w zakresie rozbudowy sieci 110 kV.

Opracowana i przyjęta przez sejmik województwa świętokrzyskiego strategia rozwoju dostrzega jednak problem znacznych strat przesyłowych na wydłużonych liniach średniego napięcia wyprowadzonych z GPZ – u Ożarów, a zasilających gminę Tartów. Z tego też względu w wojewódzkim programie rozwoju sieci elektroenergetycznych znalazło się zadanie inwestycyjne obejmujące realizację GPZ Tartów wraz z liniami zasilającymi wyprowadzonymi poprzez nacięcie istniejącej linii 110 kV.

III.5.7.2. Linie i urządzenia średniego napięcia.

Odbiorcy energii elektrycznej zlokalizowani na terenie gminy zasilani są z 61 stacji 15/04 kV. Stan techniczny tych stacji jest zadowalający i umożliwia przy niewielkich nakładach inwestycyjnych zasilanie nowych odbiorców energii. Konieczność wymiany transformatorów na większe oraz budowa nowych stacji 15/04 kV winna wynikać z polityki przestrzennej gminy, której efektem będzie sukcesywne wyzwalanie nowych terenów budowlanych.

Obecny poziom zapotrzebowania mocy energii elektrycznej kształtuje się w granicach 0,7 MW.

Sieci niskiego napięcia i stacje transformatorowe słupowe pochodzące głównie z okresu tzw. elektryfikacji kraju wymagać będą głębokiej modernizacji.

III.5.8. Telekomunikacja.

Na terenie gminy znajduje się jedna centrala telefoniczna „Alcatel” 512 NN zlokalizowana w U.G. Tartów. Ponadto łączność mieszkańców gminy zapewniają 3 stacje łączności radiowej typu RST zlokalizowane w Słupi Nadbrzeżnej, Cegielni i

- Lasy i gr. leśne - 3509 ha (2147 ha lasów prywatnych)

Razem -18703 ha – 87,9 % ogółu powierzchni gminy

W strukturze własnościowej gruntów dominują gospodarstwa indywidualne (prawie 85 %). Pozostałą częścią terenu dysponują wspólnoty wiejskie i gmina, jednostki resortu leśnictwa i regionalny zarząd gospodarki wodnej.

Na ogólną wielkość 3509 ha lasów i gruntów leśnych, tylko 314,64 ha stanowią tereny w zarządzie Lasów Państwowych. Dominującą formą własności terenów leśnych w gminie jest własność prywatna.

Gmina należy do obszarów o zbyt niskiej lesistości i do gmin o niewielkich możliwościach zwiększenia stopnia lesistości.

Istotnym zagrożeniem w lasach prywatnych jest niepełne wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych oraz nie realizowanie odnowień na gruntach przejściowo pozbawionych drzewostanu . Ponadto zagrożenie dla obszarów leśnych stanowią kradzieże drzewa, rosnące zagrożenie pożarowe, ich zaśmiecanie, rozwój wypoczynku w środowisku leśnym realizowany przy niedoborze infrastruktury turystycznej i komunalnej.

Istniejący rolniczo – leśny sposób użytkowania naturalnych warunków środowiska przyrodniczego jest racjonalny, trwały i będzie ewoluował w kierunku zwiększenia powierzchni pod lasami

III.6.2. Przemysł i drobna wytwórczość, handel i gastronomia:

Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych na terenie gminy wynosiła wg stanu na koniec 2000 roku - 285, w tym zakłady osób fizycznych 249, jedna spółka prawa handlowego, 4 spółdzielnie oraz 15 instytucji sektora publicznego. Najwięcej podmiotów obejmuje sektor handlu i usług (129) i sektor transportu (35).

Użytki zielone skoncentrowane są głównie w dolinach rzek Wisły i Kamiennej i zajmują łącznie około 5,7 % ogółu gruntów rolnych.

Udział poszczególnych klas bonitacyjnych w ogólnym areale użytków rolnych przedstawia się następująco:

Użytki rolne	Ogółem w %	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI i VII
Grunty	9535	0	68	771	1091	2923	2001	1824	1716
Orne	100	0	0,7	7,4	10,5	28,1	19,3	17,5	16,6
Użytki	1102	0	0	73		243		204	407
Zielone	100	0	0	7,9		26,2		22,0	43,9

* dane w tabeli określono zgodnie z informacjami zawartymi w opracowanej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Puławy - 1994

Warunki agroklimatyczne gminy są sprzyjające dla uprawy roślin ciepłolubnych szczególnie w wyrażnie korzystniejszej części południowej gminy sprzyjając rozwojowi sadownictwa. Rejony Stąpi Nadbrzeżnej i Wesołówki znane są z uprawy wiśni.

Wskaźnik bonitacji agroklimatu wynoszący 11,8 pkt. jest znacznie wyższy od analogicznego wskaźnika dla województwa wynoszącego 10,4 pkt.

Na ogólną powierzchnię 16 377 ha użytki rolne stanowią 10 394 ha tj. 63,5 % powierzchni gminy, lasy i grunty leśne w wielkości 3509 ha stanowią 21,4 %.

Użytkowanie gruntów w gminie przedstawia się następująco:

- Grunty orne (bez sadow) - 9535 ha
- Sady - 725 ha
- Łąki - 321 ha
- Pastwiska - 781 ha

Charakterystycznym i niepokojącym zjawiskiem jest również całkowity brak firm zajmujących się przetwórstwem rolno - spożywczym.

III.7. Uwarunkowania wynikające z przesłanek demograficznych, wyposażenia w infrastrukturę społeczną oraz zasobów mieszkaniowych:

III.7.1. Uwarunkowania demograficzne:

Dynamikę wzrostu liczby ludności gminy w latach 1993 – 2001 przedstawia poniższa tabela:

Lata	1993	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ludność ogółem	6115	6018	5998	5939	5951	5883	5784	5725
Mężczyźni	3060	3004	2998	2952	2961	2927	2876	2845
Kobiety	3055	3014	3010	2987	2990	2956	2908	2880
Gęstość zaludnienia os./km ²	37	37	37	36	36	35,9	35,3	34,9
Kobiety na 100 mężczyzn	100	100	101	101	101	101	101,1	101,2

Strukturę wiekową ludności przedstawia poniższa tabela:

Lata	1995	1996	1997	2001
Grupa przedprodukcyjna	1477	1454	1442	1307
Grupa produkcyjna	2959	2978	2965	2972
Grupa poprodukcyjna	1582	1566	1532	1446

Ruch naturalny ludności w latach 1993-97 na tys. mieszkańców

Pracujący w gospodarce narodowej ogółem w roku 2000 to grupa 272 osób co oznacza znaczny spadek ilości osób zatrudnionych w gospodarce narodowej (w 1992 – 390, w 1997 – 447)

W przeważającej części osoby zatrudnione stanowią kobiety – 190, a największą grupę zawodową wśród kobiet stanowią osoby zatrudnione w edukacji - 119.

Bezrobocie wykazujące w pierwszych latach transformacji powolny lecz systematyczny spadek (1992 – 567, 1997 – 420) ma obecnie tendencję wzrostową (1999 – 460 i w 2000 – 531) i charakteryzuje się jednym z wyższych wskaźników w skali województwa świętokrzyskiego (18%)

Szczególnie niepokojący jest wysoki odsetek osób nie posiadających prawa do zasiłku (aż 87% ogółu bezrobotnych).

Główne miejsca pracy w gminie stanowią:

- Urząd Gminy,
- Bank Spółdzielczy,
- Poczta Polska
- 2 zakłady opieki zdrowotnej ,
- Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół,
- 2 stacje paliw,
- biblioteka publiczna
- liczne obiekty handlu detalicznego, usług gastronomicznych, punktu skupu owoców i warzyw i drobne firmy usługowe – prywatne, z których najbardziej znaczące to Fabryka Świec i Lampek „Lumino” w Wólce Lipowej, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Tartowie
- znajdująca się w fazie przekształceń restrukturyzacyjnych Spółdzielnia Kółek Rolniczych

Rozmieszczenie przestrzenne przedsiębiorstw i instytucji jest nierównomierne, a największa koncentracja obejmuje siedzibę gminy.

- b) Liczba mieszkańców gminy w roku 2000 wynosiła 5784 stanowiąc 0,43 % ludności woj. świętokrzyskiego. Wielkość ta lokuje gminę w grupie gmin wiejskich średniej wielkości. Na koniec 2001 roku ludność gminy stanowiło 5725 mieszkańców.
- c) Często występujący wśród gmin woj. świętokrzyskiego ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji wskazują na regres ogólnej liczby mieszkańców.
- d) Pracujący w gospodarce narodowej stanowili w roku 2000 jedynie 4,7 % ludności gminy (272 osoby w tym 190 kobiet). Grupa zarejestrowanych bezrobotnych w 2000 r. osiągnęła poziom 531 osób i stanowiła 9,2 % ludności gminy i ca. 18 % ludności w wieku produkcyjnym.
- e) Struktura zatrudnienia gminy Tartów świadczy o wiejskim charakterze gminy

III.7.2. Wyposażenie gminy w infrastrukturę społeczną:

III.7.2.1. Usługi zdrowia:

Podstawowe usługi medyczne pełnią: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tartowie i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wólce Lipowej. Usługi medyczne z zakresu ponad podstawowego świadczy przychodnia specjalistyczna i miejscowy szpital powiatowy w Opatowie.

Na jeden ośrodek wiejski przypada 2892 mieszkańców.

W placówkach służby zdrowia gminy Tartów zatrudnionych było 4 lekarzy w tym 1 lekarz stomatolog oraz 11 pielęgniarek.

Na jednego lekarza opieki podstawowej przypada - 1431 mieszkańców gminy co plasowało gminę w gronie gmin o średnim stopniu zaspokojenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców.

W grupie liderów gmin wiejskich województwa świętokrzyskiego nie posiadających placówek leczenia zamkniętego wskaźniki te wynoszą:

Skarżysko – 277, Starachowice – 354, Końskie – 190, Kielce – 244.

Lata	1993	1994	1995	1996	1997	1998	2001
Urodzenia /na 1000	13,4	15,14	12,0	12,0	10,4	9,7	9,1
Zgony /na 1000	18,5	14,34	20,3	14,8	18,6	16,2	14,7
Przyrost naturalny / Na 1000 mieszk.	-5,1	0,80	-8,1	-2,8	-8,3	-6,6	-5,6
Saldo migracji	-41	-14	-43	-27	6	-7	bd

Migracja w 1997 i 1998 roku:

	Napływ 1996	Odływ 1996	Napływ 1997	Odływ 1997	Napływ 1998	Odływ 1998
Ogółem	141	168	124	118	146	153
Z miast/do wsi	45	55	53	55		
Ze wsi /na wieś	96	113	71	63		
Z zagranicy/za granicę	-	-	-	-		
Saldo migracji	-27		6		-7	

PROGNOZA:

Przy założeniu uwzględniającym kontynuację dotychczasowych trendów określających sytuację demograficzną w gminie Tartów, charakteryzującej się występowaniem naprzemiennie interwałów wzrostu i spadku oraz osłabieniem tempa spadku prognozę ludnościową w okresie perspektywy tj. do roku 2015 przedstawia poniższa tabela:

Rok	1988	1993	1995	1999	2000	2005	2010	2015
Ludność gminy	6000	6115	6018	5883	5784	5694	5650	5635

Konkluzja:

- a) Jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój gminy są jej mieszkańcy. Analiza demograficzna daje przesłankę do prognozowania możliwości i kierunków rozwoju gminy.

4	Szkoła Podstawowa w Brzozowej	3	86	7,11	0
5	Szkoła Podstawowa w Julianowie	3	50	4,0	0
6	Szkoła podstawowa w Duranowie	3	58	4	0
7	Państwowe Przedszkole w Tartowie	3	61*	4,52	0
8	Gimnazjum w Tartowie	10	251	14,78	0
	razem	38	759	73,02	

* liczba dzieci objętych opieką przedszkolną

III.7.2.3.Kultura.

Na terenie gminy Tartów brak jest wiodącej placówki integrującej mieszkańców w sferze kultury. Wyznaczona w planie miejscowym pod realizację gminnego ośrodka przestrzeń pozostaje dalej w sferze rezerw.

Prowadzona działalność kulturalna ma charakter sporadyczny i incydentalny, a trudności ekonomiczne dnia codziennego wypierają realizację programów rozwojowych w tej dziedzinie na plan dalszy.

Do niedawna instytucją ogniskującą życie kulturalne w gminie była Ochotnicza Straż Pożarna posiadająca remizy w Brzozowej, Ciszycy Górnej, Ciszycy Dolnej, Cegielni, Julianowie i Ostrowie. Brak przejrzystych zasad działania tej instytucji w dobie gospodarki rynkowej i jednocześnie brak wsparcia finansowego w sposób zdecydowany ogranicza liczbę podejmowanych w ramach niej inicjatyw kulturalnych.

Pewne formy działalności kulturalnej o wymiarze środowiskowym prowadzone są w ramach zadań szkolnictwa podstawowego.

Zamiłowania do uprawiania sportu wyczynowego mogą być realizowane w jedynym na obszarze gminy klubie sportowym LZS.

Wskaźnik określający liczbę mieszkańców przypadających na 1 ośrodek zdrowia wynoszący 2892 lokuje gminę w gronie gmin wiejskich lepiej wyposażonych w placówki zdrowotne.

Powyższe wskaźniki oraz zauważalna symetria zasięgu obsługi istniejących placówek zdrowotnych świadczą o wystarczającym poziomie obsługi mieszkańców w tym zakresie.

III.7.2.2. Usługi oświaty:

W roku szkolnym 1996/1997 gmina Tarłów posiadała 6 szkół podstawowych, w których naukę pobierało 701 uczniów.

Potrzeby mieszkańców gminy w zakresie wychowania przedszkolnego realizowane były przez 6 placówek przedszkolnych.

Reforma oświaty jak i przyjęte przez Radę Gminy zadania zmierzające do restrukturyzacji gminnego systemu szkolnictwa zakładają racjonalizację sieci szkolnej.

Aktualny stan bazy szkolnictwa podstawowego obejmuje 7 szkół podstawowych, do których uczęszczało w roku szkolnym 2000/2001 495 uczniów oraz jedno gimnazjum obejmujące nauką 207 uczniów.

WYKAZ PLACÓWEK OŚWIATY W GMINIE TARŁÓW

/przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, licea i szkolnictwo zawodowe/

Lp	Nazwa placówki	Liczba Oddziałów	Liczba Uczniów	Liczba etatów nauczycieli	Liczba sal gimnastycznych
1	Szkoła Podstawowa w Tarłowie	6	169	17,56	1
2	Szkoła Podstawowa w Ciszycy	6	79	10,44	1
3	Szkoła Podstawowa w Czekarzewicach	4	66	10,61	0

- Ochotnicza Straż Pożarna
- Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół

III.7.2.4. Rekreacja, sport, turystyka:

Urozmaicona rzeźba terenu i atrakcyjne położenie nad malowniczymi rzekami Wisłą i Kamienną oraz liczne cenne obiekty przyrodnicze i historyczne stwarzają znakomite warunki do rozwoju turystyki, sportu i rekreacji.

W projekcie „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego” gmina uznana została za obszar o najkorzystniejszych warunkach przestrzennych do rozwoju agroturystyki, potencjalnego czynnika aktywizacji gospodarczej obszaru gminy. Wynika to bowiem nie tylko z korzystnych warunków położenia gminy ale także z rodzącej się mody na aktywne i zróżnicowane formy wypoczynku, z dala od zatłoczonych i uznanych kompleksów turystycznych.

Zagrożenia:

- słaba promocja gminy w sposób niewystarczający kreująca wizerunek gminy jako obszaru urozmaconego produktu turystycznego i czystego ekologicznie środowiska.
- niedorozwój infrastruktury technicznej i turystycznej oraz słabe zainteresowanie miejscowej ludności

III.7.2.5. Usługi sakralne:

Obsługę w tym zakresie dla większości terenów gminy pełnią 3 parafie kościoła rzymsko-katolickiego z siedzibami położonymi na terenie gminy Tartów. Są to parafie w Tartowie oraz parafie w Słupii Nadbrzeżnej i Czekarzewicach II. Dla sołectw zlokalizowanych peryferijnie posługę duszpasterską dla mieszkańców gminy wypełniają duchowni z parafii położonych w sąsiednich gminach, a mianowicie: parafii Gliniany obejmującej wsie: Chałupki, Brzozową, Dąbrowę, Duranów, Teofilów;

Zarząd Gminy dostrzega potrzebę zorganizowania działalności kulturalnej na terenie gminy opartej o niezależną jednostkę instytucjonalną zwaną Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu.

Funkcje kulturotwórcze wypełnia także Gminna Biblioteka Publiczna.

Na terenie gminy Tartów 1 placówka biblioteczna (1 biblioteka i 2 filie).

Na jedną placówkę przypadało w roku 2001 (bez punktów bibliotecznych) – 5725 osób. Zgromadzony księgozbiór liczy 13102 woluminów (2265,2/1 tys. mieszkańców).

W roku 2000 zanotowano 335 czytelników, wypożyczano przeciętnie 32,3 woluminów, co stanowi wynik najlepszy w województwie świętokrzyskim.

Bieżące niedostatki w działalności amatorskich zespołów artystycznych oraz kółek zainteresowań określają perspektywiczną potrzebę rezerwacji w przestrzeni gminy właściwych terenów umożliwiających wykonywanie zadań statutowych placówek kultury.

Do końca 1997 roku mieszkańcy gminy mogli korzystać z gminnej biblioteki publicznej, której księgozbiór zgromadzony w sześciu filiach w roku 1999 wyniósł 136763 woluminów a 5441 zarejestrowanych czytelników wypożyczyło przeciętnie 16,4 woluminu/1 czytelnika, plasując gminę w grupie gmin o średnim poziomie czytelnictwa mimo posiadania najbogatszego w tej grupie gmin księgozbioru.

Gminy miejsko - wiejskie najwyżej notowane posiadają księgozbiory poniżej 51000 woluminów (Wąchock, Skalbierz), a poziom czytelnictwa osiąga wskaźnik większy od 23 wypożyczeń na 1 czytelnika.

III.7.2.3. Usługi publiczne i obsługa biznesu:

- Urząd Gminy w Tartowie,
- Urząd Stanu Cywilnego w Tartowie,
- Urząd Pocztowy w Tartowie,
- Placówka Usług Telekomunikacyjnych,
- Oddział Banku Spółdzielczego,

Ruch budowlany na terenie gminy, głównie w zakresie budownictwa mieszkaniowego ilustrują także załączone do opracowania wykazy wydanych przez Urząd Gminy w Tarłowie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwolenia na budowę.

Według przedstawianych w załączniku wykazów ogólny wzrost zasobów mieszkaniowych w latach 1993 – 2000 jest także zauważalny w procesie wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę.

Stopień wyposażenia budynków w urządzenia infrastruktury technicznej jest wysoki w zakresie telefonii, energii elektrycznej, umiarkowany w zakresie sieci wodociągowej oraz niezadowalający w aspekcie zbiorczych sieci i urządzeń sanitarnych oraz gazowych.

Na koniec roku 2000 na terenie gminy istniało 298 przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych. Stawia to gminę w rzędzie gmin słabiej zwodociagowanych.

Dominującym typem zabudowy mieszkaniowej jest zabudowa zagrodowa rozwijająca się równomiernie na całym terytorium gminy.

III.7.4. Standardy jakości życia wybranych elementów infrastruktury społecznej gminy:

Lp.	Wyszczególnienie dziedzin infrastruktury społecznej	Miernik	Wielkość miernika		
			Stan istniejący	Prognoza	
				War. pesymist.	War. optymist.
1	MIESZKALNICTWO				
1.1	Wygoda zamieszkania	<u>ilość osób</u> mieszkanie	2,76	4,00	3,00
	Wygoda zamieszkania	<u>m² pow. użytk.</u> 1 mieszkanie	55,6	60,0	70,0
2	OŚWIATA I WYCHOWANIE				
2.1	Objęcie opieką przedszkolną dzieci w wieku 3-5 lat	% uczestnictwa 61/ 170	61	30	100

parafii Zemborzyn do której przynależą Zemborzyn Kościelny, Janów, Przymiarki; parafii Lasocin do, której przynależą Łubowa i Mieczysławów, parafię Pawłowice w której skład wchodzi Ostrów i Kolonia Kostusin.

Położone na terenie gminy probostwa wypełniają także funkcje komunalne związane z eksploatacją cmentarzy grzebalnych.

III.7.3. Mieszkalnictwo:

Rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy Tartów w latach 1993 – 2000 ilustruje poniższa tabela, wykazująca proporcjonalny do wzrostu liczby mieszkańców wzrost wielkości zasobów mieszkaniowych, osiągający w roku 2000 poziom 120 108 m².

Liczba osób przypadających na jedno mieszkanie nieznacznie ale systematycznie maleje świadcząc o podnoszenie się standardu użytkowego mieszkań i osiągnęła w 2000 roku poziom 2,68 os./mieszkanie.

Powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca wzrosła do poziomu 21,0 m² p. uż./mieszkańca (przeciętny roczny przyrost 0,27 m²).

Dynamika rozwoju budownictwa mieszkaniowego w latach 1993 - 1999

Rok	Zasoby mieszkaniowe gminy	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Liczba osób na 1 mieszkanie	Pow. użytkowa na 1 mieszkańca
1993	2101	116400	2,90	19,1
1994	2103	116600	2,89	19,2
1995	2112	117200	2,84	19,6
1996	2113	117500	2,82	19,7
1997	2113	117500	2,78	20,0
1998	2113	117455	2,79	19,9
1999	2112	117415	2,76	20,2
2000	2134	120108	2,68	21,0

4.6	Możliwość nabycia leków	<u>Liczba Mieszk.</u> 1 aptekę	5883	5883	1760
4.7	Nagła pomoc lekarska	<u>Liczba Mieszk.</u> 1 karetkę	0	0	0
5	HANDEL				
5.1	Możliwość korzystania z placówek sklepowych	<u>Liczba Mieszk.</u> 1 placówkę	95,4	80	90,00
5.2	Warunki nabycia towarów	<u>m² pow. użytk.</u> 1000 M	414	400	500
6	USŁUGI BYTOWE, RZEMIOSŁO				
6.1	Możliwość korzystania z usług zaspokajających drobne potrzeby materialne i niematerialne	<u>Liczba Mieszk.</u> 1 zakład usług.	43	60	40
6.2	Warunki obsługi ludności	<u>m² pow. użytk.</u> 1000 M	bd	bd	bd
7	GASTRONOMIA				
7.1	Możliwość korzystania z usług gastronomicznych w placówkach ogólnodostępnych	<u>Liczba miejsc</u> → <u>kons.</u> 1000 M	13,9	10,00	25,00
7.2	Warunki obsługi ludności	<u>m² pow. użytk.</u> 1000 M	139	100	200,00
8	SPORT				
8.1	Możliwość korzystania z pływalni	<u>Liczba Mieszk.</u> 1 obiekt	0	0	5725
9	REKREACJA – ZIELEŃ URZĄDZONA				
9.1	Możliwość korzystania z terenów urządzeń zieleni miejskiej (parki, zieleńce)	<u>m² pow. terenu</u> 1000 M	5,60	5,50	6,00
9.2	Ogródki działkowe	<u>m² pow. terenu</u> 1000 M	0	0	0
9.3	Cmentarze	<u>m² pow. terenu</u> 1000 M	2,80	2,70	3,10

2.2	Warunki nauki w szkole podstawowej. Zagęszczenie pomieszczeń do nauki.	<u>Liczba uczniów</u> Pomieszcz. do nauki	b.d.	-	-
2.3	Zmianowość w szkołach podstaw.	<u>Liczba oddziałów</u> Pomieszcz. do nauki	b.d.	-	1,0
3	KULTURA				
3.1	Możliwość korzystania z bibliotek i filii bibliotek	<u>Liczba Mieszk.</u> 1 placówkę	5725	5725	2900
	Możliwość korzystania z bibliotek i filii bibliotek	<u>Liczba woluminów</u> 1000 M	3042,7	3000	4500
3.2	Możliwość korzystania z ośrodków kultury, klubów	<u>Liczba miejsc</u> 1 obiekt	0	0	5725
3.3	Możliwość korzystania z kin	<u>Liczba miejsc</u> 1000 M	0	0	87,3

Lp.	Wyszczególnienie dziedzin infrastruktury społecznej	Miernik	Wielkość miernika		
			Stan istniejący	Prognoza	
				War.pesymist.	War.optymist.
4	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA				
4.1	Zasięg obsługi przez przychodnie i ośrodki zdrowia	<u>Liczba Mieszk.</u> 1 placówkę	2862	2862	1908
4.2	Warunki obsługi	<u>Liczba Mieszk.</u> 1 gabinet lek.	954	954	572,5
4.3	Możliwości hospitalizacji	<u>Liczba łóżek</u> 10 000 M	0	0	0
4.4	Możliwość opieki w domach pomocy społecznej	<u>Liczba miejsc</u> 1000 M	0	0	0,3
4.5	Objęcie opieką w żłobkach dzieci w wieku 0-2 lat	<u>Liczba miejsc</u> 1000 M	0	0	0

Studium Uwarunkowań

IV. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TARTÓW

IV.1. Prognoza demograficzna:

1.1. Obserwowany w ostatnich latach regres ludności gminy stwarza podstawę do prognozowania zmian ilościowych w demograficznej strukturze gminy. Gmina Tartów jest jedną z wielu gmin woj. świętokrzyskiego, w której zanotowano wysoki ujemny przyrost naturalny (-5,4) oraz ujemne i corocznie malejące saldo migracji (-6,9) i które stanowią obszary zagrożone depopulacją. Przyjmując utrzymanie się dotychczas istniejących trendów w rozwoju demograficznym gminy, ludność gminy będzie się stopniowo zmniejszać. Zmiany te dotyczyć będą głównie grupy produkcyjnej i w niewielkim stopniu grupy poprodukcyjnej. Prognoza demograficzna opracowana przez GUS w układzie powiatów, dla powiatu opatowskiego do roku 2030 prognozuje wysoki spadek liczby mieszkańców sięgający wielkości 18 %.

Zmniejszanie się grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym dawać będzie ograniczenie popytu na miejsca w placówkach szkolnych i opiekuńczych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.

Grupa produkcyjna ludności wykazująca wysoki wzrost w pierwszym (do roku 2015) okresie odnotuje spadek w ostatniej dekadzie obecnego trzydziestolecia. Zadania opiekuńcze gminy i państwa będą ulegały zdynamizowaniu wywołanym postępującym procesem starzenia się społeczeństwa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnów

10	ŁĄCZNOŚĆ				
10.	Możliwość korzystania z	<u>Liczba Mieszk.</u>	5725	5725	2900
1	placówek pocztowych	1 placówkę			
10.		<u>Abonenci</u>	140,2	140,2	200
2	Telefonizacja	1000 M			
11	OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA				
11.	Stopień zabezpieczenia	<u>Liczba Mieszk.</u>	5725	5725	2900
1	ludności	1 placówkę			

Przy założeniu uwzględniającym kontynuację dotychczasowych trendów określających sytuację demograficzną w gminie Tartów, charakteryzującej się występowaniem naprzemiennie interwałów wzrostu i spadku prognozę ludnościową w okresie perspektywy tj. do roku 2015 przedstawia poniższa tabela:

Rok	1988	1993	1995	1999	2000	2005	2010	2015
Ludność gminy	6000	6115	6018	5883	5784	5694	5650	5635

IV.2. Kierunki rozwoju wynikające z uwarunkowań środowiskowych:

Zgodnie z przyjętymi celami rozwoju przestrzennego gminy zasadniczą rolę w jego ukierunkowaniu pełnić będą przyjęte poniżej kierunki ochrony środowiska przyrodniczego.

IV.2.1. Ochrona prawna na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Wobec braku formalnej podstawy ochrony najbardziej wartościowej przyrodniczo części gminy wydają się celowe działania lobbystyczne gminy na rzecz formalnego utworzenia lipsko – janowskiego obszaru chronionego krajobrazu w skład którego weszłyby tereny projektowanych rezerwatów i znaczne obszary ich otulin.

Przedmiotem ochrony form przyrody winny być objęte dolinne ekosystemy Wisły i Kamiennej, w szczególności zaś wyszczególniony w rozdziale III.2. studium fragment projektowanego Parku Krajobrazowego Środkowej Wisły i jego otuliny przylegającej do parku od zachodu i obejmowałby Wisłę wraz z najbliższym otoczeniem.

W skład tego rzecznoego ekosystemu weszłyby praktycznie jedyne w Polsce środowisko łęgowe dla tzw. wyspowych gatunków ptaków, rozległe, stałe wyspy ze starszym drzewostanem, strome brzegi i skarpy nadrzeczne oraz tereny międzywala.

Podstawową przesłanką ochrony opisywanych środowisk jest konieczność zachowania unikalnej awifauny.

W ramach parku krajobrazowego proponuje się objęcie ochroną rezerwatową „Wysp Jakubowskich” i „Kepy Tarłowskiej”.

W dalszym ciągu aktualne pozostają kierunki ochrony określone w odniesieniu do ustanowionych pomników przyrody (wyszczególnione w rozdz. III.2) i obejmujące zakazy wycinania i uszkodzania pomników.

IV.2.2. Tereny prawnie chronione na podstawie innych unormowań prawa ekologicznego;

W stosunku do terenów, do których mają zastosowanie przepisy szczególne, obowiązują zasady określone w tych przepisach, a w szczególności:

- 1) Gleby chronione – na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Kompleksy glebowe o wysokiej bonitacji objęte ochroną przed zmianą użytkowania, w tym szczególnie przed intensywną zabudową , a także przed degradacją naturalną. Przeciwdziałanie degradacji wymaga w szczególności powstrzymania procesów erozji wodnej i wietrznej, ograniczenia odpływu powierzchniowego wód oraz zwiększenia naturalnej retencji, leśnej i glebowej oraz zabiegów agrotechnicznych.
- 2) Lasy chronione na podstawie ustawy o lasach.
- 3) Strefy bezpośrednie i pośrednie ujść wody z ustawy „prawo wodne”.
- 4) Tereny zagrożone powodzią z ustawy „prawo wodne”

IV.2.3. Przyrodniczy System Gminy

Z analizy walorów i zasobów środowiska, przyrody i krajobrazu wynika, że na powierzchni całej gminy tereny najbardziej wartościowe z ekologicznego punktu widzenia obejmują wschodnią i południową część terytorium gminy.

Najbardziej wartościowe zasoby środowiska przyrodniczego odnoszą się do zasobów wodnych, ekosystemów leśnych, gleb, istniejących form geomorfologicznych, ekosystemów nieleśnych, flory i fauny oraz powietrza.

IV.2.4. Przyrodnicze cele zagospodarowania przestrzennego

IV.2.4.1. Cel główny

Przyrodniczy System Gminy Tartów – jako „szkielet” jej struktury przestrzennej – jest trwałym czynnikiem polityki przestrzennej obszaru, a wszystkie działania planistyczne odnoszą się do zwiększania bioróżnorodności, poprawy zdolności samoregulacyjnych i stanu środowiska, a także rozszerzenia oddziaływania na system przyrodniczy spoza obszaru PSG.

IV.2.4.2. Cele uzupełniające

- (1) Stałe zwiększanie pokrywy roślinnej, w tym ekosystemów leśnych na wierzchołkach, zakrzaczeń i zadrzewień w obszarach łącznikowych i obszarach występowania agrocenoz, terenów rekultywowanych.
- (2) Opracowanie i wdrażanie zasad systemowej gospodarki wodnej, w tym ochrony wód i zwiększania zasobów wodnych.

Najważniejszym celem w tej kwestii jest ochrona zasobów wód poziomu kredowego sprowadzona do konieczności przestrzegania zasad ochrony zbiornika GZWP 405., określonych przepisami szczególnymi, a sprowadzającymi się do :

- zakazu lokalizacji inwestycji bez koniecznych zabezpieczeń przed negatywnym wpływem na wody podziemne, a w szczególności inwestycji, które mogą zanieczyszczać wody podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, emitowane pyły i gazy oraz składowanie odpadów;
- stosowania technologii nie pogarszających stanu środowiska wodno – gruntowego;
- uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej;
- dokonanie oceny wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na

wody podziemne takich elementów jak lokalizacja wysypisk komunalnych, składowisk przemysłowych, terenów przemysłowych, terenów przeznaczonych pod zabudowę miejską:

- ograniczenia emisji pyłów i gazów do atmosfery oraz stosowanie paliw odpowiedniej jakości;
- stosowania środków ochrony roślin o okresie połowicznego rozpadu w glebie zdecydowanie krótszym niż 6 miesięcy
- konieczności kontroli działania środków ochrony roślin na wody podziemne, stosowanie środków dla , których okres połowicznego rozpadu w glebie jest zdecydowanie krótszy niż 6 miesięcy
- właściwego zagospodarowania wyrobisk poeksploatacyjnych
- monitoringu lokalnego wód podziemnych dla obszarów górniczych

Brak części ustanowionych pośrednich stref ochrony sanitarnej ujęć wody w gminie wymaga podjęcia w trybie pilnym czynności zmierzających do ich prawnego określenia.

Tymczasowo w celu przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom wynikłym z prowadzenia działalności gospodarczej mogącej mieć wpływ na pogorszenie jakości wód w głębszych pozyskiwanych w ujęciach, należy przyjąć konieczność wprowadzenia ograniczeń w obrębie leja depresji polegających na zabezpieczeniu terenów projektowanych i istniejących elementów zagospodarowania terenu przed przenikaniem zanieczyszczeń do zbiorników wód podziemnych.

- (3) Rozwiązanie problemów niekontrolowanej i poza koncesyjnej eksploatacji surowców mineralnych i ochrony powierzchni ziemi przed odpadami stałymi.
- (4) W zakresie ochrony powodziowej terenów nie obwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy przestrzegać zasad wynikających z ustaleń zawartych w przepisach szczególnych i omówionych w odrębnym rozdziale niniejszego opracowania.

- (5)W zakresie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych należy uznać za właściwy kierunek leśno- łąkowy z obiektami wodnymi stanowiącymi oś funkcjonalną terenów turystycznych .

IV.2.4.3. Gleby najlepszych klas bonitacyjnych (III, IV) podlegają bezwzględnej ochronie prawnej przed zmianą ich użytkowania. Nie należy więc dopuszczać do przeznaczenia ich na cele nierolnicze. Natomiast znaczne obszary słabych gleb winny zostać zalesione. Postuluje się również, aby przy nawożeniu gleb nie zwiększać ilości nawozów sztucznych na 1 ha i stosować w maksymalnym stopniu metody nawożenia naturalnego.

Gleby położone na terenach o powierzchniach znacznie nachylonych, a nie zalesionych podlegają erozji bądź są zagrożone erozją. Należy je chronić poprzez:

- Stosowanie orki prostopadłej do spadku.
- Tworzenie zadrzewień i zakrzewień.
- Ochronę istniejących zadrzewień śródpolnych.
- Zmianę użytkowania gruntów na zboczach o dużych spadkach (zakładanie trwałych użytków zielonych, zadrzewień).

Obowiązuje bezwzględna ochrona obszarów leśnych przeznaczonych do intensywnej gospodarki leśnej oraz lasów ochronnych (wodochronnych, glebochronnych), a w rejonach rekreacyjnych prowadzenie odrębnych sposobów eksploatacji drzewostanu.

Należy więc:

- Prowadzić racjonalną gospodarkę zasobami leśnymi.
- Zwiększać powierzchnię leśną, zwłaszcza w sąsiedztwie już istniejących skupisk i na najslabszych glebach (VI, VIz).
- Zakazać całkowitych zrębów.
- Nie stosować nawożenia (środków chemicznych) w obszarach źródłiskowych.
- Prowadzić na bieżąco prace pielęgnacyjne.
- Zwiększać udział drzewostanów bukowo-dębowych w miejsce dominującej sosny.

IV.2.4.4. Gospodarka odpadami winna być uporządkowana poprzez wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów, budowę nowego wysypiska i likwidację

szeregu „dzikich” wysypisk rozmieszczonych na całym terenie gminy, winna ponadto egzekwować zakaz składowania odpadów w dowolnych miejscach. Przy porządkowaniu gospodarki odpadami komunalnymi należy dążyć do maksymalnego odzysku surowców wtórnych (przez właściwą organizację punktów skupu) i selektywnego składowania odpadów.

Dalece bardziej korzystniejszą alternatywą byłoby rozwiązanie problemu gospodarki odpadami poprzez realizację wysypiska ponadgminnego lub korzystanie z wysypisk zlokalizowanych w sąsiednich gminach.

IV.3. Priorytety i bariery rozwoju wynikające z uwarunkowań kulturowych:

Celem polityki ochrony dziedzictwa kulturowego jest zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego:

- a) obiektów wpisanych do rejestru zabytków - z priorytetem warunków konserwatorskich.
- b) obiektów o charakterze zabytkowym – będących świadectwem kulturowym gminy Tarłów.

Zasoby kulturowe gminy Tarłów powstawały przez nawarstwienia. Cały zasób kulturowy objęty różnymi formami ochrony winien być postrzegany jako szansa rozwoju dla społeczeństwa. Dobra kultury pomagają w budowie tożsamości miejsca, ważnej dla wielokierunkowego podniesienia jakości życia mieszkańców, podniesienia wartości estetycznej przestrzeni, rozwoju turystyki.

Objęcia ochroną wymagają zabytki łącznie ze strefami ochrony konserwatorskiej (wg wykazu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) oraz obiekty, rezerwy i pomniki przyrody (wg wykazu Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody). Wszelka działalność w obiektach zabytkowych musi być każdorazowo uzgadniana z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Większe rozpropagowanie walorów środowiska kulturowego oraz wyeksponowanie wartościowych obiektów zabytkowych i muzealnych, tradycyjnych wartości

historycznych, a także zorganizowanie ciekawych tras turystycznych może stać się jedną z kluczowych przesłanek ożywienia gospodarczego gminy.

Przyjmuje się konieczność prowadzenia ochrony dla zespołów i obiektów architektonicznych, technicznych i archeologicznych objętych ewidencją Państwowej Służby Ochrony Zabytków, zawartych w wykazie rozdziału II.2 niniejszego opracowania.

Wprowadza się konieczność ochrony krajobrazu kulturowo – historycznego poprzez zachowanie walorów licznych punktów i ciągów widokowych oraz jego harmonijne kształtowanie.

Przyjmuje się potrzebę ochrony krajobrazu współczesnego wyrażoną poprzez harmonijne jego kształtowanie. Dotyczy to w szczególności ograniczenia rozpraszania zabudowy, nie wprowadzania obiektów agresywnych krajobrazowo, preferowania zabudowy nawiązującej do stylu regionalnego, stosowania szczegółowych wytycznych architektonicznych dla nowopowstającego budownictwa zagrodowego, mieszkaniowego i usługowego, utrzymania regionalno – historycznej skali jednostek osadniczych, ograniczenia sieci napowietrznych linii energetycznych i telekomunikacyjnych, izolowania wysoką zielenią obiektów dysharmonijnych.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości muszą być bezwzględnie zachowane (z priorytetem warunków konserwatorskich), a wszelkie prace tak remontów bieżących, jak i odbudów oraz adaptacji winny być uzgadniane ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Kielcach, zgodnie z art. 27 ust. 1-3 ustawy o ochronie dóbr kultu 10, poz. 48; z 1983 r. Nr 38, poz. 173; z 1989 r. Nr 35, poz. 192; z I poz. 198; Nr 56, poz. 322; z 1996 r. Nr 106, poz. 496; z 1997 r. Nr 88, poz. 554; Nr 115, poz. 741; z 1998 r. Nr 106, poz. 668; z 1999 r. Nr 98 poz. 1150), celem zachowania właściwych cech stylistycznych jak i zastosowania odpowiednich rozwiązań materiałowych.

Dużą uwagę należy poświęcić zanikającym już założeniom parkowym.

Wszelkie prace pielęgnacyjne w parkach jak: cięcia sanitarne drzew, nasadzenia winny być opiniowane przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach, celem zachowania właściwych cech stylistycznych tych parków. Parki winny mieć opracowane szczegółowe projekty rewitalizacji zieleni.

Ponadto w polityce ochrony dziedzictwa kulturowego zaleca się zachowanie różnorodności form zasobu kulturowego i krajobrazowego jako cech budujących tożsamość gminy Tarnów.

Należy zapobiec degradacji założeń dworsko-parkowych. Bardzo ważnym staje się zatem właściwe promowanie tych obiektów i poszukiwanie użytkowników dla założeń dworsko – parkowych, wykorzystujące pojawiające się w kraju zapotrzebowanie społeczne na zagospodarowywanie obiektów dworskich przez osoby prywatne na cele rekreacyjne, reprezentacyjne lub hotelowo - gastronomiczne. Po rewaloryzacji parku istnieje możliwość realizacji budynków o typie rezydencjonalnym.

Niezależnie od formy władania gmina winna prowadzić szeroko zakrojoną promocję występujących na jej terenie obiektów zabytkowych celem pozyskania inwestorów. Ważna jest ochrona wartości niematerialnych krajobrazu kulturowego, jak obyczaje ludowe.

Podejmowane działania w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego mają na celu wzmocnienie własnej tradycji kulturowej, stanowiąc tym samym bardzo ważny atut w promocji tych terenów, są także elementem świadczącym o długotrwałej tradycji historycznej Tarnów.

Obiekty wymienione w wykazie winny być też elementami atrakcji turystycznej przy wyznaczaniu tras ścieżek rowerowych..

Obiekty znajdujące się obok tras tak rowerowych jak i pieszych, winny posiadać atrakcyjne tablice informujące o danym obiekcie.

Postuluje się objęcie znaczącej części terenu gminy Parkiem Krajobrazowym Doliny Rzeki Kamiennej, pogłębienie rozpoznania dziedzictwa kulturowego gminy, rewaloryzację zabytkowych cmentarzy i obiektów kultowych, lobbing na rzecz powstania programu ochrony zasobów zabytkowego i tradycyjnego budownictwa wiejskiego.

Strefy ochronne zasobu kulturowego

Wszelkie prace podejmowane przy obiektach objętych ochroną konserwatorską oraz prace prowadzone w ich sąsiedztwie i w bezpośrednim otoczeniu wymagają uzgodnienia ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem w Kielcach, w myśl art. 4 ust. 1 i 3; art. 5 ust. 1-12; art. 27, ust. 1-4 ustawy o ochronie dóbr kultury z 15

lutego 1962 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 48); z 1983 r. Nr 38, poz. 173; z 1989 r. Nr 35, poz. 192; z 1990 r. Nr 34, poz. 198; Nr56, poz. 322; z 1996 r. Nr 106, poz. 496; z 1997 r. Nr 5, poz. 24; Nr 88, poz. 741; z 1998 r. Nr 106, poz. 668; z 1999 r. Nr 98 poz. 1150).

Nowo wznoszone obiekty w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów z wykazu dóbr kultury winny posiadać skalę i architekturę z nimi zharmonizowaną.

IV.4. Priorytety wynikające z uwarunkowań komunikacyjnych:

Głównym celem przekształceń przestrzennych w zakresie transportu winno być zaspokajanie wzrastających potrzeb transportowych z uwzględnieniem minimalizacji kosztów społecznych i środowiskowych, jakie wywołuje rozbudowa systemu transportowego. Można wskazać także cele częściowe, którymi są:

- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ruchu.
- zwiększenie dostępności i osiągalności wszystkich rejonów gminy, minimalizacja czasu podróży.
- zapewnienie wystarczającej przepustowości układu (swobody ruchu) na kierunkach największych ciężarów.
- zmniejszenie uciążliwości transportu dla mieszkańców i środowiska.

Cele takie są możliwe do osiągnięcia przede wszystkim poprzez modernizację i zmianę parametrów układu transportowego oraz poprzez wprowadzanie nowych elementów do tego układu. W wyniku takich działań powinny powstać sprawne i wygodne połączenia pomiędzy poszczególnymi rejonami gminy oraz połączenia tranzytowe zmniejszające uciążliwość ruchu tranzytowego szczególnie w obszarach mieszkaniowych i centrum gminy. Hierarchiczna struktura układu komunikacyjnego pozwoli na jasne i czytelne ograniczanie funkcji niekomunikacyjnych dla dróg niższego poziomu. Istotną rolę w kształtowaniu systemu transportowego winny odgrywać preferencje dla ruchu pieszego (w tym osób niepełnosprawnych), ruchu rowerowego oraz dla środków komunikacji zbiorowej.

IV.4.1. Powiązania zewnętrzne i przebieg ruchu tranzytowego:

Kluczowym elementem systemu drogowego gminy jest przebieg drogi krajowej nr 79 relacji Warszawa – Bytom.

Studium sugeruje rozważenie w ramach prac koncepcyjnych obejście Tarłowa uwzględniające aspekty funkcjonalne i techniczno – ekonomiczne wynikające z faktycznych wielkości przewozów towarowych i ruchu pojazdów oraz ich uciążliwości.

Studium rezerwuje przestrzeń dla wielowariantowych kierunków rozwoju drogi krajowej, a do czasu realizacji obwodnicy zakłada konieczność modernizacji do parametrów drogi głównej także jej fragmentu przebiegającego aktualnie przez miejscowość Tarłów.

IV.4.2. Podstawowy układ drogowy:

Wymieniona wyżej droga tranzytowa pełniąc także funkcję powiązań zewnętrznych gminy, uzupełniona zmodernizowaną do pełnych parametrów drogi głównej (G), drogą wojewódzką nr 754 (Ostrowiec Św.- Solec n/ Wisłą) i przeprawą promową przez Wisłę, niektórymi drogami powiatowymi oraz sić ważniejszych dróg gminnych stanowią podstawowy układ drogowy. Zadaniem tego układu jest zapewnienie sprawnych powiązań pomiędzy rejonami gminy oraz wprowadzanie i wyprowadzanie ruchu zewnętrznego.

Niniejsze studium uwzględnia także potrzebę rezerwacji przestrzeni dla realizacji przedsięwzięć modernizacyjnych dróg powiatowych do parametrów dróg zbiorczych, a głównie drogi nr 42106 i 42102 stanowiących połączenia obszaru gminy z sąsiednimi ośrodkami gminnymi.

W oparciu o trasę drogi nr 42185 przewiduje się realizację komunikacyjnego ciągu aktywizującego tereny nadwiślańskie jako elementu większego zamierzenia drogowego łączącego Sandomierz z Solcem i wyprowadzającego ruch na projektowaną przeprawę mostową w Solcu n/Wisłą.

Pozostałe drogi powiatowe oraz gminne stanowią powiązania wewnątrz gminne lub połączenia obszarów przyległych do gminy.

Władze gminy postulują również potrzebę przekształcenia drogi gminnej Tartów – Zemborzyn w trasę powiatową łączącą Tartów z Pawłowicami i Solcem n/Wisłą. Studium wyznacza także nowe odcinki dróg gminnych wynikające z prognozy terenów rozwojowych przestrzeni gminy.

IV.4.3. Priorytety rozwoju:

I.

Zewnętrzne uwarunkowania transportowe można określić jako sprzyjające, bowiem nie ma żadnych elementów natury komunikacyjnej, które byłyby czynnikami w istotny sposób ograniczającymi rozwój gminy.

II.

Gęstość i układ sieci drogowej w obszarze gminy należy uznać za wystarczający w kontekście istniejącego i prognozowanego sposobu zagospodarowania przestrzennego. Dotyczy to układu drogowego jako całości, niezależnie od administracyjnej klasyfikacji dróg.

Obsługiwane są zainwestowane tereny budownictwa mieszkaniowego i zagrodowego oraz zapewnione są powiązania z zewnętrznym układem drogowym oraz z ośrodkiem gminnym Tartowem, a także z sąsiednimi gminami (realizowane przez drogi powiatowe, wojewódzkie i drogę krajową).

III.

Nieznaczny stopień urbanizacji gminy jest z punktu widzenia komunikacyjnego czynnikiem pozytywnym. Oprócz odcinków dróg przebiegających przez siedzibę gminy nie ma intensywnych, skoncentrowanych w przestrzeni i czasie źródeł i celów ruchu. Takie zjawiska jak:

- przeciążenie sieci drogowej w godzinach szczytu (przekroczenia dopuszczalnych poziomów swobody ruchu, stałe spiętrzenia),
- problemy związane z niekontrolowanym parkowaniem,
- utrudniona dostępność do istotnych celów podróży (centrum, skupiska miejsc zatrudnienia, itp.),

- trudności w. podróżowaniu i szczególne zagrożenie bezpieczeństwa komunikacyjnego,
 - problemy dotyczące kwestii ochrony środowiska, tj. zanieczyszczenie powietrza spalinami, hałas komunikacyjny,
- nie będą czynnikami destrukcyjnymi rozwoju gminy.

IV.

Stwierdzenie powyższe nie oznacza zaniechania działań związanych z rozwojem a przede wszystkim modernizacją i utrzymaniem na odpowiednim poziomie technicznym istniejącego układu komunikacyjnego. Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego niezbędnym jest doprowadzanie parametrów technicznych dróg i ulic (wymienianych w ustaleniach realizacyjnych dla terenów komunikacji – dróg) do wartości zgodnej z warunkami jakie są podane w „Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r., w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie”. Na terenie gminy Tarłów, szczególnie dotyczy to drogi krajowej i dróg wojewódzkich, które w rozumieniu przepisów o drogach publicznych powinny mieć parametry techniczne i użytkowe odpowiadające w przypadku drogi krajowej i dróg wojewódzkich co najmniej IV klasie technicznej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami (Wytyczne projektowania Dróg III, IV, i V klasy technicznej WPD-2 wprowadzone do stosowania zarządzeniem Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych nr 5/95 z dnia 31 marca 1995) oraz dyspozycjami zarządców dróg, odległości mierzone od krawędzi jezdni winny wynosić w przypadku dróg wojewódzkich:

- 50 m dla budynków jednokondygnacyjnych,
- 70 m dla budynków wielokondygnacyjnych,
- 200 m dla budynków szpitali, sanatoriów i innych, wymagających szczególnej ochrony..

W celu poprawy bezpieczeństwa ruchu studium ogranicza rozwój terenów budownictwa mieszkaniowego wzdłuż drogi krajowej nr 79 oraz przewiduje konieczność równoległej realizacji ciągów pieszo – rowerowych .

V.

Istotną rolę powinien odgrywać ruch rowerowy, nie tylko jako sposób realizacji podróży bytowych, ale także jako forma rekreacji. W zasadzie wszystkie drogi tworzące podstawowy układ komunikacyjny w obszarze gminy powinny mieć możliwość prowadzenia ruchu rowerowego. Najtańszą formą realizacji takiego postulatu jest ciąg pieszo - rowerowy usytuowany poza koroną drogi lecz w pasie rozgraniczającym, bądź samodzielna ścieżka rowerowa. Techniczne aspekty tego zagadnienia regulują §43-§48 Rozporządzenia MTiGM z dnia 2 marca 1999 r.

VI.

Głównym środkiem komunikacji zbiorowej pozostanie tak jak dotychczas transport autobusowy i mikrobusowy realizowany przez przewoźnika publicznego i prywatnego. Podział przewozów powinien odbywać się z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych. Nowo realizowane plany miejscowe winny swymi ustaleniami objąć przystanki autobusowe wraz z zatokami.

VII.

Zaplecze motoryzacji obsługujące teren gminy, tak jak obecnie będzie zlokalizowane w jej obszarze.

Stan obecny oraz przewidywany rozwój systemu transportowego gminy pokazano na rysunku „Uwarunkowania i kierunki rozwoju komunikacji”.

IV.4.4. Drogi rowerowe:

W opracowaniu przedstawiono przebieg tras rowerowych. Trasy te mają charakter rekreacyjno - turystyczny lub są elementem zwiększającym bezpieczeństwo dróg tranzytowych. Mogą one być realizowane bądź jako oddzielne jezdnie mieszczące się w liniach rozgraniczających istniejących lub projektowanych ulic. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić obligatoryjne zapisy dotyczące realizacji ścieżek rowerowych dla wyznaczonych dróg.

IV.5. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej:

IV.5.1. Uwzględniając znaczny stopień realizacji sieci wodociągowej w gminie przy jednoczesnym nieznacznym zaawansowaniu dotychczasowych działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej należy nadać priorytet takim zamierzeniom inwestycyjnym, które obejmowałyby równolegle dokończenie programu zaopatrzenia mieszkańców w wodę i jednocześnie rozwiązywałyby problemy związane z systematycznym odprowadzaniem ścieków.

W systemie zaopatrzenia w wodę kierunki rozwoju uwzględniają kontynuację wodociągowania gminy i uruchomienie dodatkowej studni w Ciszycy Koloni.

Ostateczny prognostyczny bilans zapotrzebowania na wodę i prognozowaną strukturę systemu wodociągowego przedstawia tabela poniżej.

Zestawienie zapotrzebowania wody dla gminy Tartów:

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Zapotrzebowanie na wodę wg realnego zużycia wody [m ³ /d]	Zapotrzebowanie na wodę wg wskaźników normatywnych [m ³ /d]
Wodociąg grupowy „Tartów – Julianów”				
1	Tartów	897	57,4	143,5
2	Bronisławów	102	6,5	16,3
3	Brzozowa	411	26,3	65,8
4	Cegielnia	152	9,7	24,3
5	Dąbrówka	34	2,2	5,4
6	Duranów	247	15,8	39,5
7	Hermanów	98	6,3	15,7
8	Julianów	184	11,8	29,4
9	Kozłówek	115	7,4	18,4
10	Łubowa	29	1,9	4,6
11	Maksymów	71	4,5	11,4
12	Mieczysławów	136	8,7	21,8
13	Potoczek	270	17,3	43,2
14	Sulejów	137	8,8	21,9
15	Tadeuszów	136	8,7	21,8

16	Tomaszów	63	4,0	10,1
17	Teofilów	272	17,4	43,5
18	Wólka Lipowa	196	12,5	31,4
19	Wólka Tarłowska	254	16,3	40,6
20	Wesołówka	79	5,1	12,6
Razem:		248,6	621,2	
Wodociąg grupowy „Kolonія Dąbrówka – Ciszycza”				
1	Ciszycza Dolna	230	14,7	36,8
2	Ciszycza Górna	242	15,5	38,7
3	Ciszycza Kolonia	78	5,0	12,5
4	Ciszycza Przewozowa	59	3,8	9,4
5	Dorotka	95	6,1	15,2
6	Janów	203	13,0	32,5
7	Kolonia Dąbrówka	44	2,8	7,0
8	Leśne Chałupy	63	4,0	10,1
9	Ostrów	114	7,3	18,2
Razem:		72,2	180,4	
Wodociąg grupowy „Stupia Nadbrzeżna”				
1	Stupia Kol. Nadbrzeżna	125	8,0	20,0
2	Stupia wieś	66	4,2	10,6
Razem:		12,2	30,6	
Wodociąg grupowy „Czekarzewice”				
1	Czekarzewice I	380	24,3	60,8
2	Czekarzewice II	378	24,2	60,5
Razem:		48,5	121,3	

Realizacja kompleksowej gospodarki wodno – ściekowej prowadzonej zlewniowo na obszarze województwa świętokrzyskiego wyznacza kierunki rozwoju gospodarki wodno – ściekowej prowadzonej w obrębie gminy Tarłów.

W obszarach najbardziej zagrożonych nieprawidłowym funkcjonowaniem szamb należy w pierwszej kolejności podejmować realizację sieci kanalizacji sanitarnej. Realizacja urządzeń infrastruktury kanalizacji sanitarnej winna posiadać priorytet w działaniach podejmowanych przez Zarząd Gminy.

W ramach tej propozycji przewiduje się skanalizowanie całego obszaru gminy z wykorzystaniem pełnych możliwości przerobowych istniejących oczyszczalni w Potoczku, i Sulejowie, oraz przewidywanych w Ostrowie, Brzozowej i Dorotce być

może w powiązaniu z gminami ościennymi, prowadzące w konsekwencji do wzajemnych międzygminnych przerzutów odprowadzanych ścieków.

Studium pokazuje możliwość alternatywnego rozwiązania dotyczącego skanalizowania całej gminy poprzez wykorzystanie częściowo już funkcjonującego gminnego systemu odprowadzania ścieków i realizację grupowych systemów opartych o szereg małych wiejskich oczyszczalni.

Proponowany system pozwala na maksymalną niezależność gospodarki wodno-ściekowej gminy uwarunkowanej wyłącznie własnymi priorytetami rozwojowymi.

W ramach tej koncepcji przewiduje się realizację systemu opartego o zestawione w tabeli poniżej modernizowane i projektowane oczyszczalnie:

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców	Ilość ścieków wg realnego zużycia wody [m ³ /d]	Ilość ścieków wg wskaźników normatywnych [m ³ /d]
1	Tarłów	897	54,5	136,3
2	Bronisławów	102	6,2	15,5
3	Cegielnia	152	9,2	23,1
4	Czekarzewice I	380	23,1	57,8
5	Czekarzewice II	378	23,0	57,5
6	Dąbrówka	34	2,1	5,2
7	Janów	121	7,4	18,4
8	Julianów	184	11,2	28,0
9	Kolonia Dąbrówka	44	2,7	6,7
10	Kozłówek	115	7,0	17,5
11	Łubowa	29	1,8	4,4
12	Maksymów	71	4,3	10,8

13	Mieczysławów	136	8,3	20,7
14	Potoczek	270	16,4	41,0
15	Słupia Kol. Nadbrzeżna	125	7,6	19,0
16	Słupia wieś	66	4,0	10,0
17	Tadeuszów	136	8,3	20,7
18	Tomaszów	63	3,8	9,6
19	Wólka Lipowa	196	11,9	29,8
20	Wólka Tarłowska	254	15,4	38,6
21	Wesołówka	79	4,8	12,0
Razem przepustowość oczyszczalni w Potoczku:		233,0		582,6
1	Hermanów	98	6,0	14,9
2	Sulejów	137	8,3	20,8
Razem przepustowość oczyszczalni w Sulejowie:		14,3		35,7
1	Brzozowa	411	25,0	62,5
2	Duranów	247	15,0	37,5
3	Teofilów	272	16,5	41,3
Razem przepustowość oczyszczalni w Brzozowej:		56,5		141,3
1	Ciszycza Dolna	230	14,0	35,0
2	Ciszycza Górna	242	14,7	36,8
3	Ciszycza Kolonia	78	4,7	11,9
4	Ciszycza Przewozowa	59	3,6	9,0
5	Leśne Chałupy	63	3,8	9,6
6	Ostrów	114	6,9	17,3
Razem przepustowość oczyszczalni w Ostrowie:		47,7		119,6
1	Dorotka	95	5,8	14,5
Razem przepustowość oczyszczalni w Dorotce:		5,8		14,5

Dopuszcza się realizację indywidualnych urządzeń oczyszczania ścieków w wyjątkowych przypadkach udokumentowanych nieracjonalnością rozwiązań zbiorczych (znaczące rozproszenie siedlisk lub zakładów pracy).

- Brak dosytowych sieci wysokiego ciśnienia determinuje **priorytety** w zakresie gazownictwa. Najistotniejszym z tego punktu widzenia staje się zapewnienie dostępności do gazociągu $\varnothing$ **300 CN 6,3 MPa** relacji Sandomierz – Brody i zasilanie gminy z wysokoprężnych odgałęzień $\varnothing$ **100 i $\varnothing$ 150** oraz **stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia**.

W dalszej kolejności nastąpić powinna realizacja gminnego programu gazyfikacji.

Zapotrzebowanie na gaz przyjęte w programie przedstawia tabela:

Zestawienie zapotrzebowania na gaz dla gminy Tartów:

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Zapotrzebowanie na gaz [tys Nm ³ /rok]
1	Tartów	897	1659,5
2	Bronisławów	102	188,7
3	Brzozowa	411	760,4
4	Cegielnia	152	281,2
5	Ciszycza Dolna	230	425,5
6	Ciszycza Górna	242	447,7
7	Ciszycza Kolonia	78	144,3
8	Ciszycza Przewozowa	59	109,2
9	Czekarzewice I	380	703,0
10	Czekarzewice II	378	699,3
11	Dąbrówka	34	62,9
12	Dorotka	95	175,8
13	Duranów	247	457,0

14	Hermanów	98	181,3
15	Janów	203	375,6
16	Julianów	184	340,4
17	Kolonia Dąbrówka	44	81,4
18	Kozłówek	115	212,8
19	Leśne Chatupy	63	116,6
20	Łubowa	29	53,7
21	Maksymów	71	131,4
22	Mieczysławów	136	251,6
23	Ostrów	114	210,9
24	Potoczek	270	499,5
	Razem		8569,7

- W zakresie gospodarki odpadami stałymi postuluje się konsekwentną realizację gminnego programu segregacji śmieci w oparciu o funkcjonujące lub alternatywne wysypisko śmieci (zakład utylizacji odpadów) oraz odbiorcę wyselekcjonowanych nie nadających się do recyklingu odpadów.

Polityka przestrzenna gminy kreująca koncepcje lokalizacyjne urządzeń utylizacji odpadów winna uwzględniać także szczególnie wysokie wartości przyrodnicze i kulturowe obszaru, na którym gmina się znajduje, oraz ewentualne uwarunkowania stanowiące zagrożenia powodziowe, a także poczynione dotychczas działania organizacyjno – finansowe.

- Kierunki rozwojowe gminy w zakresie energetyki związane są ściśle z prognozowanymi potrzebami jak i z zamierzeniami „Energetyki krajowej”. Zapotrzebowanie mocy wynikające z przewidywanego w studium zagospodarowania przestrzennego gminy rozwoju budownictwa mieszkaniowego, zagrodowego oraz terenów przedsiębiorczości może być zaspokojone poprzez wykorzystanie istniejącego systemu energetycznego w gminie. Podniesienie standardu zaopatrzenia w energię

elektryczna wymagać będzie realizacji GPZ Tartów i zasilających go linii wysokiego napięcia.

- W zakresie odprowadzenia wód opadowych działania strategiczne gminy uwzględniają realizację zorganizowanego systemu odprowadzenia deszczówki dla miejscowości Tartów z odprowadzeniem do bezodpływowego zbiornika wodnego w Potoczku. Zasadniczym elementem systemu winna być podczyszczalnia wód opadowych. Na pozostałym obszarze sieć kanalizacji deszczowej będzie miała charakter układów lokalnych powstających wraz z pojawiającymi się inwestycjami przemysłowymi.

IV.6. Priorytety rozwoju infrastruktury społecznej:

Dalszy rozwój infrastruktury społecznej zależeć będzie od potrzeb wynikających z trzech podstawowych czynników:

- Przemian demograficznych i zmiennej ilości przyszłych użytkowników.
- Konieczności poprawy standardów obsługi.
- Konieczności poprawy dostępności do podstawowego poziomu obsługi, zwłaszcza w odniesieniu do najmniejszych jednostek osadniczych gminy.

Prognozę poziomu usług w wariantie optymistycznym i pesymistycznym przedstawiono poprzez określenie ograniczeń brzegowych. Ograniczenia brzegowe poziomów obsługi dają możliwość bieżącego dostosowania realizacji planu i jego oceny, w zależności od możliwości finansowych. Określają także potrzeby poszczególnych elementów infrastruktury społecznej.

IV.6.1. W szkolnictwie zakłada się konieczność przemian jakościowych związanych z wdrażaniem nowego systemu oświaty i potrzebę utrzymania odpowiedniego poziomu technicznego bazy materialnej. W szczególności dotyczy to uzupełnień w postaci kubaturowych przyszkolnych obiektów sportowych.

IV.6.2. Wzmocnieniu winna podlegać sieć placówek kultury, w której wiodącą rolę pełnić będzie Gminny Ośrodek Kultury, a jego instytucjonalizacja i kreacja niezbędnej bazy materialnej stanowić będzie podstawowe tworzywo ośrodka administracyjno-usługowego gminy. Powołanie jednolitej dla całej gminy struktury placówek kultury pozwoli na zdynamizowanie także filii sołeckich (Dom Sportu w Brzozowej, świetlice wiejskie i.t.p).

IV.6.3. Funkcjonujące na terenie gminy obiekty sportowo-rekreacyjne wymagają rezerw terenu dla funkcji towarzyszących, a umożliwiających łatwiejsze przystosowanie się podmiotów gospodarczych zajmujących się taką działalnością do reguł gry rynkowej. Szczególnie duże znaczenie dla rozwoju gminy może mieć opracowanie kompleksowego programu aktywizacji turystycznej i sportowo-rekreacyjnej gminy.

Z uwagi na współcześnie określone standardy wyposażenia gmin w krajach wysoko rozwiniętych sądzić należy, że na liście podejmowanych przez gminę inwestycji ze sfery społecznej winna znaleźć się gminna kryta pływalnia, a jedna z przyszkolnych sal gimnastycznych winna pełnić także funkcje integrujące środowisko tej społeczności.

IV.7. Priorytety i bariery rozwoju wynikające ze stanu gospodarki:

- Zakłada się systematyczny ubytek terenów produkcji rolniczej na rzecz zainwestowania mieszkaniowego, usługowego, głównie na terenie miejscowości Tartów.
- Lasy państwowe stanowiące znaczącą część terenów zalesionych gminy pełnią funkcje wodochronne, glebochronne i gospodarcze. Gospodarka prowadzona w lasach państwowych winna być oparta na ekologicznych zasadach zawartych w ustaleniach do planów urządzenia lasów. Tereny proponowanych zalesień będą wymagały opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Dla realizacji przedsięwzięć gospodarczych o znaczeniu strategicznym dla gminy, a nie mieszczących się w obrębie wyznaczonych niniejszym opracowaniem terenów, studium uznaje za zgodne ze studium inne przesądzenia

lokalizacyjne pod warunkiem zachowania podstawowych zasad gospodarki przestrzennej gminy.

- studium określa tereny predysponowane do lokalizacji funkcji gospodarczych, umożliwiając właściwą promocję inwestycyjną gminy
- w sektorze turystyki najważniejszymi kierunkami polityki przestrzennej gminy winna być ochrona przestrzeni turystyczno – rekreacyjnej, właściwa promocja walorów przyrodniczych i kulturowych, budowa bazy materialnej, zwiększenie małej retencji wodnej, kreowanie dogodnych warunków dla rozwoju agroturystyki.
- Podejmowane dalsze prace planistyczne winny uwzględniać możliwość dywersyfikacji działalności drobnych gospodarstw rolnych wynikającej z potrzeby wprowadzenia alternatywnych źródeł dochodu w ramach istniejących siedlisk

IV.8. Aspekty obronne:

Zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa i ochrony mieszkańców gminy mają przedsięwzięcia z zakresu obrony, jakie należy uwzględnić na różnych poziomach działań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wymagań w toku działalności inwestycyjnej określonych w wytycznych wojewódzkich służb zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i spraw obronnych.

Przedsięwzięcia obrony cywilnej obejmują budownictwo ochronne i urządzenia specjalne do przeprowadzania odkażania i dezaktywacji sprzętu, alarmowanie i powiadamianie mieszkańców w przypadku zagrożeń, zaciemnianie i wygaszanie zewnętrznego oświetlenia oraz zaopatrzenie w wodę w warunkach specjalnych, a także zachowanie odpowiednich wymagań dotyczących formy przestrzennej i struktury wewnętrznej zabudowy.

Uwzględniając stanowisko Wojewódzkiego Inspektoratu Obrony Cywilnej w Kielcach postuluje się konieczność formułowania na etapie sporządzania planów

miejscowych zagospodarowania przestrzennego ustaleń zawierających wymagania w zakresie obrony cywilnej ludności dotyczących:

- Przygotowania budowy ochronnych (schronów) dla pracowników w nowo wznoszonych budynkach użyteczności publicznej oraz ewentualnej rezerwacji terenów pod ewentualną realizację doraźną wolno stojących budowli ochronnych.
- Wykonywania przez mieszkańców domów jednorodzinnych na terenach wiejskich ukryć w podpiwniczeniach budynków.
- Przystosowywania obiektów socjalnych i innych (łazienki, pralnie, myjnie samochodowe) do prowadzenia odkażania i dezaktywacji.
- Wykonanie planu rozmieszczenia syren w gminie oraz konsekwentna egzekucja zmierzająca do wprowadzenia wynikających z tego planu rozstrzygnięć lokalizacyjnych na etapie sporządzania i uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy zatwierdzaniu projektów budowlanych.
- Przystosowywania oświetlenia zewnętrznego ulic, zakładów pracy i obiektów użyteczności publicznej w ramach prowadzonej modernizacji, rozbudowy lub budowy.
- Uwzględnienia potencjalnych zagrożeń na terenach zalewowych oraz prowadzenie polityki przestrzennej zmierzającej do eliminacji budownictwa mieszkaniowego z terenów zalewowych oraz stosowania zasad wyznaczania nowych terenów poza strefami zagrożeń.
- Określenia na etapie sporządzania planu miejscowego wymagań w zakresie minimalnych odległości między budynkami wynikających z potrzeby spełnienia warunków prawidłowego prowadzenia akcji ratowniczych.
- Konsekwentnej realizacji zakładanego w studium promienisto – pierścieniowego systemu ciągów komunikacyjnych zapewniającego pełną przelotowość umożliwiającą sprawne rozśrodkowanie i ewakuację ludności oraz manewr sił ratowniczych.
- Określenia w planach miejscowych warunków przystosowania studni publicznych czynnych i awaryjnych na wypadek sytuacji kryzysowych.

IV.9. Cele i kierunki ochrony przeciwpowodziowej:

Na terenach zagrożonych powodzią należy przestrzegać warunków określonych przez właściwe terytorialnie jednostki odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa powodziowego kraju.

Zidentyfikowane na rysunku studium obszary zagrożone powodzią określone zasięgiem wody stuletniej generalnie winny być chronione przed ekspansją zabudowy.

Ukształtowane historycznie osadnictwo w widłach Kamiennej i Wisły wymagające znaczącego podniesienia jego walorów użytkowych warunkowane będzie stanem ochrony pełnionej przez właściwie eksploatowane wały przeciwpowodziowe rzeki Wisły i Kamiennej.

Poprawa jakości tej ochrony winna być priorytetem dla jednostek administracji specjalnej odpowiedzialnej za jej stan.

Szczegółowe warunki ochrony powodziowej zawiera opracowana przez „Hydroprojekt” Warszawa koncepcja programowo – przestrzenna zagospodarowania doliny i regulacji Wisły.

Zawarte w niej wskazania dla studiów i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uznaje się jako ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tartów rozciągając ich zasięg terytorialny także na znajdujący się w granicach gminy odcinek rzeki Kamiennej. Zgodnie z tymi ustaleniami poza konserwacją budowli ochrony przeciwpowodziowej niezbędne będą :

- uzupełnienia w zabudowie wałów oraz zabiegi techniczno – organizacyjne zapewniające II klasę techniczną wałów (wał chroniący dolinę Sulejów i wał chroniący dolinę Ciszyską)
- ochrona naturalnego wysokiego brzegu
- likwidacja miejsc zatorogennych
- regulacja ujścia Kamiennej
- racjonalna wycinka krzewów na terasie zalewowej uwzględniająca wymogi ochrony przyrodniczej
- ochrona naturalnych lasów łęgowych w miejscach szerokiego międzywału

Na obszarze międzywala zakazuje się:

- realizacji zabudowy kubaturowej i elementów małej architektury stanowiących przeszkodę dla przepływu wielkich rzek,
- realizacji infrastruktury technicznej z wyjątkiem obiektów związanych z przekraczaniem koryta rzeki,
- wykonywania prac ziemnych zmniejszających przekrój czynny koryta wielkich wód
- prowadzenia upraw gruntowych z wyjątkiem użytków zielonych i lokalizacji niektórych sadów ,

Dopuszcza się możliwość wykorzystania terenów międzywala dla celów sportowo – rekreacyjnych na warunkach określonych przez RZGW oraz w celu eksploatacji kruszywa dla potrzeb budownictwa

Wskazania dotyczące strefy bezpośredniego sąsiedztwa z rzeką , potencjalnie zagrożone powodzią obejmują:

- uwidocznione w rysunku planu wały przeciwpowodziowe stanowiące elementy rozgraniczenia obszarów bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia zalewem,
- oznaczenie zasięgu wody 1% i 0,1 %
- w odniesieniu do obiektów o dużym znaczeniu gospodarczym i kulturowym określenie ostrzeżeń zawartych w decyzjach dotyczących charakteru zagrożenia i sprecyzowania warunków realizacyjnych ,
- uwzględnienie konsekwencji ewentualnego zalewu w prognozie skutków wpływu ustaleń planu zagospodarowania na środowisko,
- uwzględnienie konsekwencji ewentualnego zalewu przy formułowaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dotyczących inwestycji szkodliwych dla środowiska,
- uzupełnienie listy inwestycji wynikającej z Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14 lipca 1998 r. o obiekty wymagające bezpośrednich uzgodnień z właściwym Inspektorem Obrony Cywilnej z uwagi na konieczność zapewnienia łatwej ewakuacji ludzi oraz mienia oraz z uwagi na potencjalną możliwość wystąpienia szkodliwego oddziaływania.

- realizowane inwestycje na obszarze potencjalnego zalewu winny być projektowane i realizowane z uwzględnieniem analiz odporności budowli i ocen skutków wywołanych przejściem wielkiej wody.
- w związku z obserwowanymi zjawiskami częstych podtopień Doliny Ciszyskiej i mało realistyczną wizją przeniesienia kilku układów ruralistycznych na inne tereny władze gminy sygnalizują potrzebę realizacji pompowni wód zalewowych i konieczność przeniesienia z terenu bezpośrednio przyległego do wałów kilkunastu gospodarstw najbardziej zagrożonych. Pożądana byłaby także realizacja odcinka wału wzdłuż rzeki Kamiennej ochraniającego przysiółek Lipcówkę.

V. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY:

Określone w niniejszym „Studium...” zasady polityki przestrzennej stanowią podstawę do koordynacji działań z zakresu zagospodarowania przestrzennego w obrębie gminy. Polityka przestrzenna proponowana w niniejszym dokumencie oparta została o obecnie funkcjonujące uniwersalne cele gospodarki przestrzennej, w tym głównie cele związane z poprawą jakości życia, racjonalnym wykorzystaniem terenów, zapewnieniem zrównoważonego rozwoju, właściwą gospodarką zasobami przyrodniczymi. Kreacja tej polityki dokonuje się w oparciu o przesłanki uwzględniające położenie gminy i walory jej środowiska przyrodniczego, stanu jej zagospodarowania oraz przesłanki wynikające z obserwacji obecnej tendencji zmian.

Kierunki polityki przestrzennej określone w „Studium...” obejmują:

- **politykę osiągania celów ekologicznych** obejmującą ochronę niekwestionowanych wartości środowiska przyrodniczego, a także poprawę jego stanu wynikającą z potrzeby przemian technologicznych przemysłu. Wysoka ranga przyrodnicza północnej i wschodniej części gminy i jej ważna pozycja w krajowym i europejskim systemie przyrodniczym (ECONET) powoduje pewne ograniczenia inwestycyjne i przesądza o proekologicznych kierunkach zagospodarowania. W zakresie aspektów przestrzennych polityki ekologicznej studium formułuje następujące cele:
 - a) zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych gminy nie wykluczające podjęcia eksploatacji złóż uzasadnionej względami gospodarczymi,
 - b) respektowanie wymogów ochronnych obowiązujących w strefach ochrony wód podziemnych (zbiornik GZWP Niecka Radomska),

- c) kompatybilność poziomu intensyfikacji zagospodarowania i cech środowiska przyrodniczego,
- d) przygotowanie planistyczne umożliwiające przygotowanie realnej oferty inwestycyjnej dla obszarów złóż (wyłączenie z użytkowania rolniczego, eliminacja lokalizacji funkcji ograniczających wydobyć, dostępność pod względem własności),

• **politykę osiągnięcia celów kulturowych** chroniącą występujące na obszarze gminy zabytki, wyrażoną osiągnięciem celów cząstkowych, w których do najważniejszych należą:

- a) uporządkowanie i rewitalizacja zabytkowych mogił i cmentarzy,
- b) pogłębienie rozpoznania dziedzictwa kulturowego gminy,
- c) poprawa ładu przestrzennego poprzez harmonijne powiązanie architektury i krajobrazu,
- d) oznakowanie i udostępnianie miejsc historycznych na terenie gminy związanych z tradycjami patriotycznymi i historią wojen (utrwalenia pamięci wymagają akcje pacyfikacyjne większości wsi gminy) promocja turystyczna,
- e) zachowanie i rewitalizacja niszczących parków podworskich W Potoczku i Brzozowej;
- f) poprowadzenie badaniami archeologicznymi terenów przewidzianych pod inwestycje wielkoobszarowe;
- g) przeciwdziałanie dewitalizacji krajobrazu kulturowego

• **politykę osiągnięcia celów gospodarczych** wyrażoną w udostępnianiu szerokiej oferty terenów budowlanych skierowanej do potencjalnych przedsiębiorców i podniesieniem stopnia wyposażenia infrastrukturalnego gminy, wyrównaniu szans dostępu do rynku pracy dla kobiet i osób dysfunkcyjnych, wspieraniem wszelkich inicjatyw wzrostu zatrudnienia, dywersyfikacją segmentów rynku pracy.

• **politykę osiągania celów społecznych** wyrażającą się podniesieniem jakości życia mieszkańców, w której za najważniejsze należy uznać:

- a). rozwiązanie problemów infrastruktury społecznej w skojarzeniu z ogólną strategią rozwoju tych usług w powiecie opatowskim,
- b). przełamywanie barier architektonicznych w dostępie osób niepełnosprawnych do usług publicznych,

- c). poprawę standardów funkcjonowania istniejących obiektów edukacji, zdrowia i kultury,
 - d). ochronę lokalnej odrębności i specyfiki kultury ludowej,
 - e). poprawę standardów zamieszkania i wypoczynku,
 - f). aktywizację rynku pracy
- **politykę przeciwdziałania zagrożeniom klęskami**, głównie z uwagi na położenie sporej części gminy w strefie zagrożenia powodziowego.

Spśród polityk szczegółowych warunkujących osiągnięcie celów generalnych szczególnego omówienia wymagają:

V.1. Polityka osiągania celów ekologicznych:

Polegać winna na zabezpieczeniu równowagi ekologicznej w funkcjonowaniu przyrody na terenach objętych różnymi formami ochrony, a przede wszystkim na obszarze ekosystemów dolin Wisły i Kamiennej jego, na którym polityka przestrzenna określana jest poprzez:

- Ochronę konserwatorską unikatowych zasobów i cech środowiska przyrodniczego.
- Wzmoczoną ochronę ekosystemów, zasobów i cech środowiska oraz węzłów i korytarzy ekologicznych mających wpływ na odtwarzanie zasobów przyrody.
- Zahamowanie procesów niszczących, rekultywację i wzbogacanie obszarów ubożonych i degradowanych.

Prowadzenie gminnej polityki ekologicznej powinno polegać także na kreowaniu rozwoju społeczno – gospodarczego uwzględniającego uwarunkowania wynikające z potrzeb ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego zespołu parków krajobrazowych.

V.2. Polityka aktywnej gospodarki nieruchomościami:

Prawidłowo prowadzona przez gminę polityka w tym zakresie decyduje o skuteczności działań w rozwiązywaniu problemów gospodarczo – finansowych. Niezależnie od celów przestrzennych polityka ta ma głównie na celu:

- Podniesienie poziomu dochodów w gminie.
- Pozyskanie terenów niezbędnych do kreowania polityki przestrzennej.

Celem podstawowym w tym zakresie winno być powiększenie stanu posiadania przez gminę dużej ilości terenów o znaczeniu strategicznym w miejscach najkorzystniejszych. Gmina jest właścicielem obszarów rozproszonych w dużej mierze w miejscach przewidzianych pod przyszłą lokalizację ciągów komunikacyjnych.

Z powyższych względów za szczególnie ważne w gospodarce nieruchomościami uznać należy:

- 1) Zakaz sprzedaży własności komunalnej przeznaczonej pod przyszłe cele komunalne.
- 2) Sprzedaż mienia w mało atrakcyjnych lokalizacjach lub znajdującego się w nadmiernym rozproszeniu (działki pojedyncze).
- 3) Stworzenia odrębnego funduszu gospodarki mieniem komunalnym umożliwiającego przeznaczenie pozyskanych środków na zakup nowych terenów, w szczególnie atrakcyjnych miejscach lub miejscach niezbędnych do realizacji celów publicznych.
- 4) Działania mające na celu koncentrację terenów (scalenie) i ewentualną wymianę bezpośrednią.

V.3. Studium a problematyka Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego gminy:

W świetle wymagań ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 07.07.1994 r. określającej tryb i problematykę, jaką powinny spełniać projektowane plany miejscowe; winny one zapewnić osiągnięcie pożądanego i określonych w studium celów:

- ♦ Ładu przestrzennego.
- ♦ Ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i mienia.
- ♦ Ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury.
- ♦ Możliwie wysokiej jakości życia mieszkańców.
- ♦ Zachowanie warunków obronności i bezpieczeństwa.
- ♦ Tworzenie warunków dalszego rozwoju.

Warto zwrócić uwagę na potrzebę konstruowania, przy opracowywaniu tych planów, jednoznacznych ustaleń przy jednoczesnej ich elastyczności, dając na przyszłość możliwość realizacji także trudno przewidywalnych przedsięwzięć.

Zasadniczymi przesłankami opracowywanych planów winny być między innymi:

- ♦ Osiągnięcie kompromisu pomiędzy interesami publicznymi i prywatnymi.
- ♦ Struktura własności terenu.

Zakłada się obowiązek opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego w terenach istniejącego zainwestowania, w pierwszej kolejności dla obszarów, w których procesy urbanizacyjne zostały znacznie zaawansowane. Ustala się zatem obowiązek opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów:

- 1) Centrum gminy – miejscowość Tartów – ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej (art.13 ust. 1 pkt. 4 i 3a),
- 2) Obszar „Ciszycza” – ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej (art.13 ust. 1 pkt. 4 i 3a),
- 3) Obszar „Brzozowa” – ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej (art.13 ust. 1 pkt. 4 i 3a)
- 4) Obszar „Czekarzewice” – ze względu na istniejące uwarunkowania i potrzeby społeczności lokalnej (art.13 ust. 1 pkt. 4 i 3a)

Niezbędne są również koncepcje studialno-projektowe terenów sportu i rekreacji, obszarów wyznaczonych pod lokalizację obiektów publicznych, obszarów objętych działaniami rekultywacyjnymi.

Nie objęte planami mogą być tereny upraw polowych i użytków zielonych. Planami miejscowymi należy również objąć tereny przeznaczone pod realizację celów publicznych, a głównie: ciągów komunikacyjnych, obiektów oświaty, służby zdrowia, kultury, itp. Z przytoczonych wyżej ustaleń wynika, że z wyjątkiem terenów przeznaczonych do produkcji rolnej oraz terenów istniejących lasów ochronnych, w których gospodarkę prowadzi się w oparciu o plany zagospodarowania lasów, należy dążyć do objęcia planami większości terenów gminy sporządzonych głównie w związku z konsekwencją spełnienia art. 13 ust. 1 pkt. 3a (tereny dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej) oraz art. 13 ust. 1 pkt. 4 (ze względu na istniejące uwarunkowania).

Rysunek studium określa plany, których posiadanie przez Zarząd Gminy jest, zdaniem zespołu autorskiego, niezbędne w momencie utraty ważności obecnie obowiązujących planów miejscowych, a więc wg aktualnego stanu prawnego na dzień 31.12.2002 r.

Ostateczną decyzję w sprawie zakresu terytorialnego Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego podejmie Rada Gminy w uchwałach o przystąpieniu do sporządzenia planów. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego mogą zawierać inne ustalenia niż zawarte w Studium, jeżeli wynika to z dokładniejszego rozpoznania zagadnień w nich ujmowanych, pod warunkiem obowiązku umieszczenia ustaleń określających różnice pomiędzy ustaleniami planu, a ustaleniami studium wraz ze stosowną motywacją.

V.4. Polityka zabezpieczenia ponadlokalnych celów publicznych określonych strategią rozwoju i zagospodarowania województwa:

Reforma administracyjna kraju powołała do życia nowe samorządowe województwo świętokrzyskie, którego ostateczne granice uformowane zostały poprzez połączenie dawnego województwa kieleckiego i części województwa

tarnobrzeskiego leżącej po zachodniej stronie Wisły. Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego została przyjęta przez samorząd województwa w dniu 30.06.2000 r. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego jest w fazie opracowywania. W obu opracowaniach zakłada się zasadniczo kontynuację przyjętych w dokumentach planistycznych obu województw priorytetów realizacyjnych odnoszących się do zadań ponadlokalnych.

Zgodnie z zasadami przyjętymi w „Planie Zagospodarowania Woj. Świętokrzyskiego” kształtowanie przestrzeni gminy Tartów wyrażone propozycjami zawartymi w niniejszym opracowaniu odbywać się będzie z uwzględnieniem :

- ekorozwoju zapewniającego ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych,
- polaryzacji i różnicowania struktury gospodarczo – przestrzennej rozumianych jako dążenie do jak najszybszego wykorzystania możliwości i predyspozycji rozwoju obszarów i zasobów atrakcyjnych gospodarczo,
- działań stymulacyjnych mających na celu przyspieszenie kształtowania subregionalnej struktury usługowej,
- eliminacji ograniczeń i barier rozwojowych ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań podnoszących walory inwestycyjne obszarów,
- aspektów obronnych i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców,

Zadania szczegółowe wynikające z uwarunkowań ponadlokalnych w zakresie:

- a) Środowiska przyrodniczego – realizacja zadań ochronnych wynikających z istnienia unikalnych wartości przyrodniczych doliny środkowej Wisły, elementów sieci ekologicznej Natura 2000 oraz ustanowionych i projektowanych obiektów ochrony krajobrazowej: rezerwatowej i pomnikowej;
- b) Dziedzictwa kulturowego – w tym zakresie studium wprowadza ustalenia wynikające z aktualnej listy obiektów zabytkowych, przewiduje realizację programu ochrony zasobów zabytkowego i tradycyjnego budownictwa

- wiejskiego, poprawę ładu przestrzennego wynikającą z zapewnienia harmonijnego powiązania architektury i krajobrazu ;
- c) Rozwiązań komunikacyjnych – priorytetowe zadania inwestycyjne dotyczą ewentualnej modernizacji drogi krajowej nr 79 i drogi wojewódzkiej 754 ; studium rezerwuje odpowiednią dla przebiegu tych tras przestrzeń;
 - d) Ponadlokalne zadania w zakresie infrastruktury technicznej uwzględniane w studium obejmują realizację GPZ Tartów i elementów sieciowych jej zasilania oraz udział w realizacji programu „Ekorozwój dorzecza rzeki Kamiennej”.
 - e) W zakresie zagospodarowania terenów leśnych wprowadza się zasadę maksymalnej ochrony tych terenów przed wyłączeniem z użytkowania leśnego oraz sukcesywnego dostosowywania się do rosnącej penetracji turystycznej oraz rezerwuje się przestrzeń dla znaczącego powiększenia obszarów zalesionych gminy.
 - f) ochrony przeciwpowodziowej uwzględniającej wskazania koncepcji zagospodarowania doliny środkowej Wisły .

V.5. Polityka przestrzenna gminy dla stref funkcjonalnych struktury gminy:

Polityka przestrzenna została odniesiona do wyodrębnionych przestrzennie stref uwidocznionych w rysunku studium na planszy polityki przestrzennej i oznaczonych oddzielnymi pozycjami legendy.

Strefa I – tereny leśne:

Obejmuje tereny lasów państwowych w zarządzie Nadleśnictwa Ostrowiec i RZGW Warszawa w odniesieniu do lasów położonych w międzywalu oraz obszary lasów prywatnych.

- Obowiązują ustalenia planów urządzenia lasów.
- Dla terenów lasów prywatnych obowiązują ustalenia uproszczonych planów urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

- W zagospodarowaniu terenów leśnych należy uwzględnić potrzeby związane z prowadzeniem ewentualnych szlaków turystycznych pieszych i rowerowych oraz ścieżek dydaktycznych.
- W odniesieniu do terenów leśnych obowiązuje zasada powszechnej i ciągłej ochrony lasów, zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego i respektowanie ustaleń planów urządzenia lasów, systematycznego powiększania zasobów, dostosowywanie struktury gatunkowej drzewostanów do warunków siedliskowych, odbudowy retencji wodnej w lasach i strefie rolno - leśnej;
- Obszary leśne stanowią arenę zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej uwzględniającej zachowanie lasów i ich korzystnego wpływu na warunki życia ludzi, ochronę zasobów biologicznych, racjonalną produkcję drewna oraz innych surowców , a także racjonalne udostępnianie obszarów leśnych na cele rekreacji i turystyki leśnej;

Strefa II – obszary zalesień i zadrzewień:

- Rysunek studium zawiera preferowane tereny dolesień określonych potrzebą wzmocnienia ochrony lasów oraz potrzebą zagospodarowania ziem gorszych klas i zmniejszenia obszarów gleb o stałym lub okresowym deficycie wody.
 - Za zgodne z niniejszym studium uznać należy inne propozycje zalesieniowe z warunkiem nie lokowania ich na gruntach chronionych i w sposób utrudniający przewietrzanie dolin.
 - Wszystkie propozycje zalesieniowe określone w studium mogą stanowić podstawę do określenia granicy polno – leśnej oraz opracowania i uchwalenia jednego lub kilku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących problematykę zalesieniową.
- Opracowany i przyjęty przez gminę plan zagospodarowania przestrzennego gruntów rolnych przeznaczonych do zalesienia będzie stanowił wygodne instrumentarium planistyczne pozwalające na aktywne uczestnictwo rady gminy w tworzonem przez starostę rocznym programie zalesieniowym.
- Ułatwi to także określanie stanowiska zarządu gminy w rozpatrywanych przez starostę wnioskach właścicieli gruntów, o których mowa w art.3 ust.7 ustawy z

dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (DZ.U. z 2001 r. nr 73 poz.764).

Strefa III – tereny łąk, zieleni łąkowej:

- Postuluje się zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania i ochronę przed zmniejszeniem powierzchni tych terenów.
- Obowiązuje zakaz usuwania zadrzewień i zakrzewień śródpolnych o cennych walorach przyrodniczych.
- W wyznaczoej w części graficznej studium strefie III mieszczą się także tereny co do których wnioskuję się przeprowadzenie działań renaturalizacyjnych polegających na odbudowie charakterystycznych dla tych terenów zbiorowisk łąkowych ;

Strefa IV. – tereny zabudowy ekstensywnej

- Są to głównie tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej ekstensywnej .
- Politykę przestrzenną na tym obszarze wyznaczają wymagania ochrony środowiska. Na terenach zabudowy ekstensywnej dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz innych funkcji usługowych pod warunkiem nie ograniczania funkcji podstawowej tych terenów.
- Ograniczenia w swobodnym zagospodarowaniu terenów przyległych do tras krajowych stwarzają konieczność eliminacji powstałych lub uniknięcia potencjalnych uciążliwości komunikacyjnych.
- W planach miejscowych opracowywanych dla terenów zabudowy mieszkaniowej należy dążyć do określenia szczegółowych zasad ,którym winny odpowiadać obiekty kubaturowe w zakresie odnoszącym się do skali i podstawowych cech zabudowy oraz wzajemnych relacji przestrzennych pomiędzy jej elementami , a także generalnych wymagań estetycznych.
- Za podstawowe w tej strefie należy uznać przekształcenia i uzupełnienia funkcjonalno – przestrzenne polegające na wykorzystaniu sprzyjających warunków do rozwoju agroturystyki oraz wyznaczanie lokalizacji inwestycji z sektora usługowego wynikających z wdrażania zasady wielofunkcyjności wsi.

- Uwalnianie nowych terenów pod zabudowę winno następować sukcesywnie i wraz z równoległym przygotowaniem infrastruktury technicznej w zakresie urządzeń drogowych, energetycznych wodociągowych i kanalizacyjnych.
- Dopuszczenie funkcji usługowych i innych pomocniczych pod warunkiem ich bezkolizyjności z funkcją podstawową.

Strefa V – strefa wielofunkcyjna z dominacją skoncentrowanych usług

- Szczególne preferencje w tej strefie przewiduje się dla usług handlu, rzemiosła, gastronomii, administracji i innych nie wymagających otoczenia dużych terenów zieleni.
- Elementami zagospodarowania terenu obowiązkowo określanymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego winno być wyznaczenie terenów niezbędnych miejsc postojowych oraz zasady obsługi transportowej, a także warunki architektoniczne dla proponowanej zabudowy.

Strefa VI – tereny usług ekstensywnych

- Są to lokalizacje preferujące programy inwestycyjne zawierające propozycje realizacji w towarzystwie obiektów kubaturowych znacznych terenów otwartych w postaci urządzeń terenowych, zieleni urządzonej niskiej i wysokiej (szkoły, szpitale, ośrodki sanatoryjne, wolnostojące przedszkola i żłobki, domy dziecka itp.).

Strefa VII – tereny sportu, turystyki i wypoczynku

- Obejmują funkcje usługowe dla których dominujący jest teren otwarty, a zagospodarowanie kubaturowe stanowi nieznaczny dodatek.
- W szczególności niniejsze „studium” zalicza tereny o funkcji rekreacyjnej w sąsiedztwie istniejących i planowanych zbiorników wodnych, tereny bazy turystycznej, tereny sportów samochodowych, parku gminnego oraz obszary budownictwa letniskowego.

- Uwarunkowania realizacyjne wynikające z przesłanek środowiskowych jak w przypadku pozostałych form zagospodarowania.

Sterfa VIII – tereny przedsiębiorczości

- Wymagane zamknięcie uciążliwości w granicach terenów będących w dyspozycji inwestorów lub terenów co do których inwestorzy posiadają prawnie przyznane uprawnienia .
- Wykonane prognozy skutków wpływu zagospodarowania terenu na środowisko winny określać ewentualne warunki na jakich realizacja określonej funkcji w tej strefie może być dokonana .

Strefa IX – komunikacja

- Ustalenia dla elementów infrastruktury drogowej i kolejowej określono w odpowiednich rozdziałach części dotyczącej uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego.

Strefa X - infrastruktura techniczna

- W zakresie infrastruktury technicznej obowiązują ustalenia określone w rozdziałach III.4 i IV.5 niniejszego opracowania , w szczególności zaś sugerujące rozwiązania problemów gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami.

Strefa XI – tereny upraw polowych

- Wymagane jest stosowanie zabiegów przeciwozyjnych na terenach podlegających erozji gleb
- Obowiązuje ustawowa ochrona gruntów I,II,III, i IV klasy bonitacyjnej przed wyłączeniem ich z produkcji rolnej.

- Obowiązuje zakaz lokalizacji nowych siedlisk dla gospodarstw poniżej 20 ha w obrębie rolniczej przestrzeni produkcyjnej zarówno w strefie wyznaczonych gruntów ornych jak i w obszarze użytków zielonych.
- Grunty klasy bonitacyjnej I – III nie mogą być przeznaczane na zalesienia. Z uwagi na niewielki areał gruntów słabych i potrzebę wzmocnienia szczątkowo zachowanego systemu przyrodniczego należy rozważyć możliwość zalesienia także części gruntów kl. IV w przypadkach uzasadnionych przestrzennie.

Strefa XII – tereny sadownictwa

- Na terenach przeznaczonych pod sadownictwo i warzywnictwo wolno wznosić obiekty wynikające z potrzeb technologicznych określonej specjalności (przechowalnie warzyw i owoców, suszarnie, cieplarnie, itp.) i w nawiązaniu do wyznaczonych terenów rozwojowych wsi

V.6. Polityka przestrzenna dla wyodrębnionych jednostek struktury przestrzennej gminy:

Determinanty rozwoju, najważniejsze jego cele, a także zasadnicze kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy zostały opisane w rozdziałach II, III, IV „Studium”. W niniejszym rozdziale prezentujemy ustalenia szczegółowe zawierające kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej oraz zasady obsługi dla terenów wyodrębnionych w strukturze przestrzennej gminy.

Uzupełnieniem graficznym tych ustaleń jest ich prezentacja na planszy podstawowej „studium” w skali 1: 10000.

Przyjęto podział na jednostki strukturalne oparte o istniejące jednostki administracyjne – sołectwa.

W konsekwencji przyjętych założeń obszar gminy Tartów podzielony został na 33 jednostki strukturalne.

1. Politykę przestrzenną wspólną dla większej liczby sołectw wyznaczają:

- Ograniczenia i nakazy wynikające z określonych w rozdziałach II, III i IV uwarunkowań środowiskowych, kulturowych, społecznych, gospodarczych i

infrastrukturalnych, a w szczególności wymagania wynikające z ewentualnego ustanowienia terenów objętych różnymi formami ochrony.

2. Przekształcenia i uzupełnienia funkcjonalno – przestrzenne, w skład których wchodzi:

- Powiększenie terenów budowlanych w ciągach zabudowy zdeterminowanej stanem istniejącym.

Istnieje możliwość wznoszenia takich form budownictwa jak: budownictwo zagrodowe, jednorodzinne, usługi nieuciążliwe, nieszkodliwe dla środowiska obiekty małej przedsiębiorczości.

- Przebudowa i rozbudowa lokalnego układu infrastruktury technicznej, w szczególności telekomunikacji przewodowej, średnioprężnej sieci gazowej, systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych.
- Budowa właściwie funkcjonującego systemu usuwania odpadów komunalnych.
- Aspekty obronne, określone w pkt. IV.8.

3. Dbałość o wymagania ładu przestrzennego i architektury wyrażająca się potrzebą:

- zachowania historycznie ukształtowanych układów osadniczych,
- dążeniem do kształtowania wzajemnie nie kolizyjnych stref zabudowy w głąb działek (wyodrębnienie stref zabudowy mieszkaniowej, letniskowej, nieuciążliwych usług, zabudowań gospodarczych, obiektów zagrodowych, obiektów drobnej przedsiębiorczości),
- zaostrenie wymagań dotyczących architektury obiektów budowlanych również na terenach nie objętych rygorami związanymi z Parkiem Krajobrazowym lub jego otuliną,
- zwiększenie wymagań dotyczących zagospodarowania otoczenia budynków.

SOŁECTWO BRONISŁAWÓW

Położona w południowej części gminy wieś liczy 102 mieszkańców. Przynależy do parafii Ozarów. W 1880 roku wieś położona była w gminie Julianów i liczyła 122 mieszkańców zamieszkujących 12 domów. Współcześnie wiodącą funkcją sołectwa

jest wielkotowarowa gospodarka rolna z potencjalnymi możliwościami rozwoju przedsiębiorczości szczególnie zaś tej, która związana jest z funkcjonującą w sąsiedniej gminie Ożarów cementownią.

Położenie przy trasie krajowej Warszawa – Bytom części sołectwa oraz skrzyżowanie z nią jest zasadniczym przyczynkiem prognozowania rozwoju funkcji usługowej związanej z obsługą podróży.

Rozwój zabudowy zagrodowej uwarunkowany jest ograniczeniami wynikającymi z oddziaływania cementowni.

W skład sołectwa wchodzi wieś podstawowa i wieś Dębniak.

Obsługę w zakresie usług podstawowych pełni wieś Brzozowa i Wólka Lipowa.

SOŁECTWO BRZozowa

Leżąca w parafii Gliniany i licząca 411 mieszkańców wieś już na początku XIX wieku posiadała gorzelnię i cegielnię. Sołectwo obejmuje wieś podstawową i przysiółki Kruków, Chałupki, Pod Lasem. Na początku XIX wieku wieś liczyła tylko 122 mieszkańców

Studium podtrzymuje rezerwy terenowe dla realizacji celów publicznych w sektorze oświaty (szkoła podstawowa), bezpieczeństwa i kultury (OSP oraz Dom Sportu). Obsługa komunikacyjna za pośrednictwem drogi powiatowej Boria – Słupia Nadbrzeżna.

Ośrodek koncentracji usług podstawowych obsługujących sołectwa południowo zachodniej części gminy.

Tereny restrukturyzowanych baz GS studium rezerwuje na cele przedsiębiorczości. Znaczna część sołectwa położona jest na udokumentowanych zasobach surowców mineralnych. Dobra jakość gleb w tym rejonie gminy w dalszym ciągu warunkowała będzie zarówno możliwości eksploatacyjne jak i możliwość zalesienia obszaru.

Ochroną konserwatorską objęto dwór i park podworski, kilka chałup wiejskich oraz kilka pomników przyrody zlokalizowanych w parku podworskim.

Na terenie sołectwa Brzozowa rezerwowany jest teren pod inwestycje komunalne ujęcie wody i oczyszczalnia ścieków.

SOŁECTWO CISZYCA GÓRNA

W 1827 roku wieś gminna posiadająca szkołę elementarną i urząd gminny. 207 mieszkańców zamieszkujących 28 domostw.

Obecnie wieś liczy 242 mieszkańców przynależnych do parafii Tartów.

Dla wsi położonych w Dolinie Ciszyskiej pełni rolę ośrodka podstawowego koncentrującego tereny przeznaczone dla zadań publicznych sfery społecznej.

(OSP, szkoła podstawowa) oraz usług handlowych.

Studium rezerwuje także przestrzeń pod realizację inwestycji sakralnej pozwalającej na realizację kaplicy.

Obsługa komunikacyjna drogą powiatową Tartów – Ostrów oraz turystyczną trasą nadwiślańską Słupia Nadbrzeżna – Sulejów.

Dominująca funkcja rolniczo – sadownicza wsi winna zostać wzmocniona funkcją turystyczną sytuowaną poza terenami powodziowymi.

Opieką konserwatorską objęto jedynie jedną chałupę wiejską.

SOŁECTWO CISZYCA DOLNA

Wieś w całości znajduje się na terenie zagrożonym wielkimi wodami. Rolniczo – sadownicza funkcja sołectwa wynika z jej położenia na żyznych glebach. Funkcja ta w dalszym ciągu będzie podstawą rozwoju wsi. Zagrożenia powodziowe terenu na jakim znajduje się wieś nie sprzyjają rozwojowi innych funkcji, a funkcje dotychczas zrealizowane będą musiały ulec znacznemu ograniczeniu.

Licząca 230 mieszkańców wieś realizować będzie głównie ulegać będzie głównie przemianom jakościowym w ramach przestrzeni dotychczas wyznaczonej.

Obsługę komunikacyjną zapewnia droga powiatowa Tartów – Sulejów.

SOŁECTWO CISZYCA KOLONIA

Położona na wysoczyźnie i licząca 78 mieszkańców stanowi przestrzeń zabudowy zagrodowej dla, której funkcje usługowe pełni Ciszycza Górna.

W obrębie wsi studium przewiduje jedynie realizację usług elementarnych.

Urozmaiceniem podstawowej rolniczo – sadowniczej funkcji gminy będzie funkcja turystyczna lokowana na południe od terenów zabudowy zagrodowej.

SOŁECTWO CISZYCA PRZEWOZOWA

Wieś ściśle związana z funkcjonowaniem przeprawy promowej na Wiśle liczy obecnie 59 mieszkańców.

Z uwagi na znaczne zagrożenie powodziowe nie przewiduje się rozwoju terenów budowlanych z wyjątkiem funkcji związanych z obsługą ruchu turystycznego wykorzystującego przeprawę promową.

Obsługę w zakresie usług podstawowych zapewniają Ciszyca Górna i Dolna.

SOŁECTWO CEGIELNIA

Wieś rozwojowa o funkcjo rolniczo – przemysłowej licząca 152 mieszkańców. Studium rezerwuje tereny koncentracji usług podstawowych, tereny przedsiębiorczości i obszary budownictwa jednorodzinne.

Tereny zabudowy zagrodowej będą uzupełniane funkcjami usługowymi umożliwiającymi pozyskanie przez mieszkańców alternatywnych źródeł przychodu . Obsługa komunikacyjna z drogi powiatowej Boria – Wesółówka .

Obiekty zabytkowe reprezentowane są przez cztery chałupy wiejskie.

SOŁECTWO CZEKARZEWICE I

Wschodnia część dość dużej wsi rozciągającej się wzdłuż północnego brzegu rzeki Kamiennej liczy 380 mieszkańców. W 1880 roku Czekarzewice liczyły 908 mieszkańców i składały się z dwóch folwarków i wsi , posiadały gorzelnię i młyn. Ślady dawnej świetności są jednak nieliczne . Jest to kaplica przydrożna i dom nr 98 objęte opieką konserwatorską.

Ośrodek obsługi mieszkańców wykształca się na styku Czekarzewic I i II w rejonie skrzyżowania drogi wojewódzkiej Ostrowiec – Solec n/ Wisłą z drogą krajową Bytom – Warszawa.

W obrębie ośrodka rezerwuje się przestrzeń dla realizacji celów publicznych takich jak szkoła podstawowa i kościół rzymsko – katolicki. W sąsiedztwie tych funkcji, tereny handlu i usług.

W ramach sołectwa przewiduje się możliwość znacznego rozwoju wielofunkcyjnego obszaru aktywności gospodarczej realizowanej w obrębie siedlisk.

W stosunku do siedlisk położonych bezpośrednio przy krawędzi brzegowej rzeki Kamiennej wnioskuje się ich alokację na tereny nie zagrożone powodzią.

W granicach sołectwa znajduje się także obszar zabudowy zagrodowej w Zemborzynie kościelnym.

SOŁECTWO CZEKARZEWICE II

Zachodnia część wsi Czekarzewice i przysiółek Lipcówka liczące 378 mieszkańców. Ustalenia jak dla Czekarzewic I.

Ochrona części wsi Lipcówka wymaga realizacji wałów powodziowych wzdłuż rzeki Kamiennej.

SOŁECTWO DĄBRÓWKA

Niewielka wieś licząca 34 mieszkańców o predyspozycjach do rozwoju funkcji agroturystycznej. Funkcjonalnie silnie związana z Brzozową zapewniającą obsługę podstawową mieszkańców. Otoczenie leśne i słaba jakość gleb są przyczynkiem do prognozowania rozwoju funkcji turystycznej.

SOŁECTWO DOROTKA

Liczącą dziś 95 mieszkańców wieś w początkach XIX wieku składała się ze wsi i folwarku gdzie zamieszkiwało 141 mieszkańców.

Obecnie jest to wieś rolniczo – sadownicza z predyspozycjami dla funkcji agroturystycznej i turystycznej wynikającymi z malowniczego położenia na wysokiej stromej skarpie ograniczającej od zachodu dolinę Wisły.

Funkcje ośrodka podstawowego dla sołectwa pełni Sulejów, a obsługę komunikacyjną zapewniają drogi gminne wyprowadzone z Sulejowa, Ciszycy Górnej i Tartowa. Docelowo przewiduje się przeprowadzenie drogi powiatowej aktywizującej tereny nadwiślańskie gminy Tartów i kilku gmin sąsiednich.

SOŁECTWO CISZYCA PRZEWOZOWA

Wieś ściśle związana z funkcjonowaniem przeprawy promowej na Wiśle liczy obecnie 59 mieszkańców.

Z uwagi na znaczne zagrożenie powodziowe nie przewiduje się rozwoju terenów budowlanych z wyjątkiem funkcji związanych z obsługą ruchu turystycznego wykorzystującego przeprawę promową.

Obsługę w zakresie usług podstawowych zapewniają Ciszycza Górna i Dolna.

SOŁECTWO CEGIELNIA

Wieś rozwojowa o funkcjo rolniczo – przemysłowej licząca 152 mieszkańców. Studium rezerwuje tereny koncentracji usług podstawowych, tereny przedsiębiorczości i obszary budownictwa jednorodzinnego.

Tereny zabudowy zagrodowej będą uzupełniane funkcjami usługowymi umożliwiającymi pozyskanie przez mieszkańców alternatywnych źródeł przychodu . Obsługa komunikacyjna z drogi powiatowej Boria – Wesołówka .

Obiekty zabytkowe reprezentowane są przez cztery chałupy wiejskie.

SOŁECTWO CZEKARZEWICE I

Wschodnia część dość dużej wsi rozciągającej się wzdłuż północnego brzegu rzeki Kamiennej liczy 380 mieszkańców. W 1880 roku Czekarzewice liczyły 908 mieszkańców i składały się z dwóch folwarków i wsi , posiadały gorzelnię i młyn. Ślady dawnej świetności są jednak nieliczne . Jest to kaplica przydrożna i dom nr 98 objęte opieką konserwatorską.

Ośrodek obsługi mieszkańców wykształca się na styku Czekarzewic I i II w rejonie skrzyżowania drogi wojewódzkiej Ostrowiec – Solec n/ Wisłą z drogą krajową Bytom – Warszawa.

W obrębie ośrodka rezerwuje się przestrzeń dla realizacji celów publicznych takich jak szkoła podstawowa i kościół rzymsko – katolicki. W sąsiedztwie tych funkcji, tereny handlu i usług.

W ramach sołectwa przewiduje się możliwość znacznego rozwoju wielofunkcyjnego obszaru aktywności gospodarczej realizowanej w obrębie siedlisk.

W stosunku do siedlisk położonych bezpośrednio przy krawędzi brzegowej rzeki Kamiennej wnioskuje się ich alokację na tereny nie zagrożone powodzią.

W granicach sołectwa znajduje się także obszar zabudowy zagrodowej w Zemborzynie kościelnym.

SOŁECTWO CZEKARZEWICE II

Zachodnia część wsi Czekarzewice i przysiółek Lipcówka liczące 378 mieszkańców. Ustalenia jak dla Czekarzewice I.

Ochrona części wsi Lipcówka wymaga realizacji wałów powodziowych wzdłuż rzeki Kamiennej.

SOŁECTWO DĄBRÓWKA

Niewielka wieś licząca 34 mieszkańców o predyspozycjach do rozwoju funkcji agroturystycznej. Funkcjonalnie silnie związana z Brzozową zapewniającą obsługę podstawową mieszkańców. Otoczenie leśne i słaba jakość gleb są przyczynkiem do prognozowania rozwoju funkcji turystycznej.

SOŁECTWO DOROTKA

Licząca dziś 95 mieszkańców wieś w początkach XIX wieku składała się ze wsi i folwarku gdzie zamieszkiwało 141 mieszkańców.

Obecnie jest to wieś rolniczo – sadownicza z predyspozycjami dla funkcji agroturystycznej i turystycznej wynikającymi z malowniczego położenia na wysokiej stromej skarpie ograniczającej od zachodu dolinę Wisły.

Funkcje ośrodka podstawowego dla sołectwa pełni Sulejów, a obsługę komunikacyjną zapewniają drogi gminne wyprowadzone z Sulejowa, Ciszycy Górnej i Tarłowa. Docelowo przewiduje się przeprowadzenie drogi powiatowej aktywizującej tereny nadwiślańskie gminy Tarłów i kilku gmin sąsiednich.

SOŁECTWO DURANÓW

247 mieszkańców wsi zamieszkuje wieś położoną w sąsiedztwie eksploatowanych złóż margli wykorzystywanych przy produkcji materiałów wiążących w cementowni Ożarów.

Obsługowy ośrodek elementarny wykształca się na styku z drogą powiatową Boria Wesołówka i obejmuje aktualne i rezerwowane tereny usług oświatowych oraz handlu i rzemiosła.

W połowie XIX wieku Duranów jest folwarkiem w gminie Julianów i liczył 31 mieszkańców.

SOŁECTWO HERMANÓW

Wieś licząca 98 mieszkańców stanowi obszar zabudowy zagrodowej pozbawiony prawie w całości usług elementarnych.

Układ osadniczy związany funkcjonalnie z Tartowem, wypełniającym funkcje obsługi podstawowej względem Hermanowa.

Studium przewiduje kierunki rozwoju tej zabudowy prowadzące w konsekwencji do utworzenia wraz ze wsią Tomaszów jednej jednostki osadniczej. Obecna funkcja rolnicza sołectwa będzie dalej podstawowym rodzajem działalności gospodarczej mieszkańców wsi.

SOŁECTWO JANÓW

Dość liczna wieś leżąca pośrodku pozbawionej lasów przestrzeni rozciągającej się od Tartowa do Ciszycy Górnej. Podstawowym zajęciem 203 osobowej społeczności gminnej jest rolnictwo oparte o gospodarkę wielotowarową. W granicach wsi znajduje się kościół i cmentarz parafialny parafii w Zemborzynie dla którego studium przewiduje stosowną rezerwę obszarową.

Ochroną konserwatorską objęto kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja. Funkcje ośrodka podstawowego pełni wieś gminna Tartów.

SOŁECTWO JULIANÓW

XIX wieczna wieś gminna w powiecie opatowskim liczyła 313 mieszkańców, posiadała urząd gminny. W skład gminy wchodziły : Bronisławów, Brzozowa, Buszkowska Kępa, Chałupki, Duranów, Gliniany, Julianów, Jadwigów, Kaźmierzów, Kochanów, Lipowa Wólka, Mieczysławów, Magnuszew, Nowe Ogrodzianka, Potok, Śtupia Nadbrzeżna , Słupska Kępa, Stary Maksym, Stróża, Ściegno, Tarłowska Wólka, Teofilów, Wesółówka i Zaduranów.

W gminie znajdowała się gorzelnia, piec wapienny, cegielnia i jedno jezioro 2 – morgowe.

Obecnie wieś zamieszkuje 184 mieszkańców utrzymujących się w przeważającej większości z rolnictwa .

Wykształcający się ośrodek obsługi podstawowej wymaga rezerwacji terenów dla funkcji oświatowych i kultury.

Obszar ośrodka obsługi rolnictwa może stanowić potencjał rozwojowy stanowiąc atrakcyjną ofertę inwestycyjną dla przedsiębiorczości związanej z rolnictwem.

SOŁECTWO KOLONIA DĄBRÓWKA

Pozbawiona usług elementarnych wieś liczy 44 mieszkańców.

Funkcją podstawową sołectwa jest wielotowarowa produkcja rolnicza.

Usługi podstawowe zlokalizowane są w pobliskim Tarłowie, a obsługę komunikacyjną zapewnia sprawne powiązanie drogą powiatową z Tarłowem.

SOŁECTWO KOZŁÓWEK

Podobnie jak Kolonia Dąbrówka Wieś pozbawiona usług elementarnych. Posiada dogodne połączenie z drogą krajową. W skład sołectwa wchodzi wieś podstawowa i niewielki przysiółek rozlokowany na śródleśnej polanie posiadający szczególnie korzystne warunki do rozwoju agroturystyki.

SOŁECTWO LEŚNE CHAŁUPY

Wieś rolnicza nad rzeką Wisłą licząca 63 mieszkańców położona jest na terenie potencjalnie zagrożonym wielkimi wodami.

Brak wykształconego ośrodka obsługi. Rolę tę wypełnia Ciszycza Górna w której przewidziano obszary koncentracji tych usług.

Obsługa komunikacyjna za pośrednictwem drogi gminnej wiodącej z Sulejowa do Ciszyczy Górnej, która miała stanowić fragment drogi powiatowej aktywizującej teren sołectw nadwiślańskich.

Z uwagi na zagrożenie powodziowe postuluje się przeprowadzenie tej trasy śladem biegnącej po stronie wschodniej wsi Dorotka, na wysoczyźnie drogi gminnej.

SOŁECTWO ŁUBOWA – DĄBRÓWKA

Obejmuje dwa niewielkie przysiółki o łącznej liczbie 29 mieszkańców.

Przynależą do parafii Lasocin. W XIX wieku istniał tutaj folwark i osada leśna wchodzące w skład gminy Lasocin i należące do dóbr jakubowickich.

Folwark i wieś liczyły wówczas 14 mieszkańców zamieszkujących 2 domy.

Możliwości rozwojowe dawnej osady leśnej, obecnie przysiółka Dąbrówka są uwarunkowane ograniczeniami wynikającymi z niekorzystnego oddziaływania pobliskiej cementowni Ożarów.

Ograniczenia dla mieszkalnej przestrzeni rozwojowej wsi skojarzone ze słabymi występującymi tu glebami są jednocześnie szansą rozwoju terenów przedsiębiorczości.

Obsługę komunikacyjną zapewniają drogi gminne wyprowadzone w stronę drogi krajowej.

SOŁECTWO MAKSYMÓW

Położone w południowej części gminy na bezleśnej przestrzeni wysoczyzny nadwiślańskiej sołectwo, zamieszkuje 71 mieszkańców trudniących się głównie produkcją rolniczą i sadowniczą.

Funkcję obsługową pełni wieś Słupia Nadbrzeżna do której wiedzie droga powiatowa relacji Julianów – Słupia Nadbrzeżna.

Korzystne warunki glebowe i agroklimatyczne sprzyjają rozwojowi funkcji sadowniczej w tym rejonie.

SOŁECTWO MIECZYŚLAWÓW

Wieś zlokalizowana w bezleśnej przestrzeni na południe od Julinowa, z którym sołectwo powiązane jest funkcjonalnie w zakresie usług elementarnych i podstawowych. Sprawne połączenie komunikacyjne z Julianowem i Tarłowem zapewnia droga gminna i droga krajowa.

Słabe gleby znajdujące się w obrębie wsi będą sprzyjały rozwojowi terenów przedsiębiorczości i terenów zabudowy mieszkaniowej.

Postuluje się także znaczne zwiększenie terenów zalesionych.

Aktualnie wieś liczy 136 mieszkańców i składa się ze wsi podstawowej i przysiółka Jadwigów.

SOŁECTWO OSTRÓW

Położona na najdalej na północ wysuniętych terenach gminy, w bezpośrednim sąsiedztwie ujścia rzeki Kamiennej do Wisły wieś Ostrów liczy 114 mieszkańców. W skład sołectwa wchodzi wieś podstawowa i przysiółek Kępa Kolczyńska.

Wysokie walory przyrodnicze terenów międzywała wiślanego przesądzać będą o rozwoju turystyki. Potencjalność zagrożeń powodziowych natomiast skłania do ograniczania funkcji rozwojowych, w szczególności w odniesieniu do siedlisk Kępy Kolczyńskiej położonych w najbardziej niekorzystnym, z punktu widzenia zagrożeń wodnych, terenie.

W odniesieniu do siedlisk Kępy Kolczyńskiej jak i do siedlisk Ostrowa, których zabudowania wcinają się w konstrukcję wału studium postuluje konieczność przemieszczenia ich na tereny nie zagrożone wielkimi wodami.

Przemiany jakościowe w zabudowie zagrodowej wymagają realizacji oczyszczalni ścieków, a podniesienia stopnia bezpieczeństwa powodziowego pompowni wód zalewowych. Sugestie obszarowe dla tych przedsięwzięć znalazły się w rysunku studium.

O potrzebie ochrony wartości przyrodniczych tego rejonu gminy studium informuje we wcześniejszych rozdziałach części tekstowej.

SOŁECTWO POTOCZEK

Pozostałości zespołu dworskiego Gombrowiczów i rozciągający się w jego otoczeniu park krajobrazowy, objęte ochroną konserwatorską, są osią kompozycyjną wsi liczącej dziś 270 mieszkańców. W początkach XIX wieku wieś liczyła 134 mieszkańców zamieszkujących 26 domów, znajdowało się tu jezioro o powierzchni 7 mórg. Wieś posiadała pokłady wapna, torfu i gliny zdanej do wyrobu cementu. Położone były w gminie Pętkowice dobra potoczańskie składały się z dwóch folwarków Potoczku i Nizin. Ciekawa przeszłość gospodarcza wsi sugeruje kierunki rozwoju obszaru sprzyjające jego rewitalizacji i naturalizacji.

Studium przewiduje zatem tereny rozwoju turystyki, odtworzenie retencji powierzchniowej wód, rekonstrukcję założenia parkowego i dworskiego.

Obsługę komunikacyjną w dalszym ciągu zapewniła będzie droga powiatowa relacji Tarłów – Pętkowice, a obsługę ludności w zakresie usług podstawowych sektora oświaty, zdrowia i administracji pełnić będzie siedziba gminy Tarłów.

W sołectwie funkcjonuje mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków dla której przewiduje się możliwość rozbudowy.

SOŁECTWA SŁUPIA NDBRZEŻNA KOLONIA I SŁUPIA NADBRZEŻNA WIEŚ

Południowa i północna części wsi Słupia Nadbrzeżna wydodrębnione jako oddzielne sołectwa wymienionej w Słowniku Geograficznym Królestwa Polskiego osady nad rzeką Wisłą posiadającej kościół parafialny murowany, wiatrak, cegielnię 40 domów i

305 mieszkańców. Obecnie wieś liczy 125 mieszkańców w Słupi Kolonii i 66 mieszkańców w Słupi Wieś.

Szczególnie ciekawe położenie na malowniczej skarpie nadwiślańskiej skłania do postulowania rozwoju terenów rekreacyjno – wypoczynkowych.

Dobre gleby i tradycje upraw sadowniczych (wiśni) w dalszym ciągu determinowały będą przestrzeń rolniczą wsi.

Słupia Nadbrzeżna winna też być miejscem koncentracji usług podstawowych i węzłem ruchu turystycznego.

Ochronie konserwatorskiej podlega zabytkowy zespół kościoła, cmentarz parafialny, 1 zagroda i 3 chałupy wiejskie oraz 2 pomniki przyrody.

W sołectwie Słupia Wieś rezerwuje się tereny pod cmentarz.

SOŁECTWO SULEJÓW

Wieś o funkcji rolniczej położona na wysokiej skarpie nadwiślańskiej liczy 137 mieszkańców. W dokumentach historycznych, wieś odnotowana jest już jako osada XVI wieczna składająca się z folwarku i wsi położonej w gminie Ciszycza Górna i przynależna do parafii tarłowskiej. Miała wówczas 146 mieszkańców i 32 domy. W 1508 Sulejów i Wielka Ciszycza stanowiły własność Golkowskiego.

Sulejów był także miejscem ekspedycyjnym produktów zbożowych transportowanych Wisłą. Świadcstwo minionej epoki stanowi objęty ochroną konserwatorską spichlerz zbożowy.

Przeszłość historyczna i umiejętne jej wykorzystanie oraz walory przyrodnicze doliny Wisły do kreacji współczesnych kierunków rozwoju wsi mogą zdeterminować perspektywiczną przestrzeń sołectwa.

Studium przewiduje rezerwę dla rozwoju funkcji turystycznej, podtrzymuje ustalenia dotyczące placówki wychowawczej i utrzymuje niewielką rezerwę funkcji gospodarczej, wyznacza rejon zabudowy zagrodowej jako obszar o predyspozycji do rozwoju agroturystyki.

W obrębie wsi zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków związana z funkcjonowaniem ośrodka wychowawczego obsługująca docelowo wieś Sulejów.

SOLECTWO TADEUSZÓW

Przynależna do parafii słupczańskiej i położona w głębi pól uprawnych wiśniowego zagłębia wieś jest zamieszkiwana przez 136 mieszkańców dla, których podstawowym zajęciem jest uprawa rolna – sadownicza.

Wieś pozbawiona usług elementarnych. Obsługę w tym zakresie pełni w części Julianów i w części Słupia Nadbrzeżna.

SOLECTWO TARŁÓW

Główny ośrodek rozwoju gminy z bogatą przeszłością historyczną jest największym miejscem koncentracji osadnictwa – 897 mieszkańców.

Dziś wieś, pod koniec XIX wieku osada miejska, a jeszcze dawniej miasteczko zostało założone w 1550 roku na obszarze należącym do Szczekarzowic (dziś Czekarzewic) przez Jędrzeja Tarłę. Jeszcze w XIX wieku miasteczko położone było na zauważalnie leśnistej wyżynie. Posiadało kościół parafialny murowany, szkołę początkową, dom przytułku dla 2 starców, urząd gminy, 147 domów i 1681 mieszkańców. W skład dóbr tarłowskich wchodziły miasteczko i wieś Julianów. W 1578 r. w miasteczku było 15 różnych rzemieślników, 4 komorników, jedna bania gorzałczana. W 1641 ówczesny dziedzic Tarłowa Zbigniew Oleśnicki zakłada kościół z parafią, a w 1641 roku miejscowi garncarze uzyskują przywilej Jana Kazimierza na swobodny handel wyrobami w całym kraju i wolny spław do Gdańska.

Ten syntetyczny rys historyczny dowodzi roli Tarłowa w przeszłości i może stanowić misję rozwoju wsi i gminy na przyszłość.

Urbanizacja terenu wsi i przekształcenia jej przestrzeni zmierzające do odzyskania znaczącej w regionie roli winno być celem społeczności gminy Tarłów.

Studium przewidując te naturalne i pozytywne ambicje społeczności lokalnej rezerwuje przestrzeń dla realizacji zróżnicowanych potrzeb rozwojowych.

Wyznacza zatem nowe tereny mieszkalnictwa, przedsiębiorczości i obszary dla realizacji celów publicznych. Zakłada ubytek klasycznych zagród na rzecz zabudowy wielofunkcyjnej usługowo – mieszkaniowej.

Uciążliwości komunikacyjne wynikające z przebiegu drogi krajowej wyeliminuje przewidywana obwodnica.

Konieczna będzie w przyszłości rozbudowa istniejącego cmentarza, realizacja urządzeń rekreacji i wypoczynku, rozbudowa urządzeń kubaturowych i terenowych bazy oświetlowej i rewitalizacja obiektów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską, a w szczególności zaś zespołu kościoła parafialnego p.w. Św. Trójcy, ruin bożnicy, zabytkowych cmentarzy oraz kapliczek przydrożnych.

Przyjmuje się że docelowo Tartów uzyska pełne wyposażenie infrastrukturalne w zakresie systemu wodociągowego, kanalizacji sanitarnej, energetyki i telefonii, a także gazownictwa przewodowego oraz kanalizacji deszczowej z podczyszczalnią wód opadowych.

Eliminacja nadmiernego spadku napięć wymagać będzie realizacji GPZ Tartów, którego lokalizację wyznaczono w zachodniej części sołectwa.

Miejsce włączenia komunikacyjnego układu wewnętrznego wsi jest obszarem szczególnie korzystnym dla lokalizacji Miejsca Obsługi Podróżnych.

Poza wymienionymi wyżej zabytkowymi obiektami ochronie konserwatorskiej podlega XIV wieczny układ urbanistyczny i liczne chałupy wiejskie.

SOŁECTWO TEOFILÓW

Przygraniczna wieś, położona w południowo – zachodnim krańcu gminy stanowi pozbawione usług elementarnych sołectwo. Pod koniec XIX wieku był to folwark z trzema domami i 18 mieszkańcami. Obecnie położony w parafii Gliniany Teofilów wraz z przysiółkiem Zaduranów liczy 272 mieszkańców.

Uprawa gruntów w dalszym ciągu pozostanie głównym zajęciem mieszkańców gminy. Sugerowane kierunki rozwoju zabudowy zagrodowej przewidują powiększenie tej funkcji w kierunku parafii Gliniany i wykształcenie się ośrodka usług elementarnych w rejonie skrzyżowania dróg prowadzących przez wieś.

SOŁECTWO TOMASZÓW

W przeszłości brak wzmianek na temat niewielkiej bo liczącej 63 mieszkańców wsi. Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Hermanów skłania do sugestii zmierzającej do łącznego analizowania i projektowania przestrzeni obu sołectw.

SOŁECTWO WESOŁÓWKA

79 mieszkańców wsi Wesołówka szans rozwojowych swej przestrzeni winno upatrywać w interesującym krajobrazowo jej położeniu na skarpie nadwiślańskiej ograniczającej Dolinę Sulejowską.

Funkcja rolniczo – sadownicza wsi w coraz większym stopniu uzupełniana będzie agroturystyką.

W przeszłości przynależna do gminy Julianów wieś włościańska posiadała przystań na Wiśle, w 1827 roku było tutaj 25 domów, w których żyło 163 mieszkańców.

SOŁECTWO WÓŁKA LIPOWA

Leżąca przy drodze krajowej wieś liczy 196 mieszkańców i jest strukturalnie powiązana z sąsiadującym sołectwem Cegielnia. Wzmianki historyczne informują o istnieniu w 1827 roku folwarku i wsi należących do parafii Ożarów. Obie formy osadnicze zamieszkiwało 114 mieszkańców w 23 domach.

Bardzo dobre powiązanie komunikacyjne z drogą krajową, obecność ważnego skrzyżowania stwarza predyspozycje do wykorzystania przylegającej do drogi przestrzeni dla realizacji wielorakich usług i Miejsca Obsługi Podróżnych.

Ochroną konserwatorską objęte są istniejące we wsi pomniki przyrody.

SOŁECTWO W ÓŁKA TARŁOWSKA

Silnie związane ze strukturą Tarłowa sołectwo Wólka Tarłowska liczy obecnie 254 mieszkańców. w 1827 roku żyło tutaj 63 mieszkańców zajmujących 11 domów. Starą metrykę wsi potwierdzają ujęte w ewidencji zbytków liczne zagrody i chałupy objęte ochroną konserwatorską.

Bliskie sąsiedztwo wsi gminnej oraz znaczny udział lasów motywujące przesądzenie lokalizacyjne istniejącego wysypiska gminnego stanowią ograniczenia rozwoju zabudowy zagrodowej w kierunku południowym.

Wypełniające się szybko wysypisko zostanie w niedalekiej przyszłości zamknięte i poddane zabiegom rekultywacyjnym.

Znaczna ilość gleb dobrych stanowi barierę dla dalszego wzrostu lesistości wsi.

VI. Załączniki graficzne:

Załącznik nr 1: polityka przestrzenna gminy 1:25 000

Załącznik nr 1a – 1h: polityka przestrzenna gminy 1:10 000

Załącznik nr 2 - środowisko przyrodnicze i kulturowe 1:25 000

Załącznik nr 2a – 2h: środowisko przyrodnicze i kulturowe 1:10 000

Załącznik nr 3 - systemy infrastruktury technicznej 1:25 000

Załącznik nr 4 - uwarunkowania i kierunki rozwoju komunikacji 1:25 000